

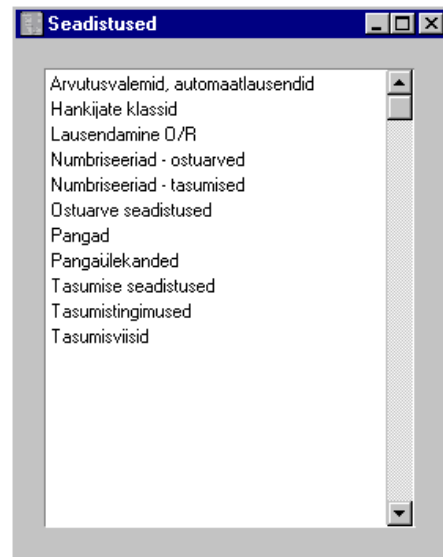
Hansa Financials
Ostureskontro

Ostureskontro

Selles moodulis registreeritakse firma Hankijatelt saadud Ostuarved ja nende Tasumised.

Seadistused

Ostureskontros on järgmised seadistused.

Seadistuse muutmiseks mine Ostureskontrosse ja ava kaust [Seadistused] Põhiaknas või vali 'Seadistused' File-menüüst. Avaneb alltoodud aken. Tee soovitud real hiirega topeltklõps.

Arvutusvalemid, automaatlausendid

Selle seadistuse kohta loe palun Finantsi peatükist.

Hankijate klassid

Sarnased Hankijad saad grupeerida Hankijate klassidesse. Sama klassi Hankijatele saad anda sama vaikumisi kasutatava Ostuvõlgade konto nii ei pea Sa seda iga Hankija kaardile eraldi sisestama.

Seadistuse valimisel avaneb aken 'Hankijate klassid: Sirvi', milles näed varem sisestatud klasse. Osuta [Uus] uue kaardi sisestamiseks ning [OK] kaardi salvestamiseks.

Kood	Anna Hankijate klassile kordumatu kood.
Nimetus	Anna Hankijate klassile nimetus.
Võlakonto	<i>Ctrl-Enter</i> Kontode register, Finants/Üldine moodul Määra siin Võlakonto, mida krediteeritakse selle klassi Hankijate Ostuarvetest koostatud kannetel. Kui Võlakonto on määratud nii Hankijate klassile kui Hankijale, kes kuulub sellesse klassi, kasutatakse kontot Hankija kaardilt. Kui Võlakontot ei ole määratud ei Hankijate klassil ega Hankijal, kasutatakse Ostuvõlgade, Ettemaksu või Kassa kontot seadistusest 'Lausendamine O/R'.
Ettemaksu konto	<i>Ctrl-Enter</i> Kontode register, Finants/Üldine moodul Seda kontot kasutatakse, kui tasud Hankijale ostes Ettemaksu. Selleks pead iga Hankija kaardil märkima valiku 'Ettemaks' (Osa 3). Kui ostetakse sellesse klassi kuuluvalt Hankijalt, kasutatakse seda kontot tavalise Ostuvõlgade konto asemel. Kui sellesse klassi kuuluvale Hankijale tasutakse Ettemaksu, debiteeritakse Ettemaksu

summas sedasama kontot. Kui seejärel saadakse Ostuarve ning see seotakse Tasumisega, krediteeritakse sama kontot Ostuvõlgade konto asemel. Lähemalt loe palun Ettemakse käsitlevast juhendi osast käesolevas peatükis edaspidi.

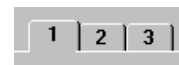
Kui Hankija kaardil on märgitud Ettemaksu konto, kasutatakse seda siin näidatud konto asemel. Kui Hankijale ega Hankijate klassile ei ole Ettemaksu kontot määratud, kasutatakse Ettemaksu kontot seadistusest 'Lausendamine O/R' (Osa 2).

Lausendamine (O/R)

Selles seadistuses määrad, milliseid kontosid kasutatakse vaikumisi Ostureskontro toimingute puhul (st Ostuarvete ja Tasumiste puhul). Neid kontosid kasutatakse, kui mujal (nt Artiklitel, Artikliklassidel, Hankijatel, Hankijate klassidel) ei ole kontosid või KM koodi määratud. Lähemalt loe selle kohta, kuidas Hansa valib vaikumisi kasutatavad kontod vms peatükist 'Hansa ja Sinu ettevõtte' juhendi 1. raamatus. Siin kasutatud kontonumbrid peavad olema kirjeldatud ka Kontode registris, muidu Hansa kandeid koostada ei saa.

Kui oled importinud Hansaga kaasas oleva näidiskontoplaani, näed, et enamusel väljadel seadistuses 'Lausendamine O/R' on juba kontod olemas. Kui oled seda kontoplaani muutnud või kasutad oma kontoplaani, pead ka kontod selles seadistuses vastavalt muutma.

Seadistusel 'Lausendamine O/R' on kolm osa. Osade vahel liikumiseks osuta päises olevatele numbritele 1-3.

Enamusele väljadele tuleb kontonumbrid sisestada. Alati võid kasutada *Ctrl-Enter* või -Return klahvikombinatsiooni õige konto leidmiseks. Neid klahvikombinatsioone võid samuti kasutada KM koodide sisestamisel seadistuse 3. osal.

Osa 1

Lausendamine O/R: Vaata		1	2	3
1	Ostuvõlad	2110	☒	Objektid ostuvõlgadele (K)
	Eelkonteeritud ostuvõlg	9200	☒	Allsüst.kontroll
	Kassa	1010	☐	Konteeri tasumise KM
	Panga teenustasu	6795	☐	Info kande E osale
	Kassa ale	4285	☐	Konteeri ettemaksu KM
	Kassa ale KM krediti	1472	☐	Objektid ettemaksu kontole
			☐	Hankija objektid lao kontole

Kontoväljad

Ostuvõlad

Kui Ostuarve kinnitatakse (st sellest koostatakse kanne Finantsi), krediteeritakse selle käibemaksuga summas Ostuvõlgade kontot. Tasumise sisestamisel debiteeritakse selle summas sama kontot. See konto näitab seega firma võlgnevuste seisu.

Sisesta siia Ostuvõlgade jaoks kasutatava konto number. Kui selline konto on määratud Hankijale või Hankijate klassile, kasutatakse seda.

Eelkonteeritud ostuvõlg

Ostuarve summa on võimalik kanda kõigepealt vahekontole ning seejärel tavalisele Ostuvõlgade kontole, kui see kinnitatakse. Kui soovid kasutada seda võimalust, mis võimaldab teha hiljem parandusi Kulukontodele, määra siin krediteeritav vahekonto.

Kassa

Konto, mida krediteeritakse Ostuvõlgade konto asemel kui kinnitatakse Sularahaostuarve. Sularahaarvete kohta loe palun lähemalt Müügireskontro peatüki osast 'Tasumistingimused'.

Kui sama konto on määratud Ostuarvel kasutatud Tasumistingimusel, kasutatakse seda.

Panga teenustasu

Sisesta siia konto, mida debiteeritakse panga teenustasudega, mis võivad kaasneda Tasumistega. **Kassa-ale** Kui Ostuarve tasutakse õigeaegselt, ning sellega kaasneb kassa-ale, krediteeritakse kassa-ale summas siin näidatud kontot. Kassa-ale seadistatakse Tasumistingimuste seadistuses (kirjeldatud Müügireskontro peatükis eespool).

Kassa-ale KM krediid

Seda välja kasutatakse vaid siis, kui kassa-ale võib muuta Ostuarvel toodud KM summat. Kontrolli kohalikku KM seadusandlust.

Valikuruudud

Objektid ostuvõlgadele (K)

Kui see seadistus on aktiivne, kannab Hansa Hankija kaardil olevad Objektid kõigile selle Hankija Ostuarvetele 4. osale.

Ostuarve kinnitamisel kantakse kõik selle 4. osal olevad Objektid kandel Kulukonto deebetkonteeringule. Kui see valik on märgitud, kantakse need ka Ostuvõlgade konto kreditekoneeringule.

Allsüsteemide kontroll

Märgi see valik, kui soovid Ostureskontros kasutada allsüsteemide kontrolli funktsiooni. See tähendab, et teatud kontodele (nt Ostuvõlgade kontole) on võimalik kandeid koostada vaid allsüsteemide kaudu (st Ostuarvete või Tasumiste kaudu). Kui üritad sellisele kontole Finantsis otse kannet koostada, saad ekraanile veateate.

See funktsioon ei takista Tasumiste sisestamist Finantsi. Siiski ei luba see kasutada Ostuvõlgade kontot. Lähemalt loe selle funktsiooni kohta kande kaardi E osa kirjeldavast lõigust Finantsmoodulit käsitlevas peatükis.

Funktsiooni kasutamiseks pead määrama kontod, mis kaasatakse allsüsteemide kontrolli (st kontod, mida ei tohi kasutada kandeid otse Finantsi koostades). Seda saad teha Üldise mooduli seadistuses 'Allsüsteemide kontrollkontod'.

Pea meeles, et selle linnukesega määratakse kontroll ainult märgitud Ostureskontro kontode üle. Samasugune valikuruut on ka Müügireskontro seadistuses 'Lausendamine M/R', mis käib Müügireskontro kontode kohta.

Konteeri tasumise KM

Selle valikuga konteeritakse Tasumiste käibemaks, mida nõutakse Lätis ja kassapõhise KM arvestuse puhul Inglismaal. Kui see valik on aktiivne, peab iga KM koodi jaoks olema määratud, Tasumise KM konto Finantsi seadistuses 'KM koodid'.

Kassapõhise KM arvestuse kasutajad Inglismaal peavad märkima ka valiku 'Konteeri laekumise KM' seadistuse 'Lausendamine M/R' 1. osal ning määrama Laekumise KM kontod kõigile KM koodidele. Kassapõhist KM arvestust on kirjeldatud KM koode käsitlevas lõigus Finantsi peatükis edaspidi.

Info kande E osale

Kui Ostuarvetest ja Tasumistest koostatakse automaatselt kanded, kasuta seda valikut, kui soovid, et Arve number, Tasumistähtaeg ja Hankija (Arvete puhul) või Tasumise number, Tasumise kuupäev ja Hankija (Tasumiste puhul) näidataks kande E osal. See kehtib ainult Ostuvõlgade konto konteeringule.

Seda seadistust saad muuta igal üksikul Ostuarvel või Tasumisel.

Konteeri ettemaksu KM

See valik võimaldab konteerida Ettemaksude käibemaksu, mida nõutakse kassapõhise KM arvestuse kasutajatelt Inglismaal. Ettemaksudel ei ole märgitud Ostuarve numbrit, kuid on Ettemaksu number osal D. Kui see valik on aktiivne, peavad 2. osal olema määratud Ettemaksu KM kontod nii nummerdatud kui nummerdamata Ettemaksude jaoks.

Objektid ettemaksu kontole

Tasumise sisestamisel võetakse Objektid Ostuvõlgade konto deebetkonteeringule tasutava Ostuarve 4. osalt. Ettemaksude puhul ei ole Ostuarvet, millelt Objekte võtta. Selle asemel võetakse Objektid Hankija kaardi 2. osalt: märgi see valik, kui soovid, et see nii toimuks. Kui see valik ei ole aktiivne, ei pakuta Ettemaksudele vaikimisi Objekte.

Hankija objektid lao kontole

Lao sissetulekute sisestamisel võetakse Objektid selle 1. osale Hankija kaardilt. Kui Lao sissetulekust koostatakse kanne, kantakse need Lao ja Ostureskontro võrdluse konto krediidkonteeringule. Märki see valik, kui soovid, et need kantaks ka Lao konto deebetkonteeringule.

Osad 2 ja 3

Lausendamine O/R: Vaata		1	2	3
2	Mahakandmised	8390	Kursikasum	8091
	Kursi ümardamine	9500	Kursikahjum	8191
	EMU kursi ümardamine	8091	Ettemaks	1580
	EMU kursi mahakandmine	8091	Ettemaksu KM	1580
			Nr.ettem. KM	1470
3	KM kood Eesti	1		
	KM kood EÜ	2		
	KM kood mitte EÜ	2		

Paljusid 2. osa kontosid kasutatakse, kui kande koostamine Ostuarvetest ja Tasumistest puudutab Valuutade konverteerimist. Lähemalt loe palun Valuutasid käsitlevast peatükist.

Kursi ümardamine, EMU kursi ümardamine

Neid kontosid kasutatakse, kui Ostuarvet tuleb käsitleda täielikult tasutuna, kui ka tasutud summa pisut Ostuarve summast erineb eeldusel et erinevus jääb lubatud piiridesse. Erinevus kantakse Kursi ümardamise kontole kui Saadetud Valuuta ei ole EMU liige, muidu kasutatakse EMU kursi ümardamise kontot. Mõlemal juhul peab Saadetud Valuuta olema sama mis Ostuarve Valuuta.

Lubatud piir määratakse Valuuta kaardi 3. osal. Kui see on märgitud ka kohaliku Valuuta kaardil, saavad ka sellised kasutajad, kes valuutas ei arvelda seda funktsiooni kasutada väikeste võlgnevuste automaatseks mahakandmiseks.

Lähemalt loe palun Valuuta kaardi 2. ja 3. osa käsitlevast lõigust Valuutade peatükis.

Ettemaks

Kui kasutate teatud Hankija puhul Ettemakse, konkreetsele Ostuarvele viitamata, võid need sisestada Tasumiste registrisse Ettemaksu numbriga D osal või ilma Ettemaksu numbrita. Selliste Tasumiste jaoks saad kasutada eraldi kontot. Määra see konto siin ning märgi valik 'Ettemaks' Hankija kaardi 3. osal. Kui Ettemaks sisestatakse ja kinnitatakse, kantakse selle summa siin määratud kontole.

Kui sama konto on määratud Hankijate klassi kaardil või Hankija kaardi 2. osal, kasutatakse seda.

Ettemaksu KM, Nummerdatud ettemaksu KM

Neid välju kasutatakse, kui Ettemaksudest koostatud kannetel on välja toodud käibemaks. Nii on see Venemaal ja kassapõhise KM süsteemi kasutamisel Inglismaal, kus Ettemaksudel tuleb näidata ka käibemaks. Kui Ettemaks registreeritakse, tuleb kaardi 4. osal näidata KM kood ja KM summa. Kui KM kood on määratud, krediteeritakse KM summas Ettemaksu KM kontot ning debiteeritakse Nummerdatud ettemaksu KM kontot. **KM kood Eestis, KM kood EL, KM kood mitte EL**

KM koodid määravad, millist KM kontot kasutatakse, kui Ostuarvest koostatakse kanne Finantsi ning samuti KM protsendi. KM koodid kirjeldatakse KM koodide seadistuses Finantsis.

Igale kontole saad anda eraldi KM koodi. Sisesta siia KM kood, mida soovid kasutada vaikinisi, kui Ostuarvel kasutatakse kontot, millele ei ole oma KM koodi määratud. Tavaliselt on selleks standardprotsendiga KM kood. Selleks võib olla ka nt null-protsendiga KM kood.

Kirjeldada tuleb kolm vaikinisi kasutatavat KM koodi: millist neist Ostuarvel kasutatakse, sõltub vastava Hankija Piirkonnast (määratakse Hankija kaardi 2. osal).

Numbriseeriad - Ostuarved

Igal Ostuarvel on oma kordumatu number, mis võetakse numbriseeriast. Uue Ostuarve sisestamisel antakse sellele järgmine vaba number seeriast. Soovi korral saad seadistada erinevad numbriseeriad erinevateks aastateks või erinevatele osakondadele.

Erinevad Ostuarvete numbriseeriad kirjelda selles seadistuses. Numbriseeriad ei tohi üksteisega kattuda. Kui numbriseeriaid kirjeldatud ei ole, alustatakse Ostuarvete nummerdamist ühest ülespoole.

Kui numbriseeriad on kirjeldatud, saad neid siduda erinevate Kasutajatega Üldise mooduli Isikute registris (kaardi Osa 3). Sisesta Ostuarve nr. väljale soovitud numbriseeria esimene number. Kui Kasutajale ei ole määratud oma numbriseeriat, võetakse number esimesest seeriast. Ostuarvele automaatselt antud numbrit saab iga kasutaja alati muuta kasutades *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooni.

Iga numbriseeria puhul saad määrata, kas sellesse seeriasse kuuluvatest Ostuarvetest koostatakse nende kinnitamisel Finantsi kanded või mitte. Väljal 'Kanne' *Ctrl-Enteriga* valides näed kahte valikut: 'Koosta kandeid' ja 'Ära koosta kandeid'. Vali esimene, kui soovid, et kandeid koostataks või teine, kui Sa ei taha, et kandeid koostataks. Tegelikuses on see funktsioon välistava iseloomuga, mis tähendab, et Sa võid ainult valitud numbriseeriatele kandeid mitte koostada lasta. Kui üldiseks eelistuseks (Finantsi seadistuses 'Allsüsteemid') on märgitud, et Ostuarvetest kandeid ei koostata, ei saa Sa siin vastupidist määrata.

Topeltkõps seadistuse real 'Numbriseeriad - Ostuarved' avab järgmise akna—

Nr.	Alates		Kuni		Kommentaari	Kanne
	Alates	Kuni	Alates	Kuni		
1	21001	21200	01.01.2001	31.12.2001	Tartu	Koosta kandeid
2	21201	21500	01.01.2001	31.12.2001	Tallinn	Koosta kandeid
3	21501	21700	01.01.2001	31.12.2001	Kreditarved	Koosta kandeid
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						

Sisesta iga uus numbriseeria esimesele vabale reale ja kui oled valmis, osuta muudatuste salvestamiseks [OK]. Kui Sa ei soovi muudatusi salvestada, sula aken sulgemisruudust.

Numbriseeriad - Tasumised

Määra siin seadistuses numbriseeriad Tasumistele samuti nagu Ostuarvetele. Pane tähele, et igale Tasumisviisile on võimalik kirjeldada eraldi numbriseeria: lähemalt loe palun Tasumisviiside seadistust käsitlevast lõigust Müügireskontro peatükis.

Ostuarve seadistused

Selles seadistuses on mõned valikud, mis määravad, kuidas programm käitub Ostuarvete sisestamisel.

Ostuarve seadistused: Muuda

Nõua kinnitajat

Hoiata vale kande korral

Ostutellimuse artiklite kontroll

Seosta artiklid hankijaga seotud kuluga

Võta artiklid ja projektid tellimuselt

Kanna iga rida eraldi üle

Kasuta alati ostutellimuselt täielikke koguseid

Sisestusklahv

Jäta vahele objekt

Jäta vahele sisu

Arvuta käibemaks

KM % 15.2542372

Nõua kinnitajat Kui see valik on aktiivne, ei luba Hansa Ostuarvet kinnitada, kui ei ole märgitud Kinnitajat

Hoiata vale kande korral

Kui sisesta kontosid Kontode registrisse (Üldine moodul ja Finants), pead määrama, kas kontot kasutatakse tavaliselt kande krediidipoolel, deebetpoolel või mõlemal. Kontode puhul, mida tavaliselt kasutatakse ainult ühel poolel (nt krediidipoolel), saad seadistada ilmuma hoiatuse, kui neid üritatakse Ostuarvega nt debiteerida. Hoiatus ei takista kande koostamist. Kui soovid, et selline hoiatus toimiks, märgi see valik.

Ostutellimuse artiklite kontroll

Nende valikutega määratakse, kuidas toimib funktsioon 'Ostuarve' Ostutellimuse Spetsiaal-menüüs, millega koostatakse Ostutellimustest Ostuarveid.

Kui kasutate Hansa Intrastat aruandlust, peate valima 2. või 3. valiku. Dokumendil 'Intrastat O/R' (kirjeldatud käesolevas peatükis edaspidi) näidatakse Artiklid, mis on ostetud Hankijatelt teistest EL maadest. See dokument võtab Artikleid puudutava informatsiooni Ostuarvete B osalt. Kui 2. või 3. valik on märgitud, on vajalik informatsioon neil väljadel olemas.

Seosta artiklid hankijaga seotud kuluga

Kui see valik on märgitud, grupeeritakse kõik Ostutellimusel olevad Artiklid kokku ühele arvereale näidates, et need tuleb kanda samale Kulukontole (võetakse Hankija kaardi 2. osalt). Kui Artiklid Ostutellimusel kannavad erinevaid KM koodi, koostatakse Ostuarvele iga KM koodi kohta eraldi rida.

Kui valik 'Kasuta alati Ostutellimuse täielikke koguseid' (allpool) ei ole märgitud, kantakse Ostuarvele ainult Ostutellimusel olevad saadud Artiklid (st need, mis on kinnitatud Lao sissetulekutel).

Kui Hankijale ei ole määratud Kulukontot, antakse Ostuarve koostamisel ekraanile veateade.

Võta artiklid ja projektid tellimusest

Kui see valik on märgitud, sisestub Ostuarvele eraldi rida iga Tellimusel oleva Artikli/Projekti kombinatsiooni kohta. Kulukontoks on alati vastava Artikliklassi Kulukonto või Kulukonto Hankija kaardi 2. osalt. Artiklite koodid ja kogused sisestuvad Ostuarve vastavatele väljadele (Osa B). Kui Ostutellimus on seotud mingi Projektiga (Osa 2), sisestub ka see Ostuarve igale reale.

Kui valik 'Kasuta alati Ostutellimuse täielikke koguseid' (allpool) ei ole märgitud, kantakse Ostuarvele ainult Ostutellimusel olevad saadud

Artiklid (st need, mis on kinnitatud Lao sissetulekutel). Kõik Tavalised Artiklid (kas saadud või mitte) kantakse siiski Ostutellimusest koostatud esimesele Ostuarvele.

Kui Hankijale ei ole Kulukontot määratud, antakse Ostuarve koostamisel ekraanile veateade kui ka igal Ostutellimuse real on Kulukonto olemas.

Kanna iga rida eraldi üle

Kui see valik on märgitud, kantakse iga Ostutellimuse Artikkel (st iga rida) Ostuarvel eraldi reale, mis võimaldab konteeringuid erinevatele Kulukontodele (võetakse Ostutellimuse B osalt Kulukonto väljalt, Artikliklassilt või Hankija kaardi 2. osalt. Artiklite koodid ja kogused sisestuvad Ostuarve vastavatele väljadele (Osa B). Kui Ostutellimus on seotud mingi Projektiga (Osa 2), sisestub ka see Ostuarve igale reale.

Kui valik 'Kasuta alati Ostutellimuse täielikke koguseid' (allpool) ei ole märgitud, kantakse Ostuarvele ainult Ostutellimusel olevad saadud Artiklid (st need, mis on kinnitatud Lao sissetulekutel). Kõik Tavalised Artiklid (kas saadud või mitte) kantakse siiski Ostutellimusest koostatud esimesele Ostuarvele.

Kui Hankijale ei ole Kulukontot määratud, antakse Ostuarve koostamisel ekraanile veateade, kui ka igal Ostutellimuse real on Kulukonto olemas.

Kasuta alati ostutellimuse täielikke koguseid

Tavaliselt peab Ostuarve koostamiseks olema vähemalt üks kinnitatud Lao sissetulek ning Artikli eest ei saa enne Ostuarvet koostada, kui see on kätte saadud. Kui soovid Ostuarvetele kaasata kõik tellitud Artiklid sõltumata sellest, kas nad on kätte saadud (kui Ostutellimusel ei ole ka ühtegi Lao sissetulekut), märgi see valik. See toimib kõigi kolme ülaltoodud valiku puhul.

See kehtib kõigi Artiklite kohta: Laoartiklite, Tavaliste Artiklite ja Teenuste kohta. Saadud koguse numbrit Ostutellimuse C osal Ostuarve koostamisel ei muudeta võimaldades kanda Artiklid Lao sissetulekule, kui nad saabuavad. Laoseisude muutmiseks tuleb siiski sisestada Lao sissetulekud: see valik võimaldab lihtsalt koostada Ostuarved enne kaupade kättesaamist.

Kui soovid koostada Ostuarve Tavaliste ja Teenus-artiklite kohta ilma Lao sissetulekuta, kuid vajad Lao sissetulekut Laoartiklite kohta, jäta see valik märkimata ning märgi valik 'Automaatne sissetulek teenustele ja tavalistele artiklitele' Lao mooduli seadistuses 'Lao seadistused'. Sel juhul muudetakse Tavaliste ja Teenus-artiklite Saadud kogust Ostutellimusel, kui koostad sellest Ostuarve ning Lao sissetulekut ei ole vaja.

Sisestusklahv Saad valida, kas *Enteri* vajutamisel liigub kursor Ostuarvel Objekti ja Sisu väljadele või jätab need vahele. Kui kursor jätab need väljad vahele, saad neile siiski liikuda hiirega, tabulaatoriga või noole-klahvidega.

Arvuta käibemaks

Märgi see valik, kui soovid, et Hansa arvutaks ise käibemaksu, kui oled Ostuarvele sisestanud KOKKUSUMMA (Ostuarve päises). Arvutamisel kasutatakse alltoodud KM protsenti. Kui kasutad seda meetodit, ei arvestata KM koode Ostuarve ridadel.

See funktsioon võimaldab aega kokku hoida, kui korraga on vaja sisestada palju Ostuarveid. Tuleb vaid sisestada KOKKUSUMMA ning KM arvutatakse automaatselt. Kui Ostuarvel on rida, millele ei kehti standardkäibemaks, saab selle käsitsi parandada.

KM % Sisesta siia number, mida kasutatakse KM arvutamisel, kui valik 'Arvuta käibemaks' on aktiivne.

See number peab olema KM protsent kogusummast. Selle saad järgmise valemiga—

$$\frac{\text{KM standard \%} \times 100}{(100 + \text{KM standard \%})}$$

Nt kui standard % on 18%, annab valem tulemuseks 1800/118, mis teeb 15.2542372. See number tulebki siia sisestada.

Pangad

Seda seadistust kasutatakse pankade nimede ja aadresside registreerimiseks, mida Sinu Kliendid ja Hankijad kasutavad.

Seadistuse avamisel avaneb aken 'Pangad: Sirvi', milles näed varem sisestatud pankasid. Osuta [Uus] akna 'Pank: Uus' avamiseks.

Sisesta panga kood ja nimi või kirjeldus iga panga kohta ning kontonumbrid. Salvesta kaart osutades [OK].

PangaülekanDED

Taanis, Norras ja Rootsis makstakse Hankijatele enamasti elektrooniliste ülekannetega. Seda seadistust kasutatakse pangale saadetava eksportfaili formaadi määramiseks. Lähemalt küsi palun oma Hansa esindajalt.

Tasumise seadistused

Selles seadistuses pannakse paika mõned Pangafaili ekspordi parameetrid. Lähemalt küsi palun oma Hansa esindajalt.

Tasumistingimused

Selle seadistuse kohta loe palun Müügireskontro peatükist.

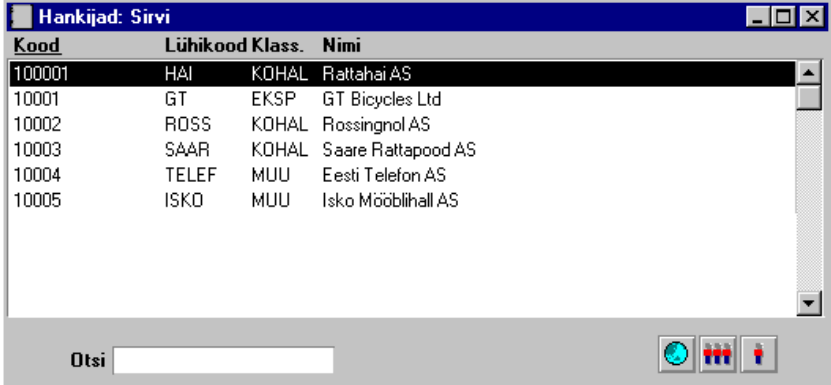
Tasumisviisid

Selle seadistuse kohta loe palun Müügireskontro peatükist.

Hankijate register

Hankijate registrisse sisestatakse informatsiooni firma Hankijate kohta, määratakse Hankijate klassid ja Tasumistingimused. Hankijate register on nähtav Ostutellimuste moodulis ja Ostureskontros. Mine ühesse neist moodulitest ning vali 'Hankijad' Regstrid-menüüst või ava kaust [Hankijad].

Avaneb aken 'Hankijad: Sirvi', milles näed varem sisestatud Hankijaid.

Kood	Lühikood	Klass	Nimi
100001	HAI	KOHAL	Rattahai AS
10001	GT	EKSP	GT Bicycles Ltd
10002	ROSS	KOHAL	Rossingnol AS
10003	SAAR	KOHAL	Saare Rattapood AS
10004	TELEF	MUU	Eesti Telefon AS
10005	SKO	MUU	Isko Mööblihall AS

Neid nuppe saad kasutada koos Piiratud kasutuse mooduliga järgmiselt—

Näitab kõiki Hankijaid.

Näitab Hankijaid, kes kuuluvad antud Kasutaja Ostugruppi (st neid, kelle kaardi 2. osal on märgitud sama Ostugrupp).

Näitab antud Kasutaja Hankijaid (st neid, kelle Ostujuhiks on Hankija kaardi 2. osal määratud antud Kasutaja).

Kasutajaõigusi saad piirata ka vaid tema isiklike Hankijatega või tema Ostugrupi Hankijatega.

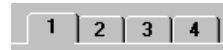
Piiratud kasutuse mooduli kohta loe palun lähemalt Isikute registrit käsitlevast osast Üldise mooduli peatükis juhendi 1. raamatus.

Hankija sisestamine

Uue Hankija sisestamiseks osuta [Uus] või kasuta klahvikombinatsiooni *Ctrl-N* (Windows) või *⌘-N* (Macintosh). Võid ka valida juba olemasoleva Hankija kaardi millesarnast soovid sisestada ning teha sellest koopia osutades [Koopia].

Avaneb aken 'Hankija: Uus', mis on tühi, kui osutasid [Uus] või koopia olemasolevast kaardist.

Kuna kogu Hankijat puudutav informatsioon ei mahu korraga ekraanile, on Hankija kaart jagatud neljaks osaks. Igal osal on nähtav Päis. Päises näed Hankija koodi, Lühikoodi, Hankija klassi ja Nime ning nelja numbriklahvi.

Neile numbriklahvidele osutades saad liikuda kaardi erinevate osade vahel.

Järgnevalt on kirjeldatud Hankija kaarti väljade kaupa. Hankija kaardi täitmisel saad kasutada *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooni info leidmiseks Ostureskontrost või muudest moodulitest. *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooni kasutamise võimalustele on tekstis viited koos vastava mooduli nimetusega. Ostureskontro seadistustest oli juttu käesolevas peatükis eespool. Muude moodulite seadistusi on kirjeldatud vastavalt iga moodulit käsitlevas peatükis.

Päis

Hankija: Vaata			
Nr.	10003	Lühikood	SAAR
Klass	KOHAL		
Nimi	Saare Rattapood AS		
Kontakt	Sander Saar		

Nr. Anna Hankijale kordumatu kood. Väljale mahub kuni 20 tähemärki. Vaikimisi pakub Hansa järgmist numbrit vastavalt eelmisele sisestatud Hankijale. Kui kaart on salvestatud, ei ole soovitatav enam Hankija koodi muuta.

Lühikood Sellele väljale saad sisestada Hankijale lisakoodi - siia sisestatud koodi näed ka aknas 'Hankijad: Sirvi' Lühikoodi veerus. Sarnastele Hankijatele võid anda sama Lühikoodi, nii saad neid sirvimisaknas grupeerida. Väljale mahub kuni 10 tähemärki.

Klass	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate klasside seadistus, Ostureskontro
	Sisestub vaikimisi	Ostutellimustele, Ostuarvetele
		Sisesta Hankijate Klass, kuhu antud Hankija kuulub. Sarnased Hankijad saad grupeerida erinevatesse Klassidesse. Sama Klassi Hankijatele saad määrata ühise Võlakonto, nii ei pea Sa seda iga Hankija kaardile eraldi sisestama.
Nimi		Sisesta Hankija nimi.
Kontakt	Sisestub vaikimisi	Ostutellimustele
		Siia saad sisestada kontaktisiku nime Hankija firmas: see kantakse vaikimisi ka Ostutellimuste vastavale väljale.

Osa 1

The screenshot shows a window titled "Hankija: Vaata" with the following fields and values:

- Nr.:** 10003
- ühikood:** SAAR
- Klass:** KOHAL
- Nimi:** Saare Rattapood AS
- Kontakt:** Sander Saar
- Address:** Saare 45, Viljandi, Eesti Vabariik
- Telefon:** 244 26547
- Faks:** 244 26987

Navigation buttons 1, 2, 3, 4 are visible below the contact field.

Aadress	Sisestub vaikimisi	Ostutellimustele, Ostuarvetele
		Aadress, kuhu Ostutellimused ja Tasumised saadetakse.
Telefon, Faks		Sisesta Hankija telefoni- ja faksinumber.

Osa 2

Hankija: Vaata			
Nr.	10003	ühikood	SAAR
Klass	KOHAL		
Nimi	Saare Rattapood AS		
Kontakt	Sander Saar		
		1	2
2	KM-kood	1	Objektid
	Võlakonto	2110	Kulukonto
	Ettem. konto		ANA kood
	A/a	22005697	A/a 2
	Panga kood	767	Harukontori kood
	Ostumees		Ostugrupp

- KM kood** *Ctrl-Enter* KM koodide seadistus, Finants
- Sisesta siia KM kood Finantsi KM koodide seadistusest. Sellega määratakse protsent, millega antud Hankija puhul käibemaksu arvestatakse.
- Kui sisestad Hankijale Ostuarveid otse Ostuarvete registrisse, arvestatakse siia sisestatud KM koodi enne seadistuses 'Lausendamine O/R' märgitud, kuid kui Konto kaardil on samuti KM kood märgitud, arvestatakse seda kõigepealt.
- Kui koostad Hankijale Ostuarveid Lao sissetulekute, arvestatakse samuti seda KM koodi enne seadistuses 'Lausendamine O/R' märgitud, kuid kui KM koodid on märgitud ka Artiklitele, arvestatakse neid kõigepealt. Kui Ostureskontro seadistuses 'Ostuarve seadistused' on märgitud valik 'Arvuta käibemaks', arvutatakse käibemaks Lao sissetuleku kogusummast kasutades KM protsenti samast seadistusest. Muidu arvutatakse käibemaks vastavalt iga rea KM koodile.
- Objektid** *Ctrl-Enter* Objektide register, Üldine moodul
- Hankijale saad anda kuni 20 komadega eraldatud Objekti. Erinevate Objektidega võid tähistada erinevaid osakondi, kulukohti või toote tüüpe. See võimaldab paindlikku finantsaruandlust.
- Kui sisestad Hankijale Ostuarvet, kantakse siia sisestatud Objektid vastavale väljale Ostuarve 4. osal. Ostuarvest

koostatud kandel kantakse need Objektid Kulukonto(de) deebetkonteeringule ning kui oled märkinud valiku 'Objektid ostuvõlgadele' seadistuses 'Lausendamine O/R', ka Võlakonto krediidikonteeringule.

Võlakonto *Ctrl-Enter* K o n t o d e r e g i s t e r ,
Finants/Üldine moodul

Kui kasutate mingi Hankija puhul erilist Võlakontot, sisesta see siia.

Kui see väli on tühi, võetakse Võlakonto Hankija klassilt või seadistuse 'Lausendamine O/R' 1. osalt.

Kulukonto *Ctrl-Enter* K o n t o d e r e g i s t e r ,
Finants/Üldine moodul

Kui sisestate Hankijale Ostuarveid, võid seadistada nii, et igale Ostuarve reale sisestub vaikimisi Kulukonto. See võib olla vajalik nt elektri- või telefoniteenust pakkuvate Hankijate puhul, kelle Ostuarved kantakse tavaliselt sama konto deebetisse.

Kui soovite seadistada Hankijale vaikimisi kasutatava Kulukonto, sisesta see siia.

Kulukonto peab olema siin määratud, kui soovite koostada Hankijale Ostuarveid Ostutellimuste kaudu.

Ettemaksu konto *Ctrl-Enter* K o n t o d e r e g i s t e r ,
Finants/Üldine moodul

Kui tasute Hankijale Ettemakse konkreetsetele Ostuarvetele viitamata, soovite selliste summade jaoks kasutada tõenäoliselt omaette kontot. Määrake see konto siin ning märkige valik 'Ettemaks' kaardi 3. osal.

Kui tasutate Ettemaksu, debiteeritakse selle summas siin määratud kontot. Kui saadakse Ostuarve ning seotakse Tasumisega, krediteeritakse sedasama kontot Võlakonto asemel. Lähemalt loe palun Ettemakse käsitlevast juhendi osast käesolevas peatükis edaspidi.

Siia sisestatud kontot arvestatakse enne Hankijate klassile või seadistuse 'Lausendamine O/R' 2. osal määratud kontot.

ANA kood Sisesta siia ANA (Article Numbering Association) poolt Hankijale antud kood. See on vajalik, kui väljastad

Hankijale EDI (Electronic Data Interchange) Tellimusi. Inglismaal võivad ANA koodiga firmad luua oma triipkoode.

- A/a** Sisesta siia Hankija arveldusarve number. See kantakse kõigile antud Hankija Ostuarvetele ja Tasumistele lihtsustamaks pankadevahelisi ülekandeid.
- A/a 2** Seda välja kasutatakse Pangafaili ekspordi jaoks. Lähemalt küsi palun oma Hansa esindajalt.
- Panga kood** *Ctrl-Enter* P a n k a d e s e a d i s t u s ,
Ostureskontro
- Sisesta siia Hankija panga kood.
- Harukontori kood** Sisesta siia Hankija panga harukontori kood. See kantakse kõigile antud Hankija Ostuarvetele (Osa 4) ja Tasumistele (Osa G) lihtsustamaks pankadevahelisi ülekandeid.
- Ostujuht** *Ctrl-Enter* Isikute register, Üldine moodul
Sisestub vaikimisi Ostutellimused, Ostuarved
- Sisesta Ostujuhi initsiaalid, kes antud Hankijaga tegeleb
- Seda välja kasutab ka Piiratud kasutuse moodul: lähemalt loe palun Müügigrupi lõigust allpool.
- Ostugrupp** **Sisestub vaikimisi** Ostujuhilt
- Ostugrupp sisestub valitud Ostujuhi Isiku kaardilt. Kui kasutad Piiratud kasutuse moodulit, saad selle välja abil piirata Ostujuhi nähtavaid Hankijaid akendes 'Hankijad: Sirvi' ja Hankijate *Ctrl-Enter* asetusaknas ainult tema enda või tema Ostugrupi Hankijatega.
- Piiratud kasutuse mooduli kohta loe palun lähemalt Isikute registrit käsitlevast juhendi osast Üldise mooduli peatükis juhendi 1. raamatus.

Osa 3

Hankija: Vaata	
Nr.	10003
ühikood	SAAR
Klass	KOHAL
Nimi	Saare Rattapood AS
Kontakt	Sander Saar
1 2 3 4	
3 T tingimus	KA
Krediidilimit	0,00
Läh. tingimus	
Läh. viis	
☒ Eesti ☐ EÜ ☐ Mitte EÜ	
	☒ Ettemaks
KM reg. nr.	
Reg.nr.1	
Oma kl. nr.	
Min. tell. summa	
Faktooring	
Reg.nr.2	
Kinnipid. t.viis	

Tasumistingimus *Ctrl-Enter*

Tasumistingimuste seadistus,
Müügi/Ostureskontro

Sisestub vaikimisi

Ostuarvetele

Lisaks Sinu firmale antud Tasumistingimuse registreerimisele Hankija kaardil, saad Tasumistingimuste seadistuses Müügi/Ostureskontros panna paika ka kassa-ale süsteemi.

Määrates igale Hankijale ja seega ka igale Ostuarvele Tasumistingimuse, saad Hansa aruannete näol alati ülevaate oma ostuvõlgade seisust.

Balti riikides peavad Ostuarved teatud juhul olema samas numbriseerias Tasumiste ja Kassa väljamineku orderitega. Selleks kirjelda numbriseeriad parempoolsetel Alates-Kuni väljadel Tasumisviisi kaardi C osal ning märgi valik 'Ühised numbriseeriad' Kassa mooduli seadistuses 'Kassaraamatu seadistused'. Seejärel sisesta Sularaha-Hankijatele sellele väljale Tasumisviis. Kui selline Hankija valitakse Ostuarvele, muutub Ostuarve number vastavalt määratud numbriseeriale. Kui Ostuarve kinnitatakse, käsitletakse seda tasuta ning Võlakontole kannet ei tehta. Selle asemel krediteeritakse vastava Tasumisviisi kontot (st panga- või kassakontot).

Krediidilimit	Sisesta siia Hankija poolt Sinu firmale antud krediidilimit.	
Lähetustingimus	Ctrl-Enter	Lähetustingimuste seadistus, Müügitellimused
	Sisestub vaikimisi	Ostutellimustele
	Määra Lähetustingimused kaupade lähtamiseks Hankijalt Sinu firmale. Seda välja kasutatakse rahvusvaheliste Hankijate puhul: võimalikud näited oleksid CIF või FOB.	
	Igale Lähetustingimusele saad kirjeldada selle nimetuse erinevates Keeltes: tekst trükitakse Ostutellimustele vastavalt Hankijale määratud Keelele.	
Lähetusviis	Ctrl-Enter	Lähetusviiside seadistus, Müügitellimused
	Sisestub vaikimisi	Ostutellimustele
	Sisesta Hankija poolt tavaliselt kasutatav Lähetusviis. Võimalikud näited oleksid Post või Kuller või kullerteenust osutava firma nimi.	
	Igale Lähetusviisile saad kirjeldada selle nimetuse erinevates Keeltes: tekst trükitakse Ostutellimustele vastavalt Hankijale määratud Keelele.	
	Samuti saad igale Lähetusviisile seadistda erineva Ostutellimuse dokumendimalli nt vastavate tasumisjuhistega. Selleks sisesta Tasumisviisi kood dokumendimalli kirjeldusaknas Keele väljale. Dokumentide kirjeldamisest on lähemalt juttu peatükis 'Menüüd ja alam-menüüd' juhendi 1. raamatus.	
KM piirkond	Sisestub vaikimisi	Ostutellimustele, Ostuarvetele, Kannetele
	Vali Hankijale Piirkond. Seda kasutatakse Ostutellimustel ja Ostuarvetel KM arvestuseks ja konteerimiseks. Igale Piirkonnale saad anda eraldi KM koodid seadistuse 'Lausendamine O/R' 3. osal Ostureskontros.	
Ettemaks	Märgi see valik, kui soovid tasuda sellele Hankijale Ettemakse. Iga Tasumine arvestatakse maha Sinu üldisest võlgnevusest.	

Ettemaksude jaoks tuleb määrata Ettemaksu konto seadistuse 'Lausendamine O/R' 2. osal. Selle konto võid määrata ka Hankijate klassi kaardil või igal üksikul Hankija kaardil (Osa 2). Seda kontot debiteeritakse Ettemaksude summas.

Minimaalne tellitav summa

Sisesta siia Hankija poolt aktsepteeritav minimaalne tellimuse summa. Sellel väljal on vaid informatiivne funktsioon ehkki seda saad tellida ka aruandesse 'Lahtised ostutellimused'.

KM reg. nr.

Hankija KM registreerimise number. On oluline, et sellel väljal oleks number olemas, kui Hankija asub EL piirkonnas, kuna seda informatsiooni vajatakse EL KM aruandluse jaoks. Kaardi salvestamisel registreeritakse, et seda KM numbrit ei ole kasutatud teistel Hankijatel.

Hansas on funktsioon, mis kontrollib, et siia sisestatud KM number oleks Hankija Maale vastavas formaadis. Õiged formaadid kirjeldatakse KM numברי formaatide seadistuses Üldises moodulis. Kui Hankijale ei ole Maad määratud, kasutatakse Maad Ettevõtte andmete seadistusest. Kui ka seal ei ole Maad määratud, kontrolli ei toimu.

Pea meeles, et sisestad Hankija Maa kaardi 4. osale enne KM numברי sisestamist.

Faktooring

Ctrl-Enter Hankijate register

Kui Hankija kasutab faktooringfirmat (kellele saadetakse Tasumised), sisesta selle firma number siia (see firma peab samuti olema Hankijana registreeritud).

Reg. nr. 1

Hankija firma registreerimise number.

Reg. nr. 2 *Ctrl-Enter* Registreerimiskombinatsioonide seadistus, Müügireskontro

Seda välja kasutatakse Soomes, kus firmadel on kaks registreerimisnumbrit.

Mujal võib *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooniga valida siia Registreerimiskombinatsioonide seadistusest sobiva KM koodi ja Keele kombinatsiooni.

Oma kliendinumber

Sisesta Sinu firmale Hankija poolt antud Kliendinumber. Seda on võimalik trükkida Ostutellimustele.

Kinnipidamise tasumisviis

Ctrl-Enter Tasumisviiside seadistus, Müügi/Ostureskontro

Seda välja kasutatakse Argentiinas, kus osa ostu käibemaksust tasub Ostuarve saaja. Teatud protsent Ostuarve summast makstakse otse riigile. On võimalik seadistada erinevad Tasumisviisid erinevate protsentidega, mis sisestatakse Hankija kaardile antud väljale. Sellega tagatakse, et arvutamisel kasutatakse alati õiget protsenti. Tasumisviisi tüübiks peab olema 'Kinnipidamine'. Lähemalt küsi oma Hansa esindajalt.

Osa 4

Maa *Ctrl-Enter* Maade seadistus, Üldine moodul

Määra Maa, kus Hankija asub. Kui see on tehtud, kontrollib Hansa KM numbri sisestamisel, kas see on valitud Maa jaoks õiges formaadis. KM numbrite formaadid kirjeldatakse KM numbri formaatide seadistuses Üldises moodulis.

Keel	<i>Ctrl-Enter</i>	Keelte seadistus, Üldine moodul
		Erikeelsetele Hankijatele on võimalik väljastada erinevaid dokumente nt Ostutellimusi: siin määratud Keele põhjal valitakse vastav dokument. Lisaks on võimalik dokumentidel teatud informatsiooni nagu Artiklite nimetused, Tasumistingimused ja Tasumisviisid esitada erinevates Keeltes.
		Pane tähele, et Ostutellimusel ei ole Keele välja, seega määrab dokumendimallide ja tõlgete valiku Keel Hankija kaardil.
Valuuta	<i>Ctrl-Enter</i>	Valuutade register, Üldine moodul
	Sisestub vaikimisi	Ostutellimustele, Ostuarvetele, Kannetele
		Määra siin Hankija kasutatav Valuuta. Kui sisestad Ostutellimusi käsitsi, konverteeritakse kõik Artiklite hinnad kohalikust Valuutast siin määratud Valuutasse vastavalt hetke kursile. Kui koostad Hankijale Ostutellimusi kasutades hooldusfunktsiooni 'Koosta ostutellimused', kasutatakse siin määratud Valuutat.
		Hansa ei lase antud Hankijale sisestada Ostutellimusi, Ostuarveid ega Tasumisi üheski teises Valuutas. Kui soovid sama Hankija puhul kasutada erinevaid Valuutasid, jäta see väli tühjaks.
Kommentaar		Sellele väljale saad sisestada Hankija kohta lisainformatsiooni.
Hoiatus		Siia sisestatud tekst ilmub ekraanile alati, kui see Hankija valitakse Ostutellimusele või Ostuarvele.

Hankija muutmine

Hankijate register peab alati kajastama adekvaatset informatsiooni, seega tuleb seda aeg-ajalt muuta.

Aknas 'Hankijad: Sirvi' on Hankijad vaikimisi reastatud numbrite järjekorras. Seda järjekorda saad muuta osutades erinevate veergude pealkirjadele.

Hankija leidmiseks sisesta otsitav tekst otsimisväljale akna allservas ja vajuta *Enterit*. Tekst peab vastama alla joonitud veerule: kui soovid otsida nt firma

nime järgi, jooni alla Nime veerg ning sisesta otsimisväljale otsitava firma nimi (või selle algustähed).

Hankija kaardi muutmiseks tee soovitud real hiirega topeltklõps. Avaneb aken 'Hankija: Vaata'. Sellel aknal on samad väljad, mis aknal 'Hankija: Uus': väljade kirjeldused leiad juhendi eelmisest lõigust.

Muuda väljad nagu soovid. Liigu väljalt väljale *Enteri* või nooleklahvidega. Osuta [OK] muudatuste salvestamiseks, kui oled lõpetanud.

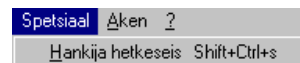
Hankija kustutamine

Vali ja ava Hankija kaart nagu parandamise puhul. Vali 'Kustuta' Kaartmenüüst. Hankija kaart kustutatakse. Pea meeles, kui Hankijale on registreeritud Ostutellimusi või Ostuarveid, ei saa seda Hankijat enam kustutada.

Hankija kaardi kustutamist ei saa tühistada.

Spetsiaal-menüü

Ülaltoodud pildil näed Hankijate Spetsiaal-menüüd. See on nähtav vaid akna 'Hankijad: Sirvi' puhul: enne funktsiooni kasutamist märgi soovitud Hankija nimekirjas. Võid valida ka mitu Hankijat: märgi ära esimene Hankija, hoia *Shift*-klahvi all ning osuta viimasele Hankijale, keda soovid kaasata. Seejärel vali Spetsiaal-menüü funktsioon.

Hankija hetkeseis

Funktsioon 'Hankija hetkeseis' esitab kiire aruande, milles näed valitud Hankija(te) Ostuarveid ja Tasumisi. Samuti näed Hankija Ostuarvete kogusummat ning tasuda olevat tähtaja ületanud summat.

Ostuarvete register

Ostuarvete registris registreeritakse firma ostud. Alati kui midagi ostetakse, saadakse Hankijalt Ostuarve, mis tuleb Ostuarvete registrisse sisestada. Seda registrit kasutatakse mitmel otstarbel—

- Ostuarve on Hankijale aluseks Sinu firmalt tasumise nõudmiseks;
- Tasumata Ostuarved on aluseks ostuvõlgade jälgimisel aruannetes; ning
- Igast Ostuarvest on võimalik koostada kanne Finantsi, mis võimaldab igakuises ja -aastases juhtimisaruandluses näha üldist kulude ja ostuvõlgnevuste seis. Kanded koostatakse automaatselt ja see ei nõua mingit lisatööd.

Ostuarvete registrisse on võimalik sisestada nelja tüüpi Ostuarveid—

1. Tavalised Ostuarved saadakse, kui kaubad lähetatakse või teenused osutatakse enne tasumist. Selliste Ostuarvete Tasumised registreeritakse Tasumiste registris, mida kirjeldame käesolevas peatükis edaspidi.
2. Sularahaarve väljastatakse, kui tasumine toimub tööde teostamisega samal ajal. Kui Ostuarvete registrisse sisestatakse Sularahaarve, käsitleb Hansa seda tasutud Ostuarvena ning Tasumist ei ole enam vaja sisestada. Hansa hoolitseb ka õige kande eest (krediteeritakse Kassa kontot mitte Ostuvõlgade kontot).
3. Ettemaks tuleb registreerida, kui tasumine toimub enne Ostuarve saamist. Ettemaksud registreeritakse Tasumiste registris. Kui hiljem saadakse Ostuarve, saab selle Ettemaksuga siduda. Need võib registreerida ka Sularahaarvetena nagu kirjeldatud punktis 2.
4. Kreditarveid kasutatakse vigade parandamiseks või Ostuarvete tühistamiseks. Sisuliselt on need negatiivsed Ostuarved, mis vähendavad ostuvõlgnevust. Vastavad kanded koostab Hansa automaatselt.

Kui soovid, et Hansa koostaks kõigi nende arvetüüpide puhul vastavad kanded, märgi valik 'Ostuarvete kanded' Finantsi seadistuses 'Allsüsteemid'.

Ostuarvete sisestamiseks on järgmised võimalused—

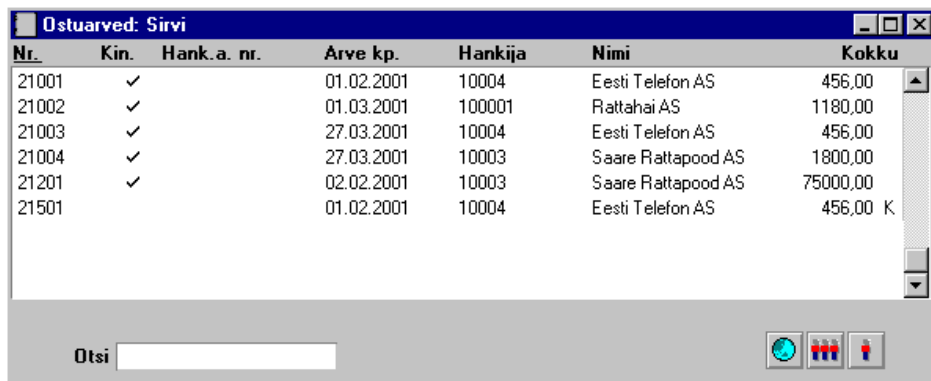
1. Ostuarved võid sisestada otse Ostuarvete registrisse. See meetod sobib kõigi ülalkirjeldatud arvetüüpide puhul.

2. Ostuarved võid koostada muudest registritest nagu Ostutellimused ja Lao sissetulekud. Seda meetodit kasutatakse tavaliste Ostuarvete koostamisel. Ettemaksuarveid võib koostada Tasumistest.

Nüüd kirjeldame lähemalt Ostuarvete registri kasutamist kõigi nende Arvete puhul. Enne Ostuarvete sisestamist kontrolli, et oled sisestanud jooksva aasta Üldise mooduli seadistuses 'Arvestusaastad'. Samuti pead olema Ostuarvetele sisestanud numbriseeriad Ostuarvete numbriseeriade seadistuses. Muud seadistusi saad hiljem vajadusel täiendada.

Vali 'Ostuarved' Registrid-menüüst või ava kaust [Ostuarved].

Avaneb aken 'Ostuarved: Sirvi', milles näed varem sisestatud Ostuarveid.

Nr.	Kin.	Hank. a. nr.	Arve kp.	Hankija	Nimi	Kokku
21001	✓		01.02.2001	10004	Eesti Telefon AS	456,00
21002	✓		01.03.2001	100001	Rattahai AS	1180,00
21003	✓		27.03.2001	10004	Eesti Telefon AS	456,00
21004	✓		27.03.2001	10003	Saare Rattapood AS	1800,00
21201	✓		02.02.2001	10003	Saare Rattapood AS	75000,00
21501			01.02.2001	10004	Eesti Telefon AS	456,00 K

Igale Ostuarvele antakse kordumatu number numbriseeriast. See number on lisaks Hankija poolt antud arvenumbrile. Ostuarve numbrit näed sirvimisaknas vasakpoolses veerus. Numbrile järgneb linnuke (kui Ostuarve on kinnitatud), Hankija arve number, väljastamise kuupäev, Hankija number ja nimi ning Ostuarve summa. Kreditarvete puhul järgneb summale tähis 'K'.

Nagu kõigi sirvimisakende puhul saad ridu järjestada iga tulba pealkirja järgi sellele osutades. Tulba ümberjärestamiseks osuta veelkord pealkirjale. Liikuda saad ka akna paremas servas olevate noolte abil. Konkreetset kaarti saad otsida sisestades võtmesõna väljale akna vasakus allnurgas. Hansa otsib esimese sobiva kaardi selle tulba järgi, mille pealkiri on alla joonitud.

Nuppe akna paremas alanurgas saad kasutada koos Piiratud kasutuse mooduliga järgmiselt—

Näitab kõiki Ostuarveid.

Näitab Ostuarveid, mis kuuluvad antud Kasutaja Ostugruppi (st neid, mille 4. osal on märgitud sama Ostugrupp).

Näitab antud Kasutaja Ostuarveid (st neid, mille Ostujuhiks on kaardi 4. osal määratud antud Kasutaja).

Kasutajaõigusi saad piirata ka vaid tema isiklike Ostuarvetega või tema Ostugrupi Ostuarvetega.

Piiratud kasutuse mooduli kohta loe palun lähemalt Isikute registrit käsitlevast osast Üldise mooduli peatükis juhendi 1. raamatus.

Ostuarve sisestamine

Uue Ostuarve sisestamiseks osuta [Uus] või kasuta *Ctrl-N* (Windows) või *⌘-N* (Macintosh) klahvikombinatsiooni. Võid ka valida juba olemasoleva Ostuarve, millesarnast soovid sisestada ning teha sellest koopia osutades [Koopia].

Avaneb aken 'Ostuarve: Uus', mis on tühi, kui osutasid [Uus] või koopia olemasolevast Ostuarvest. Koopia puhul on Arve kuupäevaks ja Operatsioonikuupäevaks hetke kuupäev, mitte kopeeritud Arve kuupäevad. Samuti ei kopeerita Hankija arve numbrit.

Ostuarve: Vaata

Nr. 21001 Arve kp. 01.02.2001 Op. kp. 01.02.2001

Hankija 10004 Nimi Eesti Telefon AS

KOKKU 456,00 Kinnita Kinnitajad

KM 69,56 Hankija arve

1 T ting. 14 Suletud Tähtaeg 15.02.2001

Kassa-ale 0,00 Eelkonteering Kassa-ale kp. 01.02.2001

Viide 1236598756987 Kr.tav ostuarve

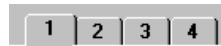
Objektid

2	Konto	Objektid	Nimetus	Summa	KM-kood
1	6800	ADMIN	Telefon ja post	386,44	1
2					
3					
4					
5					
6					

Valuuta Arvest. KM 69,56

Kuna kogu Ostuarvel sisalduv informatsioon ei mahu korraka ekraanile, on Ostuarve kaart jagatud neljaks osaks. Igal osal on nähtav Päis. Päises näed

Ostuarve numbrit, Hankija numbrit, nime jm informatsiooni ning nelja numbriklahvi.

Neile numbriklahvidele osutades saad liikuda kaardi erinevate osade vahel.

Kui kasutad Ostutellimuste moodulit, on tõenäoline, et paljud Ostuarved koostatakse Ostutellimuste kaudu. Sel juhul võetakse informatsioon enamusele Ostuarve väljadele vastavate Ostutellimuse väljadelt.

Päis

Nr.	21001	Arve kp.	01.02.2001	Op. kp.	01.02.2001
Hankija	10004	Nimi	Eesti Telefon AS		
KOKKU	456,00	☒ Kinnita	Kinnitajad		
KM	69,56	Hankija arve			

Nr. *Ctrl-Enter* Vali numbriseeriast

Ostuarve number Sinu Ostureskontros. Uue Ostuarve sisestamisel annab Hansa sellele numbrile Isiku kaardi 3. osal määratud numbriseeriast või seadistusest 'Numbriseeriad - Ostuarved'. Seda numbrit saad muuta, kuid mitte juba kasutatud numbrile vastu

Kui kasutad võimalust 'Ühised numbriseeriad' Kassa mooduli seadistuses 'Kassaraamatu seadistused', võib Ostuarve number muutuda, kui sisestad Tasumistingimuse väljale Tasumisviisi või kui kasutad Hankijat, kellele on Tasumistingimuse väljale sisestatud Tasumisviisi kood. Lähemalt loe palun Tasumistingimusi käsitlevast lõigust edaspidi.

Arve kp. *Ctrl-Enter* Hetke kuupäev

See kuupäev ja Tasumistingimus määravad, millal on Ostuarve tasumistähtaeg. Vaikimisi sisestub eelmise Ostuarve kuupäev.

Op. kp. *Ctrl-Enter* Hetke kuupäev

Ostuarvest koostatava kande kuupäev.

Kui kasutad erinevat Arve kuupäeva ja Operatsioonikuupäeva, tekib Ostureskontro ja Finantsi vahele ajaline vahe kuni Ostuarve tasutakse. See vahe tuleb välja, kui võrrelda aegunud Ostuarveid ja Ostuvõlgade kontot.

Hankija	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate register
		Sisesta Hankija number kasutades <i>Ctrl-Enter</i> klahvikombinatsiooni. <i>Enteri</i> vajutamisel sisestuvad automaatselt Hankija nimi, aadress jm informatsioon vastavatele väljadele.
		Kui Hankija nimel on Ettemaks, mida ei ole veel ühegi Ostuarvega seotud, ilmub ekraanile hoiatus Hankija numbriga sisestamisel. Ettemakse on kirjeldatud juhendi osas 'Ettemaksud' käesolevas peatükis edaspidi.
Nimi		Hankija nimi sisestub, kui oled sisestanud Hankija numbriga.
KOKKU		Ostuarve kogu tasuda olev summa koos maksudega ning Valuutas. Ostuarve salvestamiseks peab see summa vastama ühele alltoodud summadest—
Eesti		ridade summa pluss KM.
EL		reasummad kokku.
Mitte EL		reasummad kokku. Sel juhul KM ei arvutata.
KM		Sisesta KM summa Ostuarvelt.
		Kui 'Ostuarve seadistustes' on märgitud valik 'Arvuta käibemaks', arvutatakse KM summa automaatselt (vastavalt ülaltoodud KOKKU-summale) kasutades samas seadistuses toodud protsenti. Seda numbrit saad muuta, kui see ei vasta Ostuarvel toodule: see peab võrduma ridade käibemaksude summaga, muidu ei saa Ostuarvet salvestada.
Kinnitajad	<i>Ctrl-Enter</i>	Isikute register, Üldine moodul
		Arve kinnitajate initials. Mitme Kasutaja initials eraldatakse komadega. Selle välja täitmine on võimalik

teha kohustuslikuks märkides valiku 'Nõua kinnitajat' seadistuses 'Ostuarve seadistused'.

Hankija arve	Hankija arve number. Selle võib trükkida maksekinnitusele.
Kinnita	Kui märgid selle ruudu ning osutad [OK], on Ostuarve kinnitatud ning sellest koostatakse kanne Finantsi. Kinnitatud Ostuarvet ei saa muuta v.a Tähtaja ja Kommentaari väljad.

Osa 1

KM		69,56	Hankija arve			1	2	3	4
1	T ting.	14	☐ Suletud	Tähtaeg	15.02.2001				
	Kassa-ale	0,00	☐ Eelkonteering	Kassa-ale kp.	01.02.2001				
	Viiide	1236598756987		Kr.tav ostuarve					
	Objektid								

Tasumistingimus *Ctrl-Enter* Tasumistingimuste seadistus, Müügi/Ostureskontro

Sisestub vaikimisi Hankijalt

Tasumistingimus määrab Ostuarve Tasumistähtaja (allpool). Tasumistingimuste seadistuses Müügi/ostureskontros saad seadistada Kassa-ale süsteemi.

Arvete Tasumistingimused loovad aluse Hansa Tasumisennustuse aruandele.

Tasumistingimuste põhjal eristatakse Sularahaarved ja Kreditarved muudest Ostuarvetest. Kasutades *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooni, vali Tasumistingimuseks 'Sularaha' või 'Kreedid'. Kui Ostuarve kinnitatakse ja salvestatakse, koostatakse Finantsi vastav kanne. Sularahaarvete korral debiteeritakse sellega Kassa kontot (määratud seadistuses 'Lausendamine O/R') mitte Ostuvõlgade kontot, Kreditarvete korral on kanne vastupidine alusarvest tekkinud kandeale.

Sularahaarved loetakse kohe tasutuks ning need ei jookse ostuvõlgnevuste aruandlusse. Nendele Ostuarvetele ei ole vaja Tasumisi sisestada.

Kui valid Tasumistingimuseks 'Kreedid', sisesta Ostuarve number, mida soovid krediteerida väljale

‘Krediteeritav Ostuarve’ kasutades *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooni, et näha kõiki tasumata Ostuarveid.

Balti riikides soovitakse tihti kasutada Ostuarvete, Tasumiste ja Kassa väljaminekuorderite puhul samu numbriseeriaid. Selleks tuleb kirjeldada numbriseeriad Tasumisviiside seadistuse C osal parempoolsetel väljadel ‘Alates - Kuni’ ja märkida valik ‘Ühised numbriseeriad’ Kassa mooduli seadistuses ‘Kassaraamatu seadistused’. Seejärel sisesta Tasumisviisi sellele väljale: Ostuarve number asendatakse numbriga vastavast seeriast. Kui Ostuarve kinnitatakse, käsitletakse seda tasutud Ostuarvena ning Ostuvõlgade kontole seda ei konteerita. Selle asemel krediteeritakse Tasumisviisi kontot (st. Panga või Kassa kontot).

Kassa-ale	Võimalik kassa-ale summa. Summa arvutatakse KOKKU-summa põhjal kasutades valemit määratud Tasumistingimuse kaardilt.
Viide	Siia võid sisestada Ostuarvele ükskõik millise lisakoodi: selle saad trükkida maksedokumendile.
Suletud	Märgi see linnuke, kui soovid, et seda Ostuarvet ei tasutaks.
Eelkonteering	Kasutatakse Ostuarvete ajutiseks konteerimiseks. Kui see valik on märgitud, koostatakse eelkonteeringu kohta kanne. KM ja Kulukontot kasutatakse nagu tavaliselt, aga tavalise Ostuvõlgade konto asemel krediteeritakse Eelkonteeringu kontot (määratakse seadistuse ‘Lausendamine O/R’ 1. osal). Kuni Ostuarve on sellises ajutises seisus, võid arveridade Kulukontosid muuta. Kui Ostuarve kinnitatakse, koostatakse uus kanne, millega debiteeritakse Ostuvõlgade kontot. Kandel kajastuvad ka võimalikud Kulukontode muutused. Sellest valikuruudust on lähemalt juttu lõigus ‘Eelkonteerimine’ edaspidi.

Info kande E osale

Kui Ostuarvest koostatakse automaatselt kanne Finantsi, kasuta seda valikut, kui soovid, et Ostuarve number, Tasumistähtaeg ja Hankija nimi sisestuksid kande E osale. See kehtib ainult Ostuvõlgade kontole tehtaval konteeringul.

Kui oled märkinud valiku 'Info kande E osale' seadistuses 'Lausendamine O/R' asetub see (linnuke) siia vaikimisi.

Tähtaeg Arve tasumise viimane päev. Selle arvutab Hansa kasutades Arve kuupäeva ja Tasumistingimust. Seda välja on võimalik muuta ka pärast Ostuarve kinnitamist. Kui saad tähtajapikendust, muudetakse vastavalt ka Sinu Ostureskontro.

Kassa-ale kp. Päev milleks Ostuarve peab olema tasutud, et saada kassa-alet. See arvutatakse vastavalt kasutatud Tasumistingimusele.

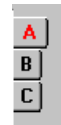
Krediteeritav ostuarve

Ctrl-Enter Tasumata Ostuarved

Kui krediteerid Ostuarvet, sisesta siia krediteeritava Ostuarve number. Ära unusta sisestada Tasumistingimuseks 'Kreedit'.

Osa 2

2. osal näed Ostuarvele sisestatud Artikleid, millest osad on nähtavad ka 1. osal. Artiklid on maatriksis, mis on jagatud kolmeks horisontaalseks osaks. Osutades nuppudele A, B ja C, vahetuvad kaks või kolm parempoolset tulpa.

Ostuarvele ridade lisamiseks mine esimesele vabale reale ja sisesta soovitud andmed. Rea kustutamiseks osuta reanumbrile ja vajuta *Backspace*-klahvi klaviatuuril. Rea sisestamiseks teiste ridade vahele osuta reanumbrile, kuhu soovid uut rida lisada ja vajuta *Enterit*.

Osa A

Ostuarve: Vaata

Nr. 21001 Arve kp. 01.02.2001 Op. kp. 01.02.2001

Hankija 10004 Nimi Eesti Telefon AS

KOKKU 456,00 Kinnita Kinnitajad

KM 69,56 Hankija arve 1 2 3 4

2	Konto	Objektid	Nimetus	Summa	KM-kood
1	6800	ADMIN	Telefon ja post	386,44	1
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					

Valuuta Arvest. KM 69,56

Konto *Ctrl-Enter* Kontode register, Finants/Üldine moodul

Siin määratakse Ostuarvega debiteeritav Kulukonto. Sisesta kontonumber ja vajuta *Enterit*. Konto nimi sisestub automaatselt Nimetuse väljale.

Kui Hankija kaardi 2. osal on märgitud Kulukonto, sisestub see vaikimisi.

Sellele väljale võid sisestada ka Automaatlausendi koodi. Automaatlausendeid kasutatakse sageli kasutatavate kannete sisestamise lihtsustamiseks. Lisaks töövaeva vähendamisele tagavad Automaatlausendid ka alati õigete kontode kasutamise. Automaatlausenditest on lähemalt juttu Finantsi peatükis. Võimalikuks näiteks oleks mingi püsikulu nagu rent jaotamine erinevatele Objektidele protsentide alusel.

Objektid *Ctrl-Enter* Objektide register, Finants/Üldine moodul

Siia saad sisestada kuni 20 komadega eraldatud Objekti. Need Objektid kantakse ka Ostuarvest koostatud kandeale ning neid saad kasutada tuluüksuste aruandluse jaoks. Objektidega võid tähistada erinevaid osakondi, kulukohti

või toote tüüpe. See võimaldab paindlikku finantsaruandlust.

Ostuarvest koostataval kandel kantakse siia sisestatud Objektid Kulukonto(de) deebetkonteeringule. Need Objektid lisatakse Ostuarve 4. osa Objektidele.

Kui Sa ei kasuta Objekte ja soovid, et kursor hüppaks sellest väljast alati üle, märgi vastav valik seadistuses 'Ostuarve seadistused'.

Nimetus	Sisestub vaikimisi Kontolt
	Konto nimetus sisestub automaatselt. Nagu Objektide puhul, saad kursori ka sellest väljast üle hüppama seadistada. Teksti saad muuta.
Summa	Summa, millega debiteeritakse Kulukontot. Kui oled määranud Valuuta, peab Summa olema Valuutas.
	Mugav viis saada siia õige Summa on viia kursor sellele väljale ja vajutada <i>Enterit</i> . Hansa sisestab õige summa, et Ostuarve oleks tasakaalus vastavalt KOKKU-summale ja eelmistele ridadele.
KM kood	Ctrl-Enter KM koodide seadistus, Finants
	Siia sisestatud KM kood viitab Finantsi seadistuses KM koodid kirjeldatud KM koodile. See määrab Artikli puhul kasutatava KM protsendi ja debiteeritava KM konto. Vaikimisi pakutakse KM koodi Hankija kaardilt või Konto kaardilt. Kui seal ei ole KM koodi märgitud, võetakse see seadistuse 'Lausendamine O/R' 3. osalt. Viimasel juhul võetakse KM kood vastavalt Hankija Piirkonnale.

Osa B

Kui soovid kasutada Hansa Intrastat aruandlust, jälgi, et Artiklid ja kogused on õigesti sisestatud Ostuarve B osale enne kinnitamist. Dokumendil 'Intrastat O/R' (kirjeldatud käesolevas peatükis edaspidi) näidatakse Artiklid, mis on ostetud Hankijatelt teistest EL maadest. See dokument võtab Artikleid puudutava informatsiooni Ostuarvete B osalt.

Artikkel	Ctrl-Enter Artiklite register
	Siia võid sisestada ostetud Artikli numbri. Seda informatsiooni kasutatakse Projektiarvestuse moodulis.

Kui koostad Ostuarveid Ostutellimustest, kopeeritakse Artiklite numbrid sealt, kui oled märkinud valiku 'Võta artiklid ja projektid tellimusest' või 'Kanna iga rida eraldi üle' seadistuses 'Ostuarve seadistused'.

Kogus

Siia saad sisestada ostetud koguse.

Kui koostad Ostuarveid Ostutellimustest, kopeeritakse Artiklite numbrid sealt, kui oled märkinud valiku 'Võta artiklid ja projektid tellimusest' või 'Kanna iga rida eraldi üle' seadistuses 'Ostuarve seadistused'.

Projekt

Ctrl-Enter Projektide register, Projektarvestuse moodul

Projekti number, millega Ostuarve seotud on. Seda välja kasutatakse ainult koos Projektarvestuse mooduliga.

Kui oled sisestanud Projekti, pead märkima ka Artikli ja Koguse.

Kui koostad Ostuarveid Ostutellimustest, võetakse Projekt Tellimuse 2. osalt igale Ostuarve reale, kui oled märkinud valiku 'Võta artiklid ja projektid tellimusest' või 'Kanna iga rida eraldi üle' seadistuses 'Ostuarve seadistused'.

Osa C

Akumuleerimisperiood

Ctrl-Enter Akumuleerimisperioodide seadistus, Finants

Tavaliselt konteeritakse iga Ostuarve rea kogu summa vastavale Kulukontole. See ei tarvitse aga sobida, kui Ostuarve esitatakse teenuse või lepingu eest, mis kestab pikema perioodi. Sellisel juhul võiks summa Kulukontole kanda järk-järgult kogu teenuse osutamise või lepingu perioodi jooksul.

Oletame, et Sa saad näiteks Ostuarve teeninduslepingu eest, mis kehtib ühe aasta ja maksab 1200. Võimalik, et Sa ei soovi oma Kulukontot kohe 1200 ulatuses debiteerida, vaid soovid seda teha 100 ulatuses iga kuu, eriti kui lepinguperiood ulatub järgmisse finantsaastasse.

Sisesta siia Finantsi seadistusse 'Akumuleerimisperioodid' sisestatud kaardi kood. Selle

põhjal valitakse valem, mille alusel Ostuarve summa järk-järgult Kulukontole kantakse (antud näites 100 (ehk 8.33%) kuus). Kui Ostuarve on kinnitatud ja salvestatud, ei kanta arverea summat (käibemaksuta summat) Kulukontole nagu tavaliselt. See kantakse Viitkulude kontole, mis määratakse seadistuse 'Akumuleerimisperioodid' kaardil. KM ja Ostuvõlgade kontot see ei puuduta. Samuti koostatakse uus kaart Simulatsioonide registrisse. Sellel kandel näed kahteist tasakaalus deebet- ja kreditkonteeringut, millega krediteeritakse Viitkulude kontot ja debiteeritakse Kulukontot. See võimaldab kanda summa Viitkulude kontolt Kulukontole määraga 8.33% kuus kasutades Finantsi hooldusfunktsiooni 'Koosta perioodilised kanded'.

Akumuleerimisperioodi kood sisestub automaatselt, kui oled selle märkinud Kulukontole Kontode registris.

Lähemalt loe palun osast 'Viitkulud' edaspidi.

Kokkuvõtavad väljad

Valuuta <input type="text"/>	Arvest. KM <input type="text" value="69.56"/>
-------------------------------------	--

Lisaks Valuutale näed siin KM jooksvat kogusummat. Kui Ostuarvele lisatakse või muudetakse mõnd rida, muutub ka see summa.

Valuuta	Ctrl-Enter	Valuutade register, Üldine moodul
	Sisestub vaikimisi	Hankijalt või Eelistatud baasvaluuta

Ostuarvel kasutatav Valuuta: Ostuarve 3. osal näed valuutakurssi, mida võid igal Ostuarvel vajadusel muuta. Kui Hankija kaardi 4. osal on Valuuta määratud, saad kasutada vaid seda. Muidu võid kasutada ükskõik millist Valuutat.

Kõik Ostuarve summad peavad olema samas Valuutas: kui koostatakse kanne, konverteeritakse need kohalikku Valuutasse.

Arvestatud KM KM summa, mis arvutatakse Ostuarve ridade põhjal. See summa arvutatakse automaatselt, kui Ostuarvele lisatakse ridu.

See summa ümardatakse üles- või allapoole vastavalt Valuutale määratud ümardamise reeglitele. Kui Ostuarvel ei kasutata Valuutat või ei ole antud Valuutal märgitud valik 'Ümardamine KM-le', võetakse ümardamise reeglid Üldise mooduli Ümardamise seadistusest. Ostuarvest koostataval kandel kantakse ümardamisest tulenev kasum või kahjum Ümardamise kontole, mis määratakse seadistuses 'Lausendamine M/R'.

Osa 3

Valuuta

Ctrl-Enter

Valuutade register, Üldine moodul

Sisestub vaikimisi

Hankijalt või Eelistatud baasvaluuta

Ostuarve Valuuta (samuti nähtav Kokkuvõtvatel väljadel 2. osal) ja vahetuskurss, mida saad konkreetsel Ostuarvel vajadusel muuta. Kõik Ostuarvel toodud summad peavad olema samas Valuutas.

Valuutakursid

Sisestub vaikimisi

Baasvaluuta kursside seadistus ja/või Valuutakursside register, Üldine moodul

Hansa asetab siia valitud Valuuta hetkekursid. Jälgi, et need oleksid õiged, enne kui Ostuarvele Artikleid sisestad, et hinnad õieti konverteeritaks.

Kui Ostuarved koostatakse Ostutellimustest, võetakse valuutakursid Tellimuselt ja need ei tarvitse olla hetkel kehtivad.

Kasutatakse ühte kahest konverteerimise meetodist: Topeltvaluutade süsteemi kasutatakse tehingute puhul, milles vähemalt üks osapool asub Euroopa Liitu (EL) kuuluvas riigis, kus on kasutusel Euro. See süsteem võib olla sobiv ka firmadele, kellel on kontorid kahes erinevas riigis, mis peavad esitama aruandlust mõlemas Valuutas ning firmadele, kes tegutsevad riikides, kus on käibel veel teine Valuuta (tavaliselt on selleks USD) lisaks rahvuslikule Valuutale. Teine meetod on lihtne konverteerimine välisvaluutast kohaliku Valuutasse, mida kasutatakse enamuse tehingute puhul kogu maailmas riikides, kes ei ole EL liikmed ning ei kauple EL riikidega. Nendest meetoditest tuleb juttu edaspidi.

Valuutakursid (Topeltvaluutade süsteem)

Ülaltoodud näites on Ostuarve koostatud FIM-ides. Baasvaluuta 1 on kohalik Valuuta (EEK) ja Baasvaluuta 2 on Euro. Vasakpoolsed väljad näitavad kahe Baasvaluuta vahelist kurssi (võetakse viimane sisestus Baasvaluuta kursside seadistusest). Parempoolsed väljad näitavad välisvaluuta ja Baasvaluuta 2 vahelist kurssi (võetakse viimane sisestus Valuutakursside registrist). Pildil näed kaheastmelist valuutade konversiooni, mida kasutatakse kahe EL maa vaheliste tehingute puhul: parempoolsetel väljadel näed, et 5.795 FIM-i vastab ühele Eurole (Baasvaluuta 2), vasakpoolsetel väljadel näed, et ühele Eurole vastab 15,647 EEK (Baasvaluuta 1), siit tuleneb FIM-i ja EEK-i vaheline kurss.

Pea meeles, et Euroopa Rahaliidu (EMU) eeskirjad sätestavad, et kursid peavad alati näitama kui mitu ühikut kohaliku või välisvaluutat vastab ühele Eurole.

Valuutakursid (Lihtne konverteerimise süsteem)

Lihtsa valuutade konverteerimise süsteemi puhul kasutatakse ainult Kursi välja ja parempoolset Baasvaluuta 1 välja, millel näidatakse välis- ja kohaliku Valuuta vaheline kurss. Alltoodud näites on kohalikuks Valuutaks EEK ning

välisvaluutaks itaalia liir (LIT). 121.95 LIT-ile vastab 1.00 EEK.

Ostuarve: Uus			
Nr.	21006	Arve kp.	01.03.2001
Hankija	100001	Nimi	Rattahai AS
KOKKU	1180,00	☐ Kinnita	Kinnitajad
KM	180,00	Hankija arve	
<div style="text-align: right;">1 2 3 4</div>			
3	Valuuta	LIT	Kurss
	Baasvaluuta 1		1 : 121,95
	Baasvaluuta 2		: Baasvaluuta 2

Osa 4

Ostuarve: Vaata			
Nr.	21001	Arve kp.	01.02.2001
Hankija	10004	Nimi	Eesti Telefon AS
KOKKU	456,00	☒ Kinnita	Kinnitajad
KM	69,56	Hankija arve	
<div style="text-align: right;">1 2 3 4</div>			
4	Faktooring		
	Panga kood	767	☒ Eesti ☐ EÜ ☐ Mitte EÜ
	Arveldusarve	22 456987	
	Arukontori kood		
	KM nr.		
	Objektid		Keel
	Ostutell.nr.		Ostuvõlad 2110
	Ostumees		Ostugrupp
	Koment.		
	Küsitud ostut.		
	KM-kood		

Faktooring

Ctrl-Enter

Hankijate register

Sisestub vaikimisi

Hankijalt

Kui Hankija kasutab faktooringfirmat, (kellele Tasumised saadetakse), sisesta selle firma Hankija number siia (see firma peab samuti olema registreeritud Hankijate registris).

Piirkond	Sisestub vaikimisi Hankijalt
	Need valikud näitavad, millises piirkonnas Hankija asub. Võetakse Hankija kaardilt. Ostuarve ridade KM koodid sõltuvad Hankija Piirkonnast. Seda Piirkonda ei saa Ostuarvel muuta: muudatused tuleb teha Hankijate registris enne Ostuarvete sisestamist.
	KM arvutatakse järgmiselt —
Eesti	KM arvutatakse vastavalt rea KM koodile. Ostuarvest koostataval kandel debiteeritakse KM kontot ja krediteeritakse Ostuvõlgade kontot.
EL	Teistest EL maadest saadud Ostuarvetel ei ole käibemaksu. Sõltuvalt Ostuarve iseloomust võib siiski olla vajalik käibemaksu tasuda. KM arvutatakse vastavalt Ostuarve ridade KM koodidele. Ostuarvest koostatud kandel debiteeritakse vastavale KM koodile määratud Ostu KM kontot ja krediteeritakse KM koodile määratud Müügi kontot. Seepärast on soovitatav EL tehingute jaoks seadistataks eraldi KM kood Müügi KM kontoga, mida muude KM koodide puhul ei kasutata.
Mitte EL	KM ei arvestata. Ostuarvest koostataval kandel käibemaksu ei ole.
Panga kood	Ctrl-Enter Pankade seadistus, Ostureskontro Pank, kus Hankijal on arveldusarve. See võetakse Hankijakaardilt või faktooringfirma Hankija kaardilt. Seda võib kasutada välisülekannete puhul.
Arveldusarve	Hankija arveldusarve võetakse Hankija kaardi 2. osalt või faktooringfirma Hankija kaardilt. Kui Ostuarvele registreeritakse Tasumine, näed seda Tasumise G osal. Vajadusel saad Tasumise saata muule arveldusarvele.
Harukontori kood	Panga harukontori kood, kus Hankija arveldusarve asub võetakse samuti Hankija kaardilt või faktooringfirma Hankija kaardilt. Kui Ostuarvele registreeritakse Tasumine, näed seda Tasumise G osal.
KM reg. nr.	Sisestub vaikimisi Hankijalt Hankija KM registreerimise number. On oluline, et sellel väljal oleks number olemas, kui Hankija asub EU

piirkonnas, kuna seda informatsiooni vajatakse EU KM aruandluse jaoks.

Hansas on funktsioon, mis kontrollib, et siia sisestatud KM number oleks Hankija Maale vastavas formaadis. Õiged formaadid kirjeldatakse KM formaatide seadistuses Üldises moodulis. Kui Hankijale ei ole Maad määratud, kasutatakse Maad Ettevõtte andmete seadistusest. Kui ka seal ei ole Maad määratud, kontrolli ei toimu.

Objektid	Ctrl-Enter	Objektide register, Üldine moodul Ostuarvele ja sellest koostatud kannetele saab sisestada kuni 20 komadega eraldatud Objekti. Erinevate Objektidega võid tähistada osakondi, kulukohti või toote tüüpe. Objektid võimaldavad Finantsis aruandlust paindlikult liigendada. Kõigil Ostuarvest koostatud kannetel asetatakse siin toodud Objektid Kulukonto(de) deebetkonteeringule ja Ostuvõlgade konto krediteeringule (kui kasutad valikut 'Objektid ostuvõlgadele' seadistuses 'Lausendamine O/R'). Kui valik 'Objektid ostuvõlgadele' on märgitud, sisestuvad Objektid Hankija kaardilt siia automaatselt.
Keel	Ctrl-Enter Sisestub vaikimisi	Keelte seadistus, Üldine moodul Hankijalt Keele kood määrab, milliseid tekste erinevatest registritest ja seadistustest kasutatakse: nt Artikli nimetus, Tasumistingimuste ja Tasumisviiside kirjeldused, dokumendimalli valik jne. Jäta see väli tühjaks, kui soovid kasutada baaskeelt.
Ostutellimuse nr.		Kui Ostuarve koostati Ostutellimusest, näed siin Ostutellimuse numbrit. Seda välja muuta ei saa.
Ostuvõlad	Ctrl-Enter	Kontode register, Finants/Üldine moodul Ostuvõlgade konto, mida kasutatakse Ostuarvest koostataval kandel. Selle kohta, kuidas vaikimisi sisestuv konto määratakse, loe peatükist 'Hansa ja Sinu ettevõtte' juhendi 1. raamatus.

Ostujuht	Ctrl-Enter	Isikute register, Üldine moodul
	Sisestub vaikimisi	Hankijalt või Ostutellimuselt
		Sisesta Ostujuhi initsiaalid, kes antud Ostuarve eest vastutab.
		Seda välja kasutab ka Piiratud kasutuse moodul: lähemalt loe palun Ostugrupi lõigust allpool.
Ostugrupp	Sisestub vaikimisi	Ostujuhilt
		Ostugrupp sisestub valitud Ostujuhi Isiku kaardilt. Kui kasutad Piiratud kasutuse moodulit, saad selle välja abil piirata Ostujuhi nähtavaid Ostuarveid akendes 'Ostuarved: Sirvi' ainult tema enda või tema Ostugrupi Ostuarvetega.
		Piiratud kasutuse mooduli kohta loe palun lähemalt Isikute registrit käsitlevast juhendi osast Üldise mooduli peatükis juhendi 1. raamatus.
Kommentaar	Sisestub vaikimisi	Hankijalt
		Sisesta vabalt valitud kommentaar Ostuarve kohta.
OT pärimised	Ctrl-Enter	Ostutellimuste pärimiste register, Ostutellimused
		Kui Ostuarve koostatakse Ostutellimusest, millel on seotud Ostutellimuse pärimine, sisestub Pärimise number siia. Seda välja muuta ei saa. Ostutellimuste pärimisi kirjeldatakse Ostutellimuste peatükis juhendi 3. raamatus.

Ostuarve sisestamine - Näide

Nüüd vaatame näidete varal, kuidas Ostuarve erinevaid välju kasutatakse.

Ava Ostuarvete register. Aknas 'Ostuarved: Sirvi' osuta [Uus]. Avaneb aken 'Ostuarve: Uus', millele antakse number Sinu numbriseeriast. Sisesta Arve kuupäev nagu originaalarvel ja vajuta kaks korda *Enterit*. Arve kuupäev kopeeritakse ka Operatsiooni kuupäeva väljale. Enamasti peab neil kahel väljal olema sama kuupäev, sest muidu erineb Ostuvõlgade konto saldo Ostuvõlgade aruande tulemusest. Kursor on nüüd Hankija numbri väljal. Vajuta *Ctrl-Enter* (Windows) või -Return (Macintosh): avaneb Hankijate aetusaken.

Vali Hankija topeltklõpsuga soovitud nimel (või vajuta *Enterit*). Vajuta veelkord *Enterit* ning Hankijat puudutav informatsioon nagu nimi ja aadress sisestub Ostuarve vastavatele väljadele.

Nüüd on kursor KOKKU väljal. Sisesta Ostuarve kogusumma (koos käibemaksuga) ja KM summa (viimane ei ole kohustuslik). Kui oled märkinud valiku 'Arvuta KM' Ostuarve seadistustes, arvutatakse käibemaksu summa automaatselt. Vajuta veelkord *Enterit* ja kursor liigub Hankija arve numbri väljale. Sisesta number

Kui Tasumistingimusel on määratud kassa-ale võimalus, arvutab Hansa kassa-ale summa Kassa-ale väljale. Kassa-ale kuupäeva väljal näed kuupäeva, milleni kassa-ale võimalus kehtib.

Liigu Konto numbri väljale esimesel real ja sisesta konto. Kasuta *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooni konto valimiseks: numbri või nimetuse järgi. *Enterit* vajutades liigub kursor Objekti väljale või Summa väljale, sõltuvalt Ostuarve seadistustes tehtud valikutele. Summa väljale sisesta rea summa (ilma KM-ta).

Kui oled kõik Artiklid sisestanud ja Ostuarve üle kontrollinud, võid selle kinnitada. Kui nüüd Ostuarve salvestad, kantakse see Ostureskontrosse.

Salvesta Ostuarve osutades [OK] või [Uus]: kasuta viimast, kui soovid sisestada veel Ostuarveid. Ostuarve salvestamiseks peab KOKKU-summa vastama ühele alltoodud summadest—

Eesti	ridade summa pluss KM.
EL	reasummad kokku.
Mitte EL	reasummad kokku. Sel juhul KM ei arvutata

Kui see nii ei ole, annab Hansa veateate: 'Kandes on vahe'.

Kuni Ostuarve ei ole kinnitatud, saab seda muuta.

Eelkonteerimine

Ostuarvete puhul on võimalik kasutada elkonteerimist. Mõnedes firmades liiguvad Ostuarved tükk aega ringi enne kui need kinnitatakse ja vastavalt klassifitseeritakse.

Kui kasutad seda võimalust, võid Ostuarve selle saabumisel kohe sisestada. Alltoodud pildil on Ostuarve sisestatud ning sellel on märgitud valik 'Eelkonteering'.

Ostuarve: Uus

Nr. 21009 Arve kp. 27.03.2001 Op. kp. 27.03.2001

Hankija 10003 Nimi Saare Rattapood AS

KOKKU 1800,00 Kinnita Kinnitajad

KM 274,58 Hankija arve 1 2 3 4

1 T ting. KA Suletud Tähtaeg 06.04.2001

Kassa-ale 54,00 Eelkonteering Kassa-ale kp. 01.04.2001

Viide Kr.tav ostuarve

Objektid

2

Konto	Objektid	Nimetus	Summa	Akum.per.kood
1 9001		Lao ja ostureskontro võrdlus	1525,42	
2				
3				
4				
5				
6				

Valuuta EEK Arvest. KM 274,58

Arve salvestamisel koostatakse sellest ajutine kanne Finantsi, kui oled vastavalt seadistanud Finantsi seadistuse 'Allsüsteemid'. Sellel kandel on KM ja Kulukonto konteeringud nagu tavaliselt, kuid Ostuvõlgade konto asemel krediteeritakse Eelkonteeringu kontot (määratakse seadistuse 'Lausendamine O/R' 1. osal).

Kanne: Vaata

Nr. 21009 Op.kp. 27.03.2001 Viide

Seletus 10003 Saare Rattapood AS, EEK

Konto	Objektid	Sisu	Baas 1 Deebet	Baas 1 Kredit	KM-kood
1 9001		Lao ja ostureskontro vi▶	1525,42		1
2 1470		Teistele tasutud käiber▶	274,58		
3 9200		O/R Vahekonto		1800,00	
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					

Vahe 0,00 Käive 1800,00 1800,00

Kuni Ostuarve ei ole kinnitatud, saab seda muuta ehkki sellest on kanne koostatud. Kinnitamisel koostatakse Ostuarvest uus kanne, millel krediteeritakse tavalist Ostuvõlgade kontot.

Kanne: Vaata						
Nr.	21009	Op.kp.	27.03.2001	Viide		
Seletus	10003 Saare Rattapood AS, EEK					
Konto	Objektid	Sisu	Baas 1 Deebet	Baas 1 Kredit	KM-kood	
1	2110	Võlgnevus hankijaile		1800,00		
2	9200	O/R Vahekonto	1800,00			
3	9500	Ümardamine	0,00			
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
Vahe			0,00	Käive		1800,00 1800,00

Näites on lisaks tehtud konteering ka Kursi ümardamise kontole.

Kui Ostuarve on sisestatud ja eelkonteeringu kanne tehtud, võib veel Ostuarve ridade Kulukontosisid muuta. See muutus kajastub lõplikul kandel, mis koostatakse Ostuarve kinnitamisel. Pildil näed sellist kannet, kus Kulukonto 9000 on asendatud kontoga 9001.

Kanne: Vaata						
Nr.	21008	Op.kp.	27.03.2001	Viide		
Seletus	10003 Saare Rattapood AS, EEK					
Konto	Objektid	Sisu	Baas 1 Deebet	Baas 1 Kredit	KM-kood	
1	9001	Lao ja ostureskontro vi▶	1525,42		1	
2	2110	Võlgnevus hankijaile		1800,00		
3	9000	Lao ja ostureskontro vi▶		1525,42	1	
4	9200	O/R Vahekonto	1800,00			
5	9500	Ümardamine	0,00			
6						
7						
8						
9						
10						
11						
Vahe			0,00	Käive		3325,42 3325,42

Kui eelkonteeringu Ostuarve krediteeritakse, ei saa seda enam muuta ega kinnitada ning eelkonteeringu kannet käsitletakse lõpliku kandena. Sellega tagatakse, et Finantsis säilib reaalne seis.

Ostuarvete vaatamine ja kinnitamine

Kui Ostuarvet sisestamisel ei kinnitatud, tuleb see hiljem kinnitada, et see kantaks Ostureskontrosse ja et sellest koostataks kanne, kui oled vastavalt seadistanud Finantsi seadistuse 'Allsüsteemid'. Kinnitatud Ostuarvet ei saa enam muuta. Tasumisi saab registreerida ainult kinnitatud Ostuarvetele.

Arve kinnitamiseks on kaks võimalust —

1. Kui Ostuarve on ekraanil avatud, aseta linnuke ruutu 'Kinnita'.
2. Vali Ostuarve aknas 'Ostuarved: Sirvi' ja vali käsklus 'Kinnita' Spetsiaal-menüüst. Hoides *Shift*-klahvi all, saad korraga valida hulga Ostuarveid ning võid need kõik korraga kinnitada .

Kanded Ostuarvetest

Kui Ostuarve on kinnitatud ja salvestatud, koostatakse sellest kanne Finantsi, kui oled vastavalt seadistanud Finantsi seadistuse 'Allsüsteemid'. Kande kohta loe lähemalt peatükist 'Hansa ja Sinu ettevõtte' juhendi 1. raamatus.

Kui kanne on koostatud, saad seda kohe vaadata kasutades Spetsiaal-menüü funktsiooni 'Ava kanne'.

Veateated

Ostuarvete kinnitamisel koostatakse neist automaatselt kanded Finantsi.

Kui Ostuarve kinnitamisel ilmub ekraanile veateade, tähendab see, et mõned kontod puuduvad või on mõni seadistus vale. Kõik Ostuarvel kasutatud kontod, mis sisestusid võib-olla vaikumisi seadistusest 'Lausendamine O/R', Hankija kaardilt või Hankija klassilt, peavad olema kirjeldatud ka Kontode registris (Üldises moodulis ja Finantsis). Kasutatud KM koodid peavad olema kirjeldatud KM koodide seadistuses ning jooksva perioodi kohta peavad olema numbriseeriad.

Kui Ostuarve on ekraanil avatud, saad vea parandada lisades puuduva konto Kontode registrisse või muutes seadistusi vastavalt vajadusele.

Programm ei tee kandeid olematutele kontodele, et vältida arvestusvigu.

Ostuarvete välja trükkimine

Ostuarve saad välja trükkida, et taotleda selle kinnitamist.

Ostuarve välja trükkimiseks osuta Printeri ikoonile, kui Ostuarve on ekraanil avatud. Enne välja trükkimist peab Ostuarve olema salvestatud, et ka viimased muudatused väljatrüki kajastuksid. Kui soovid näha väljatrüki näidist ekraanil, hoia *Shift*-klahvi all ja osuta Printeri ikoonile.

Kui soovid välja trükkida mitmeid Ostuarveid, vali 'Dokumendid' File-menüüst või ava kaust [Dokumendid] Põhiaknas ja vali 'Ostuarved'.

Viitkulud

Tavaliselt konteeritakse kandel iga Ostuarve rea kogu summa vastavale Kulukontole. See ei tarvitse aga sobida, kui Ostuarve saadakse teenuse või lepingu eest, mis kestab pikema perioodi. Sellisel juhul võiks summa Kulukontole kanda järk-järgult kogu teenuse osutamise või lepingu perioodi jooksul.

Oletame, et Sa saad näiteks Ostuarve teeninduslepingu eest, mis kehtib ühe aasta ja maksab 1200. Võimalik, et Sa ei soovi oma Kulukontot kohe 1200 ulatuses debiteerida, vaid soovid seda teha 100 ulatuses iga kuu, eriti kui lepinguperiood ulatub järgmisse finantsaastasse.

Finantsi seadistust 'Akumuleerimisperioodid' kasutatakse selliste valemite kirjeldamiseks, mille alusel Ostuarve summad järk-järgult Kulukonto deebetisse kantakse. Antud näites kasutame valemit 12 igakuise kande jaoks igakuks 8.33% (st 1/12 kogusummast)—

Seda seadistust on lähemalt kirjeldatud Finantsi käsitlevas peatükis käesolevas raamatus edaspidi.

Sisesta Ostuarve ning viita C osal valemile seadistuses 'Akumuleerimisperioodid'—

Ostuarve: Uus

Nr. 21020 Arve kp. 28.03.2001 Op. kp. 28.03.2001

Hankija 10004 Nimi Eesti Telefon AS

KOKKU 1200,00 Kinnita Kinnitajad

KM 183,05 Hankija arve

1 T ting. 14 Suletud Tähtaeg 11.04.2001

Kassa-ale 0,00 Eelkonteering Kassa-ale kp. 28.03.2001

Viide

Objektid ADMIN

2

Konto	Objektid	Nimetus	Summa	Akum.per.kood
1 6740		Arvutustehnika kulud	1016,95	12KUOR
2				
3				
4				
5				
6				

Valuuta Arvest. KM 183,05

Kui Ostuarve on kinnitatud ja salvestatud, ei kanta arverea summat (käibemaksuta summat) Kulukontole nagu tavaliselt. See kantakse Viitkulude kontole, mis määratakse seadistuse Akumuleerimisperiodid kaardil. KM ja Ostuvõlgade kontot see ei puuduta.

Kanne: Vaata

Nr. 21020 Op.kp. 28.03.2001 Viide

Seletus 10004 Eesti Telefon AS

Konto	Objektid	Sisu	Baas 1 Deebet	Baas 1 Kredit	KM-kood
1 2630	ADMIN,TLN	Tulevaste perioodide k	1016,95		1
2 1470		Teistele tasutud käiber	183,05		
3 2110	ADMIN,TLN	Võlgnevus hankijale		1200,00	
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					

Vahe 0,00 Käive 1200,00 1200,00

Samuti koostatakse uus kaart Simulatsioonide registrisse. Sellel kandel näed kahteist tasakaalus deebet- ja krediteeringut, millega krediteeritakse Viitkulude kontot ja debiteeritakse Kulukontot—

Simulatsioon: Vaata						
Nr.	21006	Kande kp.	28.03.2001	Viide		
Tekst	10004 Eesti Telefon AS OST.21020					
Konto	Kande kp.	Objekt	Sisu	Deebet	Kreedit	KM-k
1	6740		ADMIN,TLN	Arvutustehnika k ▶	84,71	1
2	2630		ADMIN,TLN	Tulevaste periood ▶		84,71
3	6740	28.04.2001	ADMIN,TLN	Arvutustehnika k ▶	84,71	1
4	2630	28.04.2001	ADMIN,TLN	Tulevaste periood ▶		84,71
5	6740	28.05.2001	ADMIN,TLN	Arvutustehnika k ▶	84,71	1
6	2630	28.05.2001	ADMIN,TLN	Tulevaste periood ▶		84,71
7	6740	28.06.2001	ADMIN,TLN	Arvutustehnika k ▶	84,71	1
8	2630	28.06.2001	ADMIN,TLN	Tulevaste periood ▶		84,71
9	6740	28.07.2001	ADMIN,TLN	Arvutustehnika k ▶	84,71	1
10	2630	28.07.2001	ADMIN,TLN	Tulevaste periood ▶		84,71
11	6740	28.08.2001	ADMIN,TLN	Arvutustehnika k ▶	84,71	1
Vahe	0,00			Kokku	1016,95	1016,95

Kord kuus võib kasutada Finantsi hooldusfunktsiooni 'Koosta perioodilised kanded', millega koostatakse kanne igast Simulatsioonil olevast deebet- ja kreditkonteeringu paarist. Kannete kuupäevaks võetakse vastava simulatsioonirea Operatsioonikuupäev. See võimaldab kanda summa järkjärgult Viitkulude kontolt Kulukontole.

Kanne: Vaata						
Nr.	21023	Op.kp.	28.03.2001	Viide		
Seletus	10004 Eesti Telefon AS OST.21020					
Konto	Objektid	Sisu	Baas 1 Deebet	Baas 1 Kredit	KM-kood	
1	6740	ADMIN,TLN	Arvutustehnika kulud	84,71		1
2	2630	ADMIN,TLN	Tulevaste perioodide k ▶		84,71	1
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
Vahe	0,00			Käive	84,71	84,71

Kui igast konteeringupaarist on kanne koostatud, ei ole nende konteeringute seis (Simulatsiooni B osal) enam 'Aktiivne' vaid 'Üle kantud'. See hoiab ära võimaluse, et konteeringust veelkord kanne koostataks, kui sama hooldusfunktsiooni kasutatakse.

Simulatsioon: Vaata						
Nr.	21006	Kande kp.	28.03.2001	Viide		
Tekst	10004 Eesti Telefon AS OST.21020					
Konto	Kande kp.	Objekt	Seisund	Deebet	Kreedit	KM-k
1 6740		ADMIN,TLN	Üle kantud	84,71		1
2 2630		ADMIN,TLN	Üle kantud		84,71	1
3 6740	28.04.2001	ADMIN,TLN	Aktiivne	84,71		1
4 2630	28.04.2001	ADMIN,TLN	Aktiivne		84,71	1
5 6740	28.05.2001	ADMIN,TLN	Aktiivne	84,71		1
6 2630	28.05.2001	ADMIN,TLN	Aktiivne		84,71	1
7 6740	28.06.2001	ADMIN,TLN	Aktiivne	84,71		1
8 2630	28.06.2001	ADMIN,TLN	Aktiivne		84,71	1
9 6740	28.07.2001	ADMIN,TLN	Aktiivne	84,71		1
10 2630	28.07.2001	ADMIN,TLN	Aktiivne		84,71	1
11 6740	28.08.2001	ADMIN,TLN	Aktiivne	84,71		1
Vahe	0,00			Kokku	1016,95	1016,95

Hooldusfunktsioonist 'Koosta perioodilised kanded' tuleb lähemalt juttu Finantsi käsitlevas peatükis käesolevas raamatus edaspidi.

Ostuarvete krediteerimine

Kui soovid Sulle saadetud Ostuarvet krediteerida, toimi järgnevalt—

1. Osuta [Uus] või kasuta vastavat klahvikombinatsiooni. Võid ka avada Ostuarve, mida soovid krediteerida ning osutada [Koopia]. Koopia tegemine tagab, et krediteeritakse õiget Kulukontot.
2. Sisesta Ostuarve nagu tavaliselt, kuid vali Tasumistingimuseks 'K' (Kreedit) ja sisesta krediteeritava Ostuarve number uue Ostuarve 1. osale. Kasuta *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooni, et näha nimekirja tasumata Ostuarvetest.

Pea meeles: eelduseks on, et oled Tasumistingimuste seadistuses kirjeldanud Tasumistingimuse tüübiga 'Kreedit'.

3. Kui selle Ostuarve kinnitad, muudetakse Ostureskontro vastavalt ja koostatakse uus kanne Finantsi.

Kui jäta krediteeritava Ostuarve märkimata, koostab Hansa Ostureskontrosse Ostuarve, mida saad parandada Tasumise kaudu.

Ostuarvete tühistamine

Mõnel juhul on otstarbekas Ostuarve tühistada kasutades Kaart-menüü käsklust 'Tühista'. Sellega kõrvaldatakse Ostuarve Ostureskontrost ning Ostuarve kanne Finantsist. Tühistatud Ostuarve on lihtsalt eristatav, kuna

kõiki välju läbivad punased jooned. Neid punaseid jooni näed ka aknas 'Ostuarved: Sirvi'.

Ostuarvet ei saa tühistada, kui see on tasutud, kui see ei ole kinnitatud või see on eelkonteeringu staatuses.

Spetsiaal-menüü

Ülaltoodud piltidel näed Ostuarvete Spetsiaal-menüüsid. Vasakul on akna 'Ostuarved: Sirvi' Spetsiaal-menüü: märgi ära üks või mitu Ostuarvet (hoia *Shift*-klahvi all, kui valid vahemikku) enne funktsiooni valimist. Paremal on akende 'Ostuarve: Uus' ja 'Ostuarve: Vaata' Spetsiaal-menüü

Kinnita

See käsklus on ainult akna 'Ostuarved: Sirvi' Spetsiaal-menüüs. Selle käsklusega saad Ostuarve kinnitada ning seega võrdub see linnukese asetamisega Ostuarvel ruutu 'Kinnita'. Saad valida Ostuarvete vahemiku (hoia *Shift*-klahvi all, kui valid vahemikku) ning kinnitada need kõik korraga. Pea meeles, kui oled vastavalt määratlenud Finantsi seadistuses 'Allsüsteemid', koostatakse Ostuarvete kinnitamisel neist kanded Finantsi ning neid Ostuarveid ei saa enam muuta.

Võrdsusta

Et Ostuarvet oleks võimalik salvestada, peab KM summa Ostuarve päises võrduma KM summaga väljal 'Arvestatud KM' (mis on Ostuarve ridade KM summa) ning KOKKU-summa peab olema sama mis ridade summa pluss KM. Kui see nii ei ole, antakse Ostuarve salvestamisel ekraanile veatete 'Kandes on vahe'. Seda funktsiooni saad kasutada Ostuarve tasakaalustamiseks.

Enne funktsiooni kasutamist vii kursor kas KOKKU väljale või mõne rea Summa väljale. Valitud välja summa muudetakse vastavalt ning Ostuarvet on võimalik salvestada.

Koosta põhivara

Kui Ostuarvel on Artikkel, mis registreeritakse firmas Põhivarana, saad seda teha kasutades antud funktsiooni. Selleks peab olema kasutusel ka Põhivarade moodul.

Funktsiooni valimisel koostatakse Põhivarade registrisse uued kaardid iga Ostuarve rea kohta. Need avatakse kõik ekraanil eraldi akendes pealkirjaga 'Põhivara: Uus', mis tähendab, et need ei ole veel salvestatud.

Põhivara: Uus	
Kood	<input type="text"/>
☐ Mitteaktiivne	<input type="text"/>
Nimetus	Inventar
1	2
Hankija	10005
Nimi	Isko Mööblihall AS
Klass	<input type="text"/>
Osakond	<input type="text"/>
Seerianr.	<input type="text"/>
Vastutab	<input type="text"/>
Arvele võetud	28.03.2001
Väärtus	100000,00
Tootmise kp.	<input type="text"/>
Akum. kulum	0,00
Arvestus lõpet.	<input type="text"/>
Akum. kulum 2	0,00
Müügiväärtus	0,00
Objektid	<input type="text"/>
Kogus	<input type="text"/>
Viimase inv. kuup.	<input type="text"/>
Kindlustusväärtus	100000,00
Kommentaar	<input type="text"/>

Andmed Põhivara kohta võetakse Ostuarvelt: anna Põhivarale kood, täida väljad, mida vaja ja salvesta kaart osutades [OK]. Kui Sa ei soovi Põhivara sisestada, osuta [Jäta].

Põhivara koostamiseks ei pea Ostuarve olema kinnitatud.

Lähemalt loe palun Põhivarade peatükist juhendi 4. raamatus.

Ostuarve hetkeseis

Selle käsklusega esitatakse kiire aruanne, mida saad tellida ainult selle menüü kaudu. Aruandes võetakse kokku kogu Ostuarvet puudutav informatsioon, sh Kulukontod ja tasumisajalugu.

Arve hetkeseis				
DEMO Arve hetkeseis Paul & Pojad AS			Hansa, printitud: 28.03.2001 10:31	
Arve ajalugu				
Number	Kuupäev		Summa	Saldo
OST:21001	23.03.2001		7 500,00	7 500,00
TAS:21001	01.04.2001		-3 500,00	4 000,00
				4 000,00
Number	Kuupäev	Hankija	Tüüp	Kokku
21001	23.03.2001	Saare Rattapood AS		7 500,00 EEK
9000		Lao ja ostureskontro võrdlus	KM	1 144,07
				6 355,93
				0,00
Otsi <input type="text"/>				

Arve ajaloo veerus saad topeltklõpsuga vastava toimingu numbril (Ostuarve numbril, Kreditarve numbril või Tasumise numbril) avada vastava Ostuarve, Kreditarve või Tasumise.

Trüki kassaorder

Käsklust 'Trüki kassaorder' kasutatakse tavaliselt Sularahaarvete puhul (st Ostuarvete puhul, mille Tasumistingimus on tüübiga 'Sularaha'). Trükitakse kassa väljaminekuorder, mille saad panna oma registrisse. Balti riikides on seadus, mis nõuab, et kõigist kassadokumentidest oleksid väljatrukid. Selle funktsiooni kasutamiseks peab olema installeeritud Kassa moodul.

Kui soovid välja trükkida suure hulga Kassaordereid korraga, mine Kassa moodulisse. Ava kaust [Dokumendid] Põhiaknas või vali 'Dokumendid' Filemenüüst. Vali 'Kassa väljaminekud - arved' ja osuta [OK]. Määra Ostuarve number (või numbrivahemik), mille kohta soovid Kassa väljaminekuordereid trükkida ja osuta [OK].

Ükskõik kas trükid ühekaupa või suurel hulgal, kasutatav dokumendimall määratakse järgmiselt—

1. Kujunda kassadokumentidele mall Üldise mooduli Dokumendimallide registris ja anna sellele nimeks nt 'KVO_OSTUARVE'. Määra dokumenditüüp 'Kassa väljaminekuorder, ostuarve' Spetsiaal-menüü valikus 'Info'. Lähemalt loe Dokumendimallide registri kasutamisest Üldist moodulit käsitlevast peatükist juhendi 1. raamatus.
2. Mine Kassa moodulisse.

3. Ava kaust [Dokumendid] Põhiaknas või vali 'Dokumendid' File-menüüst. Avaneb aken 'Dokumendid': märgi ära 'Kassa väljaminekud - ostuarved'.
4. Vali Spetsiaal-menüüst käsklus 'Kirjelda dokument'.
5. Avanenud aknas sisesta väljale 'Dok.mall' Kassa väljaminekuorderile kujundatud dokumendimalli kood (kasuta *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooni sisestusvigade vältimiseks).
6. Akna salvestamiseks osuta [OK]. Nüüd trükitakse Kassa väljaminekuorderid siin määratud dokumendimallile nii Dokumentide funktsiooni kui Ostuarve Spetsiaal-menüüd kasutades.

Funktsiooni kasutamiseks peab Ostuarve olema salvestatud, kuid ei pea olema kinnitatud.

Koosta tegevus

Selle funktsiooniga saad koostada kaarte Müügiteeninduse mooduli Tegevuste registrisse. Seda võid kasutada, kui pead registreerima nt telefonikõned Hankijaga Ostuarve kohta. Koostatavale Tegevusele antakse Tüüp vastavalt Müügiteeninduse mooduli seadistusele 'Tegevuste tüübid, allsüsteemid'.

Funktsiooni valimisel avaneb alltoodud aken, kus saad sisestada uue Tegevuse—

Tegevus: Vaata	
Tekst	<input type="text"/>
Töötajad	A
Koopia (Cc)	<input type="text"/>
Väga oluline	☐
Tüüp	<input type="text"/>
1 2 3 4	
1 Algus kell	10:31:40
Lõpp. kell	<input type="text"/>
Ajakulu	<input type="text"/>
Algus kp.	02.04.2001
Lõpp kp.	28.03.2001
Seerianr.	28
Esitus kalenderis	
☐ Tegelik	
☐ Planeeritud	
☒ Ära näita	
2 Klient	10003
Nimetus	Saare Rattapood AS
Kontakt	Saare Rattapood AS
Telefon	244 26547
Tulemus	<input type="text"/>
3 Projekt	<input type="text"/>
Artikkel	<input type="text"/>
Ressursid	<input type="text"/>

Uus Tegevus avatakse aknas 'Tegevus: Vaata'. See tähendab, et kaart on salvestatud ja see avatakse kontrollimiseks. Tee vajalikud muudatused ja salvesta kaart osutades [OK] ning sule see sulgemisruudust. Kui Sa ei soovi Tegevust koostada, vali 'Kustuta' Kaart-menüüst. Mõlemal juhul viiakse Sind tagasi Ostuarve aknasse.

Ostuarve ja koostatud Tegevus on omavahel seotud Kirjaklambri kaudu. Olles Ostuarvel, saad kergesti avada seotud Tegevuse ning olles Tegevuse kaardil, saad vaadata Ostuarvet. Kui töötad Tegevuse või Ostuarvega, osuta Kirjaklambri ja Sa näed nimekirja seotud kaartidest. Soovitud kaardi avamiseks tee selle nimel topeltklõps.

Tegevuse koostamiseks ei pea Ostuarve olema salvestatud.

Saad programmi seadistada ka nii, et Tegevused koostatakse automaatselt Ostuarvete kinnitamisel. Seda saad samuti seadistada Müügiteeninduse seadistuses 'Tegevuste tüübid, allsüsteemid'.

Akna 'Tegevus: Uus' kohta loe palun lähemalt Müügiteeninduse peatükist juhendi 4. raamatus.

Ava kanne

Kui Ostuarve on kinnitatud ja salvestatud, koostatakse sellest kanne Finantsi, kui oled vastavalt seadistanud Finantsi seadistuse 'Allsüsteemid'. Selle funktsiooniga saad seda kannet vaadata.

Funktsiooni valimisel avatakse kanne eraldi aknas.

See funktsioon avab ainult lõpliku kande mitte eelkonteeringu kande.

Seo ettemaksuga

Selle funktsiooni kohta loe palun lähemalt juhendi osast 'Ettemaksud' käesolevas peatükis edaspidi.

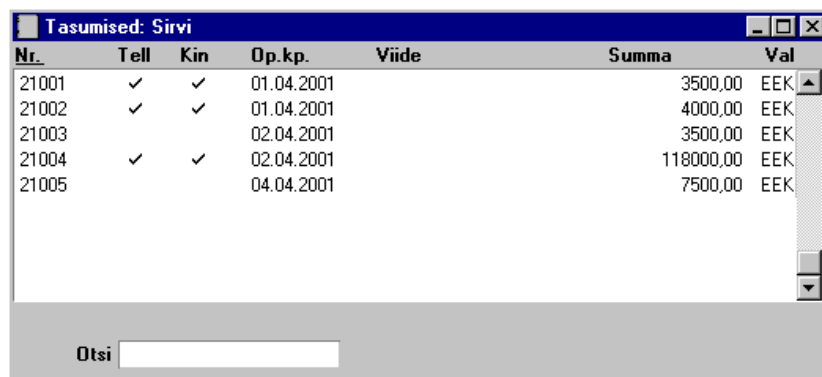
Tasumiste register

Selles registris registreeritakse Tasumised Hankijatele. Kui hoiad oma Ostuarvete ja Tasumiste registrid aktuaalsetena, on Sul hea süsteem Tasumiste jälgimiseks ja rahavoogude prognoosimiseks.

Tasumise sisestamine

Vali 'Tasumised' Registrid-menüüst või ava kaust [Tasumised].

Avaneb aken 'Tasumised: Sirvi', milles näed varem sisestatud Tasumisi.

Nr.	Tell	Kin	Op.kp.	Viide	Summa	Val
21001	✓	✓	01.04.2001		3500,00	EEK
21002	✓	✓	01.04.2001		4000,00	EEK
21003			02.04.2001		3500,00	EEK
21004	✓	✓	02.04.2001		118000,00	EEK
21005			04.04.2001		7500,00	EEK

Otsi

Tasumised on nummerdatud järjest. Kui Tasumine on tellitud või kinnitatud, järgnevad nimekirjas Tasumise numbrile linnukesed. Veel näed nimekirjas Tasumise kuupäeva, Viitenumbrit, Tasumise kogusummat ja Valuutat. Kahes viimases tulpas ei ole väärtusi Tasumiste puhul, mis on toimunud erinevates Valutades.

Uue Tasumise sisestamiseks osuta [Uus] või kasuta klahvikombinatsiooni *Ctrl-N* (Windows) või *⌘-N* (Macintosh). Võid ka valida juba sisestatud Tasumise, millesarnast uut soovid koostada ning osutada [Koopia].

Avaneb aken 'Tasumine: Uus', mis on tühi, kui osutasid [Uus] või koopias Tasumisest, mida kopeerisid.

Tasumise sisestamiseks pead teadma vähemalt—

1. Kui palju maksti; ja
2. kas pank lisas mingi teenustasu.

Valuutatsumiste puhul tuleb võimalik kursivahedest tulenev kasum või kahjum kanda eraldi kontole, mitte Ostuvõlgade kontole, et Ostureskontro oleks tasakaalus. Kursikasumi ja -kahjumi kontod määratakse seadistuse 'Lausendamine O/R' 2. osal. Tasakaalustamine toimub vastavalt kursimuutustele - panga teenustasusid ja tasutud summat ei muudeta.

Hansa pakub mitmeid võimalusi Sinu töö lihtsustamiseks Tasumiste sisestamisel. Võid näiteks hetke kuupäeva sisestada kasutades *Ctrl-Enter* (Windows) või *⌘-Enter* (Macintosh) klahvikombinatsiooni. *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooni saad kasutada kontonumbri, Hankija numbri, Tasumisviisi jm sisestamiseks. Kui kaart on ekraanil avatud, saad kasutada ka Spetsiaal-menüüd. Sellest menüüst tuleb juttu edaspidi.

Tasumine: Vaata

Nr. 21006 Tas.kp. 05.04.2001 Op.kp. 05.04.2001

T viis H Oma a/a 2212031654 Harukontori kood

Viiide

Kommentaar 767

1 Tühistatud Info kande E osale

2

	Nr.	Hankija	Nimi	P val	P summa	S val	S summa	
1	21013	10001	GT Bicycles Ltd		29400,00	USD	2100,00	A
2								B
3								C
4								D
5								E
6								F
7								G
8								H
9								

Telli Kinnita

Valuuta TASUDA 29400,00

Päis

Nr.

Ctrl-Enter

Vali numbriseeriast

Tasumise number: Hansa annab Tasumisele numbri Isiku kaardi 3. osal määratud numbriseeriast või seadistusest 'Numbriseeriad - Tasumised'. Seda numbrit saad muuta, aga mitte juba kasutatud numbri vastu.

Kui oled erinevatele Tasumisviisidele määranud erinevad numbriseeriad, antakse Tasumisele number vastavalt valitud Tasumisviisile. Tasumisviiside

	seadistuses kirjeldatud Numbriseeriaid ei näidata <i>Ctrl-Enter</i> valikuaknas.	
Tasumise kp.	<i>Ctrl-Enter</i>	Hetke kuupäev Kuupäev, mil tasumine peab toimuma. Kui Tasumine on Tellitud, saad veel muuta Tasumise kuupäeva. Kui Tasumine on kinnitatud, ei ole enam kaardi muutmine võimalik.
Op. kp.		Kuupäev, millega Tasumisest Finantsi kanne koostatakse. Automaatselt sisestub siia Tasumise kuupäevaga sama kuupäev.
Tasumisviis	<i>Ctrl-Enter</i>	Tasumisviiside seadistus, Müügi/Ostureskontro Tasumisviis määrab, millist kontot Tasumise summas krediteeritakse. Ühele Tasumise kaardile võid sisestada tasumisi erinevatele Hankijatele, erinevate Ostuarvete eest. Võimalik on ka kasutada erinevaid Tasumisviise: üksikutele ridadele saad määrata oma Tasumisviisid, kui need erinevad päises olevast. Kui oled erinevatele Tasumisviisidele määranud erinevad numbriseeriad, antakse Tasumisele number vastavalt valitud Tasumisviisile ja see muutub, kui muudetakse Tasumisviisi.
Oma a/a		Arveldusarve number, mida soovid sel Tasumisel kasutada. Võetakse Tasumisviisi kaardilt.
Harukontori kood		Panga harukontori kood, kus arveldusarve asub.
Viide		Seda välja võid kasutada, kui soovid eristada Tasumisi muul alusel kui Tasumise number (nt panga viitenumber automaatsete ülekannete (BACS) puhul). Viitenumbrit näed ka aknas 'Tasumised: Sirvi', mis võimaldab Sul otsida Tasumist tema Viitenumbri järgi. Samuti saad tellida aruannet 'Tasumiste nimekiri' vastavalt Viitenumbrile. Viitenumber kantakse ka Tasumisest koostatud kandele.
Kommentaar	Sisestub vaikimisi	Tasumisviisilt Tasumisviisi kirjeldus. Seda teksti saad muuta.

Osa 1

Tagasi lükatud Seda valikut saad kasutada vaid juhul kui Tasumisel kasutatud Tasumisviisil on märgitud 'Vahekonto välja' (Tasumisviisi osal D) ja kui Tasumine on kinnitatud. Seda kasutatakse, kui Sinu firma poolt tasutud raha mingil põhjusel Sinu pangaarvelt edasi ei kanta. Üheks võimaluseks on tagasi lükatud tshekk.

Sellisel juhul märgi see valik ja osuta [OK]. Koostatakse kanne, millega debiteeritakse Tasumisviisil määratud Pangakontot ja krediteeritakse vastava Ostuarve Ostuvõlgade kontot.

Loe sama funktsiooni kohta veel valikuid 'Tellitud' ja 'Kinnita' käsitlevatest lõikudest edaspidi.

Info kande E osale

Kui Tasumisest koostatakse automaatselt kanne, kasuta seda valikut, kui soovid, et Tasumise number, Tasumise kuupäev ja Hankija esitataks kande E osal. See kehtib ainult Ostuvõlgade kontole tehtavale konteeringule.

See linnuke sisestub vaikimisi, kui valik 'Info kande E osale' seadistuse 'Lausendamine O/R' 1. osal on aktiivne.

Osa 2

Osal 2 näed andmeid Ostuarvete kohta, mida selle Tasumisega tasutakse. Ühe Tasumisega võid tasuda mitu Ostuarvet erinevates Valuutades ja erinevate Tasumisviisidega. Tasumisviis ei näita ainult tasumise meetodit (st tshekk, sularaha või krediitkaart) vaid ka krediteeritavat pangakontot. Seega võid kõik samal päeval tehtavad tasumised registreerida ühe Tasumise kaardina olenemata Valuutast ja Tasumisviisist.

Kui soovid Hansast väljastada maksekinnituse ja/või tsheki, trükitakse need eraldi iga Tasumisel oleva Hankija jaoks.

Igast Tasumisest koostatakse kanne Finantsi, millel krediteeritakse pangakontot vm kontot vastavalt Tasumisviisile.

Osa A

Nr. *Ctrl-Enter* Tasumata kinnitatud Ostuarved, Ostuarvete register

Tasutava Ostuarve number. Ostuarve numbri sisestamisel sisestub Valuuta, kui Ostuarvele on

määratud Valuuta ning kui Ostuarvele kehtib kassa-ale soodustus, sisestub allahindluse rida koos summaga automaatselt. See arvutatakse kasutades vastavale Tasumistingimusele määratud valemit.

Pane tähele, et *Ctrl-Enter* valikuaknasse tulevad ainult tasumata Ostuarved. Ostuarveid, millele on registreeritud kinnitamata Tasumine, käsitletakse tasutud Ostuarvetena ja neid valikus ei ole.

Kui tegemist on Ettemaksu Tasumisega Hankijale, (kellele on Hankija kaardi 3. osal antud Ettemaksu võimalus), tuleb see väli tühjaks jätta. Tasumise D osale võid sisestada Ettemaksu numbri. Seda on lähemalt kirjeldatud juhendi osas 'Ettemaksud' edaspidi.

Hankija

Ctrl-Enter Hankijate register

Sisestub vaikimisi Ostuarvelt või Ostutellimuselt

Hankija sisestab Hansa, kui oled valinud Ostuarve numbri (või kui D osale sisestatakse Ettemaksu number, mis on ühtlasi Tellimuse number).

Nimi

Hankija nimi sisestub Hankijate registrist. Vajadusel saad seda muuta. Nimi kantakse ka kande Sisu väljale.

P val

Ctrl-Enter Valuutade register, Üldine moodul

Sisestub vaikimisi Saadetud Valuuta

Panga Valuuta: Sisesta Valuuta kood, milles pank tasuti.

Mis puutub Panga summa arvutamisse, ei ole tähtis, kas siia sisestatakse Saadetud Valuuta, kohalik Valuuta või Pangakontole määratud Valuuta (konto kaardil Üldises moodulis), kuna Finantsi koostataval kandel tuuakse summad kõigis vastavates Valuutades.

Siiski on soovitatav, et samal Tasumisel oleval tasumised oleksid samas Panga Valuutas nii et kogusumma oleks näha väljal 'Tasuda' ja aknas 'Tasumised: Sirvi'. Väiksemates firmades võimaldab see saada ülevaadet raha liikumistest.

Kui Tasumisega kaasnevad panga teenustasud, tuleb need sisestada väljale 'Teenusasu' kaardi H osal siin näidatud Valuutas.

Panga summa	Sisestub vaikimisi	Saadetud summa
	<p>Tasutud summa Panga Valuutas. Kui Valuutat muudetakse, konverteeritakse Panga summa vastavalt hetke kursile: seda ei saa muuta üksikutel tasumistel. Ära kasuta seda välja panga teenustasude jaoks: selle jaoks on Teenustasu väli kaardi H osal.</p> <p>Tavaliselt Panga summat ja Valuutat ei tohiks muuta. Kui tasutakse vähem või rohkem Ostuarve summast, muuda Saadetud summat (kirjeldatud edaspidi) ja Panga summa muutub automaatselt võttes vajadusel arvesse ka valuutakursse. Kui Panga summat muudetakse, ei muutu Saadetud summa automaatselt, seega tuleks selliseid muudatusi teha ainult erandjuhtudel. Näiteks, kui Sa tead, et Panga kurss on viimasest Hansas registreeritud kursist erinev või kui Sa tead täpselt kui suur summa Sinu pangakontolt maha läks. Pangasumma muutmine on sisuliselt valuutakursi muutmine üksikul Tasumisel.</p>	
S val	Ctrl-Enter	Valuutade register, Üldine moodul
	Sisestub vaikimisi	Ostuarvelt
	<p>Tasumise Valuuta: Sisesta Valuuta, milles Hankijale tasud. Vaikimisi sisestub Ostuarvel kasutatud Valuuta, kuid seda võib muuta. Kui Valuutat muudetakse, konverteeritakse Saadetud summa vastavalt hetke kursile: seda ei saa muuta üksikutel tasumistel.</p> <p>Kui tahad olla kindel, et kõigil Tasumise ridadel kasutatakse sama Saadetud Valuutat, märgi valik 'Ära luba tasumist erinevate saadetud valuutadega' Tasumise seadistustes.</p>	
Saadetud summa	Sisestub vaikimisi	Ostuarve tasumata summa või Ostutellimuse summa
	<p>Tasutud summa Saadetud Valuutas. Seda saad muuta kui tasutakse vähem või rohkem Ostuarve summast. Kui muudetakse Valuutat, konverteeritakse Saadetud summa vastavalt hetke kursile: seda ei saa muuta üksikutel tasumistel. Kui summat muudetakse enne Valuutat, konverteeritakse muudetud summa.</p>	

Kui Tasumise D osale on sisestatud Ettemaksu number, mis on ühtlasi Ostutellimuse number, sisestub siia Ostutellimuse summa.

Osa B

- O. a. val** Ostuarve Valuuta on Valuuta, milles väljastati Ostuarve. Seda välja muuta ei saa.
- Tasumata** Summa, mis Ostuarvest veel tasumata on Ostuarve Valuutas. Seda välja muuta ei saa.
- O. a. summa** Tasutav summa Ostuarve Valuutas.

Osa C

- Objektid** *Ctrl-Enter* Objektide register, Üldine moodul

Sisestub vaikumisi Ostuarvelt või Hankijalt

Tasumisele ja sellest koostatud kandlele saad anda kuni 20 komadega eraldatud Objekti. Objektidega võid tähistada erinevad osakonnad, kulukohad või toote tüübid. See võimaldab teostada paindlikku finantsanalüüsi.

Siia sisestatud Objektid kantakse Tasumisest koostatud kandel Ostuvõlgade konto deebetkonteeringule.

Kui Tasumise A osal on märgitud Ostuarve number, võetakse Objektid Ostuarve 4. osalt. Kui Ostuarve numbrit ei ole märgitud (st et tegemist on Ettemaksuga), võetakse Objektid Hankija kaardi 2. osalt, kui oled märkinud valiku 'Objektid ettemaksu kontole' seadistuse 'Lausendamine O/R' 1. osal. **Osa D**

- T viis** *Ctrl-Enter* Tasumisviiside seadistus, Müügi/Ostureskontro

Sisesta Tasumisviis, kui see erineb päises olevast Tasumisviisist. See võimaldab samal Tasumisel registreerida erinevaid tasumisi erinevatele Pangakontodele.

- Tsheki nr.** Sisesta siia tsheki number, millega tasutakse.

Kui soovid, et tsheki number antaks automaatselt, vii kursor vastavale reale ja vali käsklus 'Määra tsheki number' Spetsiaal-menüüst. Tsheki numbri väljale

sisestub viimati Tasumisele sisestatud Tsheki numbrist järgmine number.

Kui tshekk trükitakse kasutades Maksedokumendi funktsiooni Dokumentide nimekirjas, sisestub tsheki number siia automaatselt.

Ettem. nr.

Ctrl-Enter Ostutellimuste register

Kui tegemist on Ettemaksu Tasumisega (st et ei ole võimalik määrata Ostuarve numbrit Osal A), tuleb sellele väljale sisestada Ettemaksu number. See võib olla suvaliselt valitud number, Hankija poolt Ettemaksule antud number või eelistatult Ostutellimuse number, mille alusel Ettemaks tehti. Kui kasutad Ostutellimuse numbrit, muudetakse Hankija Osal A Ostutellimusel kasutatud Hankijaks ja Panga summa ning Saadetud summa asendatakse Ostutellimuse kogusummaga.

Kui hiljem saadakse Ostuarve, saab selle Ettemaksuga siduda kasutades Ostuarve Spetsiaal-menüü funktsiooni 'Seo ettemaksuga'. Sellest funktsioonist on lähemalt juttu juhendi osas 'Ettemaksud' edaspidi. Kui Ettemaks registreeritakse ilma Ettemaksu numbrita, ei saa seda Ostuarvega siduda antud funktsiooni kasutades. Ettemaksu numbrita Ettemakse ei näidata ka Ettemaksude ajaloo aruandes.

Ettemaksu numbri kasutamine ei ole kohustuslik. Kui soovid, et see nii oleks, lülita sisse valik 'Kasuta ainult nummerdatud ettemakse' seadistuse 'Lausendamine M/R' 1. osal. See kehtib ka sama välja kohta Laekumise kaardi C osal Müügireskontros.

Osa E

KM-k, KM summa

Neid välju kasutatakse Lätis, kus tuleb konteerida Tasumise käibemaks. Neid välju kasutatakse ka kassapõhise KM arvestuse puhul Inglismaal. Kui valik 'Konteeri tasumise KM' seadistuses 'Lausendamine O/R' on märgitud, sisestuvad KM kood ja KM summa automaatselt Ostuarvelt (KM kood võetakse Ostuarve esimeselt realt). Kui Tasumine kinnitatakse, liigub KM summa Ostu KM kontolt Tasumise KM kontole, mis on määratud KM koodide seadistuses Finantsis.

Ettemaksude puhul, millel arvestatakse käibemaksu, krediteeritakse Ettemaksu KM kontot ja debiteeritakse Nummerdatud ettemaksu KM kontot. Need kontod määratakse seadistuse 'Lausendamine O/R' 2. osal. Kui soovid, et Ettemaksude KM konteeritaks, pead märkima valiku 'Konteeri ettemaksu KM' seadistuse 'Lausendamine O/R' 1. osal. Ole nende väljadega ettevaatlik, kui sisestad Ettemaksu Tasumisi. Ettemaksu Tasumiste puhul, millel ei ole Ostuarve numbrit ega Ettemaksu numbrit, pead KM koodi sisestama käsitsi, kui kasutad kassapõhist KM arvestust. Ning samuti sisestama Ettemaksu numbri (Osal D), mis ei ole Ostutellimuse number. KM summa arvutatakse siis vastavalt Saadetud summale. Tasumisest koostataval kandel ei näidata käibemaksu, kui KM koodi või KM summa väli on tühi. Ettemaksude puhul, mille Ettemaksu number on samas ka Ostutellimuse number, võetakse KM kood ja KM summa automaatselt Ostutellimusest (KM kood võetakse Ostutellimuse esimeselt realt).

Osa F

Ümardamise konto, Ümardamine

Need väljad täidab Hansa automaatselt, kui Tasumine kinnitatakse. See toimub juhtudel, kus Ostuarvet tuleb käsitleda täielikult tasutuna, kui tasutud summa erineb pisut Ostuarve summast, eeldusel, et see erinevus jääb teatud piiridesse. Erinevus kantakse maha. Piirid saad määrata igale Valuutale eraldi.

Väljal 'Ümardamine' näed mahakantavat summat (Ostuarve Valuutas), väljal 'Ümardamise konto' näed kasutatavat kontot, mis võetakse seadistuse 'Lausendamine O/R' 2. osalt järgmiselt—

Mahakandmised kui Saadetud Valuuta erineb Ostuarve Valuutast ja see ei ole EMU liige;

Kursi ümardamine

Kui Saadetud Valuuta on sama mis Ostuarve Valuuta ja see ei ole EMU liige;

EMU kursi ümardamine

Kui Saadetud Valuuta on sama mis Ostuarve Valuuta ja see on EMU liige;

EMU kursi mahakandmine

Kui Saadetud Valuuta erineb Ostuarve Valuutast ja see on EMU liige.

Ehkki see funktsioon on mõeldud kasutamiseks peamiselt topeltvaluutade süsteemi puhul, saavad ka teised kasutajad seda rakendada väikeste tasumata summade automaatseks mahakandmiseks. Selleks määrata kohaliku Valuuta kaardi 3. osal lubatud piir.

Lähemalt loe selle funktsiooni kohta Valuutade peatüki osast, milles kirjeldatakse Valuuta kaardi 2. ja 3. osa.

Osa G

Arveldusarvele Hankija arveldusarve number, kuhu raha kantakse võetakse Ostuarve 4. osalt või Hankija kaardi 2. osalt.

Harukontor Panga harukontori kood, kus Hankija arveldusarve asub võetakse Ostuarve 4. osalt või Hankija kaardi 2. osalt.

Osa H

Teenustasu Sisesta panga teenustasu summa. See summa peab olema Panga Valuutas. Teenustasu ulatuses debiteeritakse Panga teenustasu kontot, mille määrad seadistuse 'Lausendamine O/R' 2. osal. Tasumisviisil määratud Pangakontole krediidikonteeringu summa arvutamisel liidetakse Teenustasu Saadetud summale. Saadetud summa ulatuses debiteeritakse Ostuvõlgade kontot. Pane tähele, et Teenustasu saad määrata igale reale eraldi (või ainult ühele teatud reale). Igal real võib olla erinev Tasumisviis ja seega ka erinev (Panga)konto. Kui tahad kogu Tasumisele anda ühe ühise Teenustasu summa, kasuta Spetsiaal-menüü funktsiooni 'Uus teenustasu'.

Kokkuvõtvad väljad

Tellitud Valikud 'Tellitud' ja 'Kinnita' võimaldavad registreerida ajalist vahet Tasumise väljastamise ja raha tegeliku ülekandmise vahel Sinu firma arveldusarvelt. Kui märgitud on valik 'Tellitud', tähendab see, et Tasumine on väljastatud, kui märgitud on valik 'Kinnita', tähendab see, et rahad on ka üle kantud.

Kui soovid, et Tasumistest koostataks kanded ka tellimisel, määrata Tasumisviisil 'Vahekonto välja' (ja

märgi Finantsi seadistuses 'Allsüsteemid' valik 'Tasumiste kanded'). See on vajalik Tasumisviiside puhul, kus Tasumise väljastamise ja raha tegeliku ülekandmise vahele Sinu firma arveldusarvelt jääb ajaline vahe (nt tshekkide puhul).

Sellisel juhul sisestatakse tsheki väljastamisel Tasumine, millel märgitakse valik 'Tellitud', kuid mida kohe ei kinnitata. Tasumise salvestamisel koostatakse sellest kanne, millel krediteeritakse Tasumisviisil määratud 'Vahekontot välja' ning debiteeritakse vastava Ostuarve Ostuvõlgade kontot. Kande kuupäevaks võetakse Tasumise kuupäev, mitte Operatsioonikuupäev (sellepärast ei koostata Tasumisest kannet, kui salvestad selle ilma Tasumise kuupäevata). Kui Tasumine kinnitatakse, koostatakse sellest uus kanne, millel debiteeritakse 'Vahekontot välja' ja krediteeritakse Pangakontot.

Igal juhul peab valik 'Tellitud' olema märgitud enne Tasumise kinnitamist. Kui Tasumisviisil ei ole märgitud 'Vahekontot välja', saad kinnituslennukese sisestada kohe peale valiku 'Tellitud' märkimist. Kui 'Vahekonto välja' on määratud, pead Tasumise vahepeal salvestama. See on vajalik esimese kande koostamiseks.

Kui Tasumine, millel on märgitud valik 'Tellitud' salvestatakse, ei käsitleta Ostuarvet enam tasumata Ostuarvena ehkki Tasumine ei ole kinnitatud.

Kui oled Tasumise väljastanud, võib juhtuda, et raha ei kanta Sinu firma arveldusarvelt üle (nt lükati tshekk tagasi või läks see kaduma). Märgi ära iga Tasumise rida osutades reanumbrile. Seejärel vajuta *Backspace*-klahvi klaviatuuril. Rida läbib punane joon ning Ostuarve on taas tasumata. Kui Tasumisviisile oli määratud 'Vahekonto välja' ja Tasumise tellimisel koostati sellest kanne, tühistatakse kogu kanne. See tähendab, et pead kustutama ka kõik Tasumise read (ridu läbivad punased jooned). Võid ka Tasumise kinnitada ja salvestada ning seejärel märkida valiku 'Tagasi lükatud' ning salvestada veelkord. Sellega loetakse Ostuarvet jälle tasutama Ostuarveks ja kandele koostatakse vastupidine kanne.

Kinnita

Tasumised kinnitatakse asetades linnukese siia ruutu. Osutades [OK] Tasumise salvestamiseks, koostatakse

sellest kanne Finantsi, millel krediteeritakse Tasumisviisil määratud Pangakontot ja debiteeritakse Ostuarve Ostuvõlgade kontot, kui oled vastavalt seadistanud finantsi seadistuse 'Allsüsteemid'. Kui Tasumisviisil on määratud 'Vahekonto välja' (st konto selgitamata summade jaoks), tuleb Tasumine samuti kinnitada. Sel juhul debiteeritakse koostatud kandel 'Vahekontot välja'. Kui siis selgub, et tshekk lükati tagasi, märgi valik 'Tagasi lükatud', millega nullitakse mõlemad kanded.

Valuuta	Kui kõigi Tasumise ridade Panga Valuuta on sama, näed seda ka siin ja aknas 'Tasumised: Sirvi'.
Tasuda	Tasumise summa kokku. Sellel väljal näed summat ainult siis, kui kõigil Tasumise ridadel on sama Panga Valuuta.

Tasumise sisestamine - Näide

Nüüd vaatame paari näite varal, kuidas Tasumist sisestada.

Vali 'Tasumised' Regstrid-menüüst või ava kaust [Tasumised]. Kui avaneb aken 'Tasumised: Sirvi', osuta [Uus]. Avaneb aken 'Tasumine: Uus', millele on antud Tasumise number. Vajuta *Enterit* ja kursor liigub Tasumise kuupäeva väljale. Sisesta kuupäev, mil soovid Tasumise sooritada.

Järgmine väli on Tasumisviis. Saad valida vastavasse seadistusse sisestatud Tasumisviiside vahel. Hansa sisestab automaatselt vastava arveldusarve numbr.

Vajuta veelkord *Enterit* ja sisesta igale Tasumise reale Ostuarve number. Tasumata Ostuarvete leidmiseks kasuta *Ctrl-Enter* (Windows) või *⌘-Enter* (Macintosh) klahvikombinatsiooni.

Vali soovitud Ostuarve topeltklõpsuga. Vajuta *Enterit*, et sisestuksid Hankija number ja nimi. Sisesta tasutav summa. Märgi valik 'Tellitud'. Kui see on tehtud, võid trükkida Maksekorralduse kasutades valikut 'Maksedokument' Spetsiaal-menüüs või osutades Printeri ikoonile. Selle dokumendi saad anda ka tshekke väljastavale töötajale. Vajadusel saad Maksekorralduse dokumendimalli kujundada nii, et sellel oleks ka tshekk.

Tasumised Valuutas

Kui tasud Ostuarveid Valuutas, võib olla vajalik arvutada kursimuutustest tulenev kasum või kahjum. Selleks ajaks kui valuutatatumine toimub, võib

selle summa Sinu kohalikus vääringus Ostuarve summaga võrreldes muutunud olla. Et deebetkonteering Ostuvõlgade kontole ja krediteeritakse Pangakontole tasakaalus oleksid, tuleb krediteerida Kursikasumi või debiteerida Kursikahjumi kontot. Need kontod määratakse seadistuse 'Lausendamine O/R' 2. osal. Tasakaalustamine toimub tavaliselt kursi suhtes - Teenustasu ja Saadetud summat tavaliselt ei muudeta.

Valuutatatumisest koostatud kandel näidatakse nii Valuuta kui kurss Seletuse väljal.

Veel saad valuutatatumiste kohta lugeda erinevate Valuutade kasutamist käsitlevast peatükist juhendi lõpus.

Tasumiste võrdlemine ja kinnitamine

Kui tasud Ostuarvete eest tšekkidega, on Tasumise väljastamise ja raha tegeliku ülekandmise vahel Sinu firma arveldusarvelt ajaline vahe.

Sellisel juhul sisesta tšeki väljastamisel Tasumine, millel märgi valik 'Tellitud', kuid mida ära kohe kinnita. Osuta [OK]. Nüüd ei loeta Ostuarvet enam tasumata Ostuarveks. Kui soovid, et Tasumistest koostataks kanded ka tellimisel, määra Tasumisviisil 'Vahekonto välja' (ja märgi Finantsi seadistuses 'Allsüsteemid' valik 'Tasumiste kanded'). Kandel debiteeritakse Ostuarvele määratud Ostuvõlgade kontot. Saad tellida mitu Tasumist korraga märkides need sirvimisaknas ja valides käskluse 'Telli' Spetsiaal-menüüst.

Kui saad pangalt väljavõtte, saad seda võrrelda tellitud Tasumistega. Tasumised, mis lähevad väljavõttega kokku, tuleb kinnitada. Kinnitamisel koostatakse alati kanne (kui oled vastavalt seadistanud Finantsi seadistuse 'Allsüsteemid'). Selle kandega debiteeritakse tasutava Ostuarve Ostuvõlgade kontot) või kui ka Tasumise tellimisel koostati kanne, siis 'Vahekontot välja' ja krediteeritakse Pangakontot. Võid kinnitada mitu Tasumist korraga märkides need sirvimisaknas ja valides käskluse 'Kinnita' Spetsiaal-menüüst.

Peale kinnitamist ei saa Tasumist enam muuta

Peale kinnitamist ei saa Tasumist enam muuta

Kui Tasumist väljavõttel ei ole (nt lükati tshekk tagasi või läks see kaduma), on toimimiseks kaks võimalust. Märki iga Tasumise rida osutades reanumbriks ja vajuta *Backspace*-klahvi klaviatuuril. Rida läbib punane joon ning Ostuarve on taas tasumata.

Kui Tasumise tellimisel koostati sellest kanne, tühistatakse kogu kanne. See tähendab, et pead kustutama ka kõik Tasumise read (ridu läbivad punased jooned). Võid ka Tasumise kinnitada ja salvestada ning seejärel märkida valiku 'Tagasi lükatud' ning salvestada veelkord. Sellega loetakse Ostuarvet jälle tasutama Ostuarveks ja kandeale koostatakse vastupidine kanne.

Maksedokumentide ja tshekkide trükkimine

Tasumistest võid trükkida Maksekorraldusi, Tshেকে või dokumente firmasiseseks maksete kinnitamiseks.

Kui soovid trükkida välja Maksekorralduse ja Tshেকে korraga, saad seda teha. Toimi järgnevalt—

1. Kujunda Maksekorraldusele ja Tshেকেle mallid Üldise mooduli Dokumentimallide registris ja anna neile nimeks nt 'MK' ja 'TSHEKK'. Määra dokumentitüüp 'Maksekorraldus' (Maksekorraldusele) ja 'Tshekid tasumiseks' (Tshেকেle) Spetsiaal-menüü valikus 'Info'. Hansaga on kaasas mõned näidisdokumentimallid, mida saad muuta oma vajadustele vastavalt. Lähemalt loe Dokumentimallide registri kasutamisest Üldist moodulit käsitlevast peatükist juhendi 1. raamatus.
2. Mine Ostureskontrosse.
3. Ava Dokumentide register Põhiaknast või File-menüüst. Avaneb aken 'Dokumentid': märki ära 'Maksedokument'
4. Vali Spetsiaal-menüüst käsklus 'Kirjelda dokument'.
5. 'Jrk' väljal saad määrata, millises järjekorras dokumentid trükitakse. Kui soovid, et Maksekorraldus trükitaks kõigepealt, sisesta esimesel real järjekorranumbriks '1' ja dokumentimalliks vali 'MK' (kasuta *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooni sisestusvigade vältimiseks). Teisel real sisesta järjekorranumbriks '2' ja dokumentimalliks vali 'TSHEKK'. Printeril väljal saad valida erinevate dokumentide trükkimiseks erinevad printerid: nt eraldi printer tshekkide blankettidega. Kolmandal real võid kirjeldada dokumendi firmasiseseks maksete kinnitamiseks.

Kirjelda maksekorraldused: Muuda						
Jrk	Keel	Kas.gr.	Number	Dok.mall	e-mall	Printer
1	1			MK		
2	2			TSHEKK		
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

6. Akna salvestamiseks osuta [OK]. Nüüd trükitakse Maksekorraldus ja Tshekk korraga erinevatele printeritele.

Pane tähele, et toimides nagu näidatud punktides 3-6 kasutatakse sama dokumendimalli olenemata Tasumisviisist. Siiski, kui oled mingile Tasumisviisile määranud eraldi dokumendimalli, kasutatakse seda. Erinevaid Tasumisviise on võimalik siduda erinevate dokumendimallidega, aga kahjuks ei saa sel juhul kasutada Järjekorra funktsiooni dokumentide trükkimisel nagu kirjeldatud punktis 5.

Maksekorralduse trükkimiseks on kolm võimalust—

1. Kui Tasumine on ekraanil avatud, vali 'Maksedokument' Spetsiaalmenüüst.
2. Kui Tasumine on ekraanil avatud, osuta printeri ikoonile. Kui soovid näha väljatrüki näidist ekraanil, hoi a *Shift*-klahvi all ja osuta Printeri ikoonile.
3. Vali 'Dokumendid' File-menüüst või ava kaust [Dokumendid] Põhiaknas ja vali 'Maksedokument'.

Kui Tasumisel on registreeritud maksed erinevatele Hankijatele, trükitakse igale Hankijale eraldi Maksekorraldus.

Spetsiaal-menüü

Piltidel näed Tasumiste Spetsiaal-menüüsid. Vasakul on akna 'Tasumised: Sirvi' Spetsiaal-menüü: märgi ära üks või mitu Tasumist (hoia *Shift*-klahvi all, kui valid vahemikku) enne funktsiooni valimist. Paremal on akende 'Tasumine: Uus' ja 'Tasumine: Vaata' Spetsiaal-menüü.

Telli

See käsklus on ainult akna 'Tasumised: Sirvi' Spetsiaal-menüüs. Selle käsklusega saad Tasumise tellida ning seega võrdub see linnukese asetamisega Tasumisel ruutu 'Tellitud'. Saad valida Tasumiste vahemiku (hoia *Shift*-klahvi all, kui valid vahemikku) ning tellida need kõik korraga. Tasumiste puhul, mille Tasumisviisile on määratud 'Vahekonto välja', koostatakse kanded Finantsi, millel krediteeritakse 'Vahekontot välja' ja debiteeritakse vastava Ostuarve Ostuvõlgade kontot.

Kinnita

See käsklus on ainult akna 'Tasumised: Sirvi' Spetsiaal-menüüs. Selle käsklusega saad Tasumise kinnitada ning seega võrdub see linnukese asetamisega Tasumisel ruutu 'Kinnita'. Saad valida Tasumiste vahemiku (hoia *Shift*-klahvi all, kui valid vahemikku) ning kinnitada need kõik korraga. Pea meeles, kui oled vastavalt määratlenud Finantsi seadistuses 'Allsüsteemid', koostatakse Tasumiste kinnitamisel neist kanded Finantsi ning neid Tasumisi ei saa enam muuta.

Selle reegli erandiks on Tasumised, mille Tasumisviisil on määratud 'Vahekonto välja'. Kui sellised Tasumised on kinnitatud, saad siiski vajadusel asetada linnukese ruutu 'Tagasi lükatud'.

Koosta tasumised

See käsklus on ainult akna 'Tasumised: Sirvi' Spetsiaal-menüüs. Selle käsklusega otsitakse Ostuarved, mis tuleks tasuda ja koostatakse vastavad Tasumised. Koostatud Tasumised ei ole tellitud ega kinnitatud: kui oled need üle kontrollinud, saad seda teha kasutades akna 'Tasumised: Sirvi' Spetsiaal-menüü vastavaid käsklusi.

Funktsiooni valimisel avaneb aken, milles saad määrata, millistele Ostuarvetele Tasumised koostatakse. Mõnes mõttes (kirjeldatud edaspidi), toimib see aken tüüpilistest Hansa dialoogiakendest erinevalt. Kui oled vajalikud määratlused sisestanud, osuta [OK] Tasumiste koostamiseks.

Koostatakse eraldi Tasumised iga valitud perioodi langeva Tasumise kuupäeva kohta. Vaikimisi asetatakse kõik sama Tasumise kuupäevaga Ostuarved samale Tasumisele sõltumata Hankijast (kui soovid eraldi Tasumisi, märgi valik 'Üks hankija tasumise kohta'). Nii trükitakse iga Hankija jaoks ka eraldi Maksekorraldus.

Alates tähtajast, Kuni tähtajani

Ctrl-Enter Hetke kuupäev

Määra neil väljadel kuupäevade vahemik, kuhu langevate Tasumistähtaegadega Ostuarvetele Tasumised koostatakse. Kui need väljad on tühjad, otsitakse ainult sellised Ostuarved, millel ei ole Tasumistähtaega (kui selliseid leidub).

Hankija **Ctrl-Enter** Hankijate register

Määra Hankija, kelle Ostuarvetele soovid Tasumisi koostada. Jäta see väli tühjaks, kui soovid koostada Tasumised kõigi Hankijate Ostuarvetele.

Valuuta **Ctrl-Enter** Valuutade register, Üldine moodul

Määra Valuuta, mida Tasumistel kasutatakse. Otsitakse ainult selles Valuutas registreeritud Ostuarved. Kui see väli on tühi, otsitakse ainult Valuutata (st kohalikus

	Valuutas) ja Baasvaluutas 1 (vastavalt Baasvaluutade seadistusele Üldises moodulis) registreeritud Ostuarved.
Maks. summa	Määra siin maksimaalne tasutav summa. See summa peab olema ülalloodud Valuutas. Tasutavate Ostuarvete summa ei ületa siin määratud summat, kuid Hansa ei koosta osalisi Tasumisi, et antud summat täpselt järgida. Ostuarved valitakse tasumiseks vastavalt nende Tasumistähtaegadele.
Tasumisviis	<i>Ctrl-Enter</i> Tasumisviiside seadistus, Müügi/Ostureskontro Määra Tasumisviisi, mida Tasumisel kasutatakse. Kui Tasumisviisi ei määrata, kasutatakse esimest Tasumisviisi nimekirjas.
Tasumise kp.	<i>Ctrl-Enter</i> Hetke kuupäev Tasumiste koostamiseks peab olema määratud Tasumise kuupäev siin või märgitud valik 'Tasu tähtajaks' allpool.
Tasu tähtajaks	Märgi see valik, kui soovid koostada erinevad Tasumised, millel võetakse Tasumise kuupäevaks Ostuarve Tasumistähtaeg. Kui oled selle valiku märkinud, ei arvestata ülalloodud Tasumise kuupäeva.
Kasuta kassa-alet	Märgi see valik, kui soovid, et arvestataks ka kassa-ale võimalust. Sel juhul kasutatakse Ostuarve Tasumise kuupäevana kassa-ale varaseimat kuupäeva.
Kaasaarvatud kreditarved	See funktsioon võtab normaalseid Kreditarveid (st need, millel on krediteeritava Ostuarve number) alati arvesse. Selliseid Kreditarveid, millel krediteeritava Ostuarve number puudub, arvestatakse ainult siis, kui oled märkinud selle valiku.
Üks hankija tasumise kohta	Kasuta seda valikut, kui soovid, et igale Hankijale koostataks eraldi Tasumised. Muidu koostatakse üks Tasumine, millele võetakse kõik tasutavad Ostuarved Hankijast sõltumata.

Koosta kinnipidamisread

Seda funktsiooni kasutatakse Argentinas, kus osa ostu käibemaksust tasub Ostuarve saaja. Teatud protsent Ostuarve summast makstakse otse riigile. Selle funktsiooniga koostatakse eraldi Tasumine selle summa kohta. Lähemalt küsi palun oma Hansa esindajalt.

Tasumiste ülekanne pank

Seda funktsiooni kasutatakse Eestis. Lähemalt küsi palun oma Hansa esindajalt.

Maksedokument

Seda funktsiooni kasutatakse Tasumisest maksedokumentide nagu maksekorraldused, tšekid või dokumendid firmasise maksekinnituse saamiseks välja trükkimiseks. Lähemalt loe palun lõigust 'Maksedokumentide ja tšekkide trükkimine' eespool.

Kui seda funktsiooni kasutatakse tellimata Tasumise puhul, trükitakse dokumendile kiri 'Proovitrükk'. Tellimata Tasumisi võib piiramatult välja trükkida, kuid kui Tasumine on tellitud ja kinnitatud, saab seda välja trükkida vaid ühe korra. See hoiab ära võimaliku tšekkide topelt väljastamise, kui neid väljastatakse Maksedokumentide alt.

Uus kassa-ale

Tavaliselt, kui Ostuarve tasutakse, arvutatakse kassa-ale Tasumise sisestamisel. Selle allahindluse määrab Hansa vastavalt Ostuarve Tasumistingimusele ja Tasumise kuupäevale. See funktsioon on mõeldud kasutamiseks erandjuhtudel. Kui oled Tasumisele sisestanud Ostuarve numbri, muuda Saadetud summa vastavalt klassa-alele (st Ostuarve summa miinus kassa-ale) ja vali antud funktsioon. Luuakse uus rida, millel näed teksti 'Kassa-ale'. Selle rea Saadetud summa väljale sisestub väikimisi summa, mis jääb Ostuarve summast veel üle: seda saad vajadusel muuta. Tasumisest koostataval kandel krediteeritakse seadistuse 'Lausendamine O/R' 1. osal määratud Kassa-ale kontot.

Uus teenustasu

Seda funktsiooni kasutatakse, kui kogu Tasumisel on ühine Teenustasu. Kui soovid igale Tasumise reale registreerida eraldi Teenustasu, kasuta välja 'Teenustasu' kaardi H osal.

Sisesta Ostuarve number. Vali Spetsiaal-menüüst 'Uus teenustasu'. Luuakse uus rida, millel näed teksti 'Teenustasu'. Sisesta Teenustasu summa parempoolsele väljale. Tasumisest koostatud kandel krediteeritakse seadistuse 'Lausendamine O/R' 2. osal määratud Pangakulu kontot.

Tasumisviisil näidatud Pangakontot krediteeritakse summas, mis saadakse liites Saadetud summale Teenustasu, kogu Saadetud summa ulatuses debiteeritakse aga Ostuvõlgade kontot.

Trüki kassaorder

Seda käsklust kasutatakse Tasumiste puhul, millel on Sularaha Tasumisviis. Trükitakse Kassaorder, mille saad panna oma registrisse või anda Hankijale. Balti riikides on seadus, mis nõuab, et kõigist kassadokumentidest oleksid väljatrukid. Selle funktsiooni kasutamiseks peab olema installeeritud Kassa moodul.

Kassaorderite välja trükkimiseks suuremal hulgal mine Kassa moodulisse. Ava kaust [Dokumendid] Põhiaknas või vali 'Dokumendid' File-menüüst. Vali 'Kassa väljaminekud-tasumised' ja osuta [OK]. Määra Tasumise number (või numbrivahemik), mida soovid välja trükkida ja osuta [OK].

Ükskõik kas trükid dokumente ühekaupa või suuremal hulgal, kasutatav dokumendimall määratakse ikka ühtviisi—

1. Kujunda Kassa väljaminekuorderile mall Üldise mooduli Dokumendimallide registris ja anna sellele nimeks nt 'KVO_TAS'. Määra dokumenditüüp 'Kassa väljaminekuorder, tasumine' Spetsiaal-menüü valikus 'Info'. Hansaga on kaasas mõned näidisdokumendimallid, mida saad muuta oma vajadustele vastavalt. Lähemalt loe Dokumendimallide registri kasutamisest Üldist moodulit käsitlevast peatükist juhendi 1. raamatus.
2. Mine Kassa moodulisse.
3. Ava Dokumentide register Põhiaknast või File-menüüst. Avaneb aken 'Dokumendid': märgi ära 'Kassa väljaminekud - tasumised'.
4. Vali Spetsiaal-menüüst käsklus 'Kirjelda dokument'.
5. Avanenud aknas sisesta väljale 'Dok.mall' Kassa väljaminekuorderile kujundatud dokumendimalli kood (kasuta *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooni sisestusvigade vältimiseks).
6. Akna salvestamiseks osuta [OK]. Nüüd trükitakse Kassa väljaminekuorderid siin määratud dokumendimallile nii Dokumentide funktsiooni kui Tasumise Spetsiaal-menüüd kasutades.

Funktsiooni kasutamiseks peab Tasumine olema salvestatud, kuid ei pea olema kinnitatud.

Ava kanne

Kui Tasumine on kinnitatud ja salvestatud, koostatakse sellest kanne, kui oled programmi vastavalt seadistanud Finantsi seadistuses 'Allsüsteemid'. Selle käsklusega saad koostatud kannet kohe vaadata.

Kanne avatakse eraldi aknas.

Pane tähele: see käsklus avab ainult lõpliku kande mitte võimalikke vahekandeid (nt. kui Tasumine on tellitud, kuid ei ole kinnitatud).

Määra tsheki number

Selle funktsiooniga antakse Tasumisele automaatselt Tsheki number. Vii kursor vastavale reale ja vali käsklus 'Määra tsheki number' Spetsiaalmenüüst. Tsheki numbril väljale D osal sisestub viimati Tasumisele sisestatud Tsheki numbrist järgmine number.

Pane tähele, et viimati sisestatud Tasumine ei pea selleks olema kinnitatud ega Tellitud. See funktsioon ei toimi, kui ei ole eelmist Tasumist, millel oleks Tsheki number.

Ettemaksud

Ettemaksu kasutatakse, kui Hankijale tasutakse mingi summa konkreetsele Ostuarvele viitamata. Sellised Tasumised sisestatakse Tasumiste registrisse ilma Ostuarve numbrita osal A. Ettemaksul võib kasutada Ettemaksu numbrit, mis märgitakse Tasumise D osale. Ettemaksu võib registreerida ka ilma Ettemaksu numbrita. Järgnevalt kirjeldatakse neid kahte Ettemaksu tüüpi lähemalt.

Ettemaksu numbriga ettemaksud

Ettemaksu numbrit kasutatakse tavaliselt, kui Hankijale tasutakse Ettemaksu Ostutellimuse alusel, enne Ostuarve saamist.

Hankijate puhul, kellele soovid registreerida Ettemakse, märgi Hankija kaardi 3. osal valik 'Ettemaks'. Määra Ettemaksu konto seadistuse 'Lausendamine O/R' 2. osal väljal Ettemaks. Igale Hankijate klassile saad anda erineva Ettemaksu konto.

Hankija Ettemaks registreeritakse Tasumisena, kuid Ostuarve numbrit ei määrata. Selle asemel sisestatakse Ettemaksu number osale D. See võib olla suvaliselt valitud number, Hankija poolt Ettemaksule antud number või eelistatult Ostutellimuse number, mille alusel Ettemaks tehti. Kasutades *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooni, näed nimekirja võimalikest Ostutellimustest. Kui kasutatakse Müügitellimuse numbrit, muudetakse Hankija Osal A

Ostutellimusel kasutatud Hankijaks ja Saadetud summa asendatakse Tellimuse summaga. Muuda see ette makstud summaks, kui see on erinev—

Tasumine: Vaata

Nr. 21007 Tas.kp. 05.04.2001 Op.kp. 05.04.2001
 T viis H Oma a/a 2212031654 Harukontori kood
 Viide
 Kommentaar 767

1 Tühistatud Info kande E osale

2

Nr.	Hankija	T viis	Tsheki nr.	Ettem.nr.	P val	P summa
1	10003			21001		1000,00
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						

Telli
 Kinnita

Valuuta TASUDA 1000,00

Spetsiaalne Ettemaksu konto on 1580. Tasumise kinnitamisel koostataval kandel debiteeritakse seda kontot Saadetud summa ulatuses. Krediidkonto võetakse Tasumisviisilt nagu tavaliselt—

Kanne: Vaata

Nr. 21007 Op.kp. 05.04.2001 Viide
 Seletus 767

Konto	Objektid	Sisu	Baas 1 Deebet	Baas 1 Kredit	KM-kood
1 1580		Avansid hankijatele	1000,00		
2 1021		Arveldusarve Hansapa		1000,00	
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					

Vahe 0,00 Käive 1000,00 1000,00

Kui saabub Ostuarve, võib Ettemaksu Ostuarvega siduda millega loetakse Ostuarve tasutuks.

Kui kasutasid Ettemaksu numbrina Tellimuse numbrit, koostad Ostuarve kasutades Ostutellimuse Spetsiaal-menüü funktsiooni 'Ostuarve' (lähemalt kirjeldatud Ostutellimuste peatükis juhendi 3. raamatus). Kui avaneb aken 'Ostuarve: Vaata', saad hoiatuse, et selle Hankija nimel on üleval lahtine Ettemaks (st Ettemaks, mis ei ole ühegi Ostuarvega seotud). See meenutab Sulle, et Ettemaks tuleb Ostuarvega siduda. Kui sisestad Ostuarve otse Ostuarvete registrisse, ilmub sama hoiatus, kui valid Ostuarvele Hankija. Sel juhul sisesta müüdnud Artiklid Ostuarvele nagu tavaliselt.

Kui Ostuarve on valmis, vali Spetsiaal-menüüst käsklus 'Seo ettemaksuga'. Esimesele tühjale reale sisestub viide Ettemaksule. Sisesta Ettemaksu number Tasumise realt, millega soovid antud Ostuarvet siduda. Kasuta *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooni võimalike sidumata Ettemaksude vaatamiseks. Selles nimekirjas näed Tasumiseridu, millel on märgitud Ettemaksu number, ning puudub Ostuarve number. Sellised Tasumiseread, millel puuduvad nii Ettemaksu kui Ostuarve number, siia nimekirja ei jookse: palun loe selliste Ettemaksude sidumisest Ostuarvetega osast 'Ettemaksu numbrita ettemaksud' edaspidi.

Vali Ettemaks tehes soovitud real hiirega topeltklõpsu. Ettemaksu number sisestub Ettemaksu reale. Samuti sisestub Ettemaksu summa. See summa on kogu Ettemaksu sidumata summa või Ostuarve summa (Ostuarve päisest) olenevalt sellest, kumb on väiksem. Selles summas debiteeritakse Ostuvõlgade kontot, kui Ostuarve kinnitatakse ja salvestatakse ning Ostuarve loetakse selle summa ulatuses tasutuks.

Ostuarve: Muuda

Nr. 21014 Arve kp. 28.03.2001 Op. kp. 28.03.2001

Hankija 10003 Nimi Saare Rattapood AS

KOKKU 21240,00 Kinnita Kinnitajad

KM Hankija arve

1 T ting. KA Suletud Tähtaeg 07.04.2001

Kassa-ale 637,20 Eelkonteering Kassa-ale kp. 02.04.2001

Viide Kr.tav ostuarve

Objektid

2	Konto	Objektid	Nimetus	Summa	KM-kood
1			Ettem. nr. 21001 Ettemaksu arve	1000,00	152,54
2	9000		Lao ja ostureskontro võrdlus	18000,00	1
3					
4					
5					
6					

Valuuta Arvest. KM 3240,00

Ostuarve kinnitamisel koostatakse sellest kanne, millel näed nii tavalisi Ostuarve konteeringuid kui ka neid, mis näitavad Ostuarve sidumist Ettemaksuga. Sellega tagatakse Hankija korrektne Ostureskontro järjepidevus—

Kanne: Vaata						
Nr.		Op.kp.		Viide		
21014		28.03.2001				
Seletus 10003 Saare Rattapood AS						
Konto	Objektid	Sisu	Baas 1 Deebet	Baas 1 Kredit	KM-kood	
1	9000	Lao ja ostureskontro vi	18000,00		1	A
2	1470	Teistele tasutud käiber	3240,00			B
3	2110	Võlgnevus hankijaile		21240,00		C
4	2110	Võlgnevus hankijaile	1000,00			D
5	1580	Avansid hankijatele		1000,00		E
6						F
7						G
8						
9						
10						
11						
Vahe			0,00	Käive	22240,00	22240,00

Ostuarve ja Ettemaksu seisud on nüüd järgmised—

1. kui Ostuarve summa võrdub Ettemaksu kogu sidumata summaga, käsitletakse Ostuarvet nüüd tasutud Ostuarvena ja see ei jookse enam tasumata Ostuarvete aruannetesse. Ettemaks on kogu ulatuses kasutatud;
2. kui Ostuarve summa on väiksem kui Ettemaksu kogu sidumata summa, käsitletakse Ostuarvet nüüd tasutud Ostuarvena ja see ei jookse enam tasumata Ostuarvete aruannetesse. Ettemaks ei ole kogu ulatuses kasutatud ning selle ülejäänud osa on võimalik siduda teiste Ostuarvetega; või
3. kui Ostuarve summa on suurem kui Ettemaksu kogu sidumata summa, käsitletakse Ostuarvet osaliselt tasutuna. Ettemaks on kogu ulatuses kasutatud.

Pea meeles, et Ostuarve peab olema täielikult valmis enne kui valid Spetsiaal-menüüst käskluse 'Seo ettemaksuga'. Selle funktsiooniga arvutatakse Ettemaksu reale summa: selles summas debiteeritakse Ostuvõlgade kontot, seega tasutakse selles summas antud Ostuarvet. Kui Ostuarve ei ole funktsiooni käivitamisel valmis ja selle päises olev summa on null või midu vale, sisestub Ettemaksu reale see summa. Kui nüüd lisatakse Ostuarvele veel Artikleid või Transpordikulu ning Ostuarve kinnitatakse ja salvestatakse, debiteeritakse Ostuvõlgade kontot ikka vaid selles summas.

Seega ei saa Ostuarve täielikult tasunud ning samas jääb osa Ettemaksu kasutamata.

Kui valid käskluse 'Seo ettemaksuga' enne kui Ostuarve on valmis, (võimalik, et pead viimasel hetkel veel parandusi tegema) võid kas muuta summat Ettemaksu real või kustutada terve Ettemaksu rea ning valida käskluse 'Seo ettemaksuga' uuesti. Kui valid esimese võimaluse, ei ole Sul võimalik sisestada suuremat summat, kui on vaba Ettemaksu summa või Ostuarve summa kokku.

Jälgi, et Ostuarve KOKKU-summa oleks õige, enne kui valid käskluse 'Seo ettemaksuga'.

Ettemaksu numbrita ettemaksud

Ettemakse saab registreerida ka ilma Ettemaksu numbrita. Ka selliseid Ettemakse on võimalik Ostuarvetega siduda, kuid siin ei saa kasutada Ostuarve Spetsiaal-menüü funktsiooni 'Seo ettemaksuga'. Ostuarve sisestatakse ja kinnitatakse ühegi viiteta Ettemaksule. Seejärel tuleb see Ettemaksuga siduda. Seda tehakse Tasumise kaardil kaheastmelise protseduurina—

Tasumine: Vaata

Nr. 21011 Tas.kp. 10.05.2001 Op.kp. 10.05.2001

T viis H Oma a/a 2212031654 Harukontori kood

Viide

Kommentaar 767

1 Tühistatud Info kande E osale

2

Nr.	Hankija	Nimi	P val	P summa	S val	S summa
1	21017	10003	Saare Rattapood AS	164,50		164,50
2		10003	Saare Rattapood AS	-164,50		-164,50
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						

Telli Kinnita

Valuuta TASUDA 0,00

Et Ostureskontro muudetak õigesti, pead Tasumisele sisestama kaks rida nagu näidatud ülaltoodud pildil: kõigepealt tavaline Tasumise rida ning seejärel samasugune rida miinusmärgiga. Alltoodud näites tasuti Ettemaks 1,000, millest osa läks Ostuarve summas 164.50 katteks.

Hankija väljavõte - perioodiline					
DEMO Hankija väljavõte - perioodiline			Hansa, printitud: 28.03.2001 11:44		
Paul & Pojad AS			Periood 01.05.2001 : 31.05.2001		
Detailne			Hankijad 10003		
			Summa valuutas		
10003	Saare Rattapood AS				
Op.kp.	Tüüp	Number	Deebet	Kreedid	Saldo
		Algsaldo			27 069,00
01.05.2001	Ettem	21010	1 000,00		26 069,00
05.05.2001	OST	21017		164,50	26 233,50
10.05.2001	Ettem	21011	-164,50		26 398,00
10.05.2001	TAS	21011, (21017)	164,50		26 233,50
		Kokku	1 000,00	164,50	
		Muutus		835,50	
		Lõppsaldo			26 233,50
		Kokku	27 069,00	-835,50	26 233,50

Otsi

Vigade parandamine Tasumistel

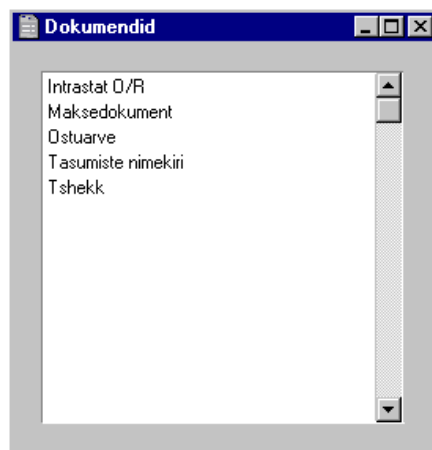
Ka kõige tähelepanelikumal kontrollimisel võib ikka juhtuda, et Tasumise sisestamisel tehakse mingi viga. Kui Tasumine on kinnitatud, ei saa seda enam muuta, kuid vigu saab sellegipoolest parandada kasutades järgmist protseduuri. On oluline, et seda töökäiku järgitaks täpselt ning Hankija Tasumiste ajalugu säiliks korrektsena.

1. Vali Tasumine, mida on vaja parandada.
2. Tee sellest koopia osutades [Koopia]. Luuakse uus Tasumise kaart, mis on koopia vigasest kaardist.
3. Aseta miinusmärk Saadetud summa ette ja jälgi, et summa ise säiliks muutumatuna.
4. Kinnita ja salvesta Tasumine.
5. Sisesta uus, õige Tasumine.

Dokumendid

Funktsioon 'Dokumendid' võimaldab dokumente või dokumendimalle korraga suurel hulgal välja trükkida. Selleks vali 'Dokumendid' File-menüüst või ava kaust [Dokumendid] Põhiaknas.

Funktsiooni valimisel avaneb alltoodud aken, milles näed dokumente, mida on võimalik Ostureskontrost välja trükkida. Iga dokument trükitakse oma dokumendimallile.

Dokumendi välja trükkimiseks toimi järgnevalt—

1. Tee valitud rida aknas 'Dokumendid' aktiivseks.
2. Kasutades Spetsiaal-menüüd, määra, kuhu dokument saadetakse. Vaikimisi saadetakse dokument välja trükkimiseks valitud printerile. Teised valikud on Printeri järjekord (selle valiku kohta loe peatükist 'Menüüd ja alam-menüüd' juhendi 1. raamatus) või Faks (kui kasutatav riistvara seda võimaldab).
3. Osuta [OK]. Avaneb aken, milles saad määrata välja trükitavad dokumendid (nt. millised Ostuarved või Tasumised trükitakse). Sellest määramisaknast tuleb edaspidi eraldi juttu.
4. Osuta [OK] dokumendi trükkimiseks.
5. Sule aken 'Dokumendid' sulgemisruudust.

Dokumendimalli määramiseks igale dokumendile toimi järgnevalt (Hansaga on kaasas näidisdokumendimallid)—

1. Kujunda igale dokumendile dokumendimallid (või muuda näidisdokumendimallile vastavalt oma vajadustele) kasutades Üldise mooduli registrit [Dokumendimallid]. Dokumendimallide kujundamisest on lähemalt juttu Üldist moodulit käsitlevas peatükis juhendi 1. raamatus.
2. Mine Ostureskontrosse ja vali 'Dokumendid' Fail-menüüst või ava kaust [Dokumendid] Põhiaknas.
3. Tee iga rida aktiivseks ja vali Spetsiaal-menüüst käsklus 'Kirjelda dokument'. Avanenud aknas saad dokumendile määrata malli (või mitu malli). Dokumendi sidumisest malliga loe peatüki 'Menüüd ja alam-menüüd' osast 'Dokumendid' juhendi 1. raamatus. Näiteks saad siduda dokumendi mitme erikeelse malliga keelekoodide abil või siduda erinevad mallid erinevate numbriseeriatega.
4. Dokumendile pead vastava dokumendimalli määrama vaid ühe korra. Edaspidi kasutatakse seda dokumendi trükkimisel automaatselt.

Trükitava dokumendi määramisest tuleb juttu edaspidi. Alati, kui soovid välja trükkida kõik registris olevad dokumendid, jäta määramisaknas väljad täitmata. Kui soovid välja trükkida vaid teatud dokumente, täida väljad nagu kirjeldatud edaspidi.

Tihti on võimalik välja trükkida dokumentide vahemik. Selleks sisesta vahemiku esimene ja viimane number ning eralda need kooloniga. Näiteks Hankijate 001 kuni 010 puhul sisestad vastavale väljale '001:010'. Sõltuvalt väljast võib numbrdamine toimuda alfaabetaaliliselt või numbriliselt. Alfaabetaalilisse vahemikku 1:2 haaratakse ka numbrid 100, 10109, jne.

Intrastat O/R

Seda süsteemi kasutatakse statistika kogumiseks kaupade tegeliku liikumise kohta erinevate EL liikmesmaade vahel. Kui Sinu firma asub mõnes EL riigis ning selle kaubavahetus firmadega teistes EL maades ületab lubatud väärtuse, tuleb saata see aruanne vastavatele instantsidele.

Sellel dokumendil näed perioodil müüdud Artikleid koos koguste ja väärtustega. See info võetakse vastava Ostuarve B osa väljadelt. Kui sisestad Ostuarveid, jälgi, et need väljad oleksid korralikult täidetud enne Ostuarve kinnitamist. Kui koostad Ostuarved Ostutellimustest (kasutades Ostutellimuse Spetsiaal-menüü funktsiooni 'Ostuarve'), kontrolli, et oled märkinud valiku 'Võta artiklid ja projektid tellimuselt' või 'Kanna iga rida

eraldi üle' Ostuarve seadistustes. Nende valikutega tagad, et Ostutellimustelt kantakse vajalik info ka Ostuarvetele

Dokumendimall tuleb kujundada vastavalt ametlikele nõuetele.

Periood	Ctrl-Enter	Aruannete perioodide seadistus, Üldine moodul
		Määra periood, mille kohta aruannet soovid.
Artiklid	Ctrl-Enter	Artiklite register
	Vahemik	Alfabeetiline
		Sisesta Artikli number või kooloniga eraldatud numbrite vahemik, mida soovid aruandes näha.
Artikliklassid	Ctrl-Enter	Artikliklasside register, Müügireskontro
	Vahemik	Alfabeetiline
		Sisesta Artikliklass või Artikliklasside vahemik, kui soovid Aruandes näha teatud Klassidesse kuuluvaid Artikleid.
Arved	Vahemik	Numbriline
		Kui soovid koguda statistikat teatud Ostuarvetelt, sisesta soovitud Ostuarvete vahemiku esimene ja viimane number eraldades need kooloniga. See on abiks, kui kasutate EL Hankijate Ostuarvete jaoks eraldi numbriseeriat.

Maksedokument

See on dokument, millel on kogu vajalik informatsioon makse sooritamiseks. Palun loe lähemalt osast 'Maksedokumentide ja tshekkide trükkimine' eespool.

Kui trükid maksedokumenti teatud Tasumise kohta, kogutakse sellele kõik samale Hankijale tehtavad tasumised. Ühe Hankija/Tasumise kombinatsiooni kohta trükitakse ainult üks dokument.

Trükitud maksedokument on dokument programmist väljastatud tshekkide kohta. Kui kirjutad oma tshekid käsitsi, on see dokument siiski hea võrdlusmaterjal.

Sisesta Tasumise number, kui soovid välja trükkida vaid ühe Tasumise, või kooloniga eraldatud numbrivahemik. Vaikimisi on sisse lülitatud valik 'Ainult trükkimata'. Märgi valik 'Kõik', kui soovid välja trükkida kõik Tasumised: ole ettevaatlik, et Sa ei väljastaks topelt tshekke.

Kui määrad tsheki numbri, antakse järgmistele tshekkidele numbrid sealt edasi, kui Tasumisel on makseid rohkem kui ühele Hankijale ning need numbrid kantakse ka Tasumise D osale.

Ostuarve

Ostuarve dokumendil esitatakse kokkuvõtte kogu Ostuarve kohta registreeritud infost. Hankija andmed, kuupäevad, Tasumistingimused, Lausendamine jne. Ostuarve dokument on toeks Ostuarvete kontrollimisel ja Tasumiste kinnitamisel.

Sellel dokumendil esitatakse sama infomatsioon, mis aruandes 'Ostuarvete nimekiri', kuid siin tuuakse iga Ostuarve eraldi lehel.

The screenshot shows a window titled "Määra ostuarved". It has a text input field labeled "Nr." and a section labeled "Vali" containing two radio buttons: "Kinnitamata" (which is selected) and "Kõik".

Sisesta Ostuarve number, kui soovid välja trükkida vaid ühe Ostuarve või kooloniga eraldatud numbrivahemik, kui soovid trükkida hulga Ostuarveid. Vali, kas trükitakse vaid kinnitamata Ostuarved või kõik.

Tasumiste nimekiri

See dokument esitab kokkuvõtte tehtud Tasumistest, iga Tasumine eraldi lehel.

Sisesta Tasumise number, kui soovid välja trükkida vaid ühe Tasumise, või kooloniga eraldatud numbrivahemik.

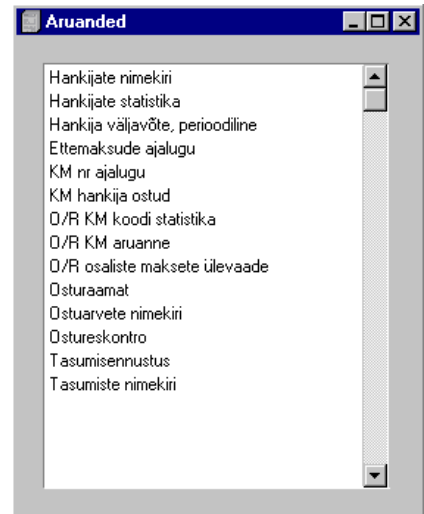
Tshekk

Seda dokumenti kasutatakse Tasumiste kohta tshekkide välja trükkimiseks.
See dokument toimib samuti nagu eespool kirjeldatud Maksedokument.

Aruanded

Nagu teisteski moodulites, vali aruande trükkimiseks 'Aruanded' Failmenüüst või ava kaust [Aruanded] Põhiaknas. Samuti võid kasutada klahvilühendeid *Ctrl-R* või *⌘-R*. Tee soovitud rida aktiivseks.

Ostureskontros on järgmised aruanded—

Kasutades Spetsiaal-menüüd, määra, kuhu aruanne saadetakse (vaikimisi esitatakse aruanne ekraanil). Võid aruande kõigepealt ekraanile tellida ja seejärel selle välja trükkida osutades Printeri ikoonile. Kui oled valinud, kuhu aruanne saadetakse, osuta [OK].

Avaneb määramisaken, kus saad määrata, millised andmed aruandesse kaasatakse. Osuta [OK] ja aruanne trükitakse välja.

Kui soovid aruannet kõigi registris olevate dokumentide kohta, jäta määramisaknas väljad täitmata. Kui soovid aruannet piiritleda, täida väljad nagu näidatud edaspidi iga aruannet käsitlevas juhendi osas.

Tihti on võimalik aruannet tellida teatud vahemiku kohta. Selleks sisesta vahemiku esimene ja viimane number ning eralda need kooloniga. Näiteks Hankijate 001 kuni 010 puhul sisestad vastavale väljale '001:010'. Sõltuvalt väljast võib nummerdamine toimuda alfabeetiliselt või numbriliselt. Alfabeetilisse vahemikku 1:2 haaratakse ka numbrid 100, 10109, jne.

Kui aruanne on ekraanile tellitud ning algandmetes tehakse muudatusi, on võimalik lasta aruanne ümber arvutada kasutades Spetsiaal-menüü käsklust 'Arvuta ümber'.

Ettemaksude ajalugu

See on nimekiri Ettemaksudest, milles näed Tasumise kuupäeva ja numbrit, Hankijat, Ettemaksu numbrit, Valuutat ja Summat. Sõltuvalt aruande tellimisel tehtud valikust näidatakse Ostuarvega seotud Ettemaksude juures ka Ostuarve kuupäeva, numbrit ja summat. Aruande lõppu trükitakse Ostuarvetega sidumata Ettemaksude kogusumma.

Periood	<i>Ctrl-Enter</i>	Aruannete perioodide seadistus, Üldine moodul
		Aruande periood: vaikinisi sisestub esimene periood seadistusest 'Aruannete perioodid'.
Hankija	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate register
		Kui soovid aruannet teatud Hankija Ettemaksude kohta, sisesta selle Hankija number siia.
Ettemaksu nr.	<i>Ctrl-Enter</i>	Sidumata Ettemaksud
		Kui soovid mingi kindla Ettemaksu ajalugu näha, sisesta selle Ettemaksu number siia. Selle numbri leiad Ettemaksu Tasumise D osalt.
Näita valuutat		Märgi see valik, kui soovid aruandes Valuutasid näha.
Vali		Kasuta neid valikuid aruande esituse määramiseks.

Järjesta ettemaksu nr. järgi

Selle valikuga järjestatakse Ettemaksud Ettemaksu numbrite järgi. Kui Ettemaks on seotud Ostuarvega, näidatakse ka Ostuarve number, seotud summa ja ülejäänud sidumata Ettemaksu summa.

Järjesta hankijate järgi

Selle valikuga järjestatakse Ettemaksud Hankijate numbrite järgi. Kui Ettemaks on seotud Ostuarvega, näidatakse ka Ostuarve number, seotud summa ja ülejäänud sidumata Ettemaksu summa.

Näita ettemaksude saldosid

Selle valikuga näidatakse iga Ettemaks eraldi real Hankija nime ja sidumata summaga.

Näita Hankijate saldosid

Selle valikuga näidatakse sidumata Ettemaksude kogusumma iga Hankija kohta.

Hankija väljavõte, perioodiline

See aruanne annab informatsiooni iga Hankija hetkeseisust näidates tasumata Ostuarveid, tasutud Ostuarveid ja Tasumisi. Selle aruande näol on võimalik saada soovitud perioodi kohta täielik Ostureskontro ajalugu.

Kui aruanne on tellitud ekraanile, saad selles kasutada Hansa *drill-down* funktsiooni. Tee soovitud Ostuarve või Tasumise avamiseks selle numbril hiirega topeltklõps.

Määra hankija väljavõte, perioodiline

Hankija

Klass

Periood 01.01.2001:31.12.2001

Esitus

Kokkuvõte

Detailne

Ainult saldoga hankijad

Summad valuutas

Kaasaarvatud tellitud tasumised

Hankija	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate register
	Vahemik	Alfabeetiline
		Sisesta Hankija number või numbrivahemik, kelle kohta soovid aruannet tellida.
Klass	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate klasside seadistus, Ostureskontro
		Kui soovid aruannet teatud Klassi kuuluvate Hankijate kohta, sisesta Hankijate klassi kood
Periood	<i>Ctrl-Enter</i>	Aruannete perioodide seadistus, Üldine moodul
		Sisesta aruande periood. Vaikimisi sisestub esimene periood seadistusest 'Aruannete perioodid'.
Ainult saldoga hankijad		
		Märgi see valik, kui soovid saldota Hankijad aruandest välja jätta.
Summad valuutas		Ülevalolevaid summasid võid aruandesse tellida kas kohalikus Valuutas (konverteeritakse vastavalt Ostuarvel olevale valuutakursile) või Ostuarve Valuutas, kui oled märkinud antud valiku.
Kaasaarvatud tellitud tasumised		
		Märgi see valik, kui soovid aruandesse kaasata Tasumised, mis on Tellitud, kuid ei ole kinnitatud.

Hankijate nimekiri

Hankijate nimekirja aruandes näed Hankijate registrisse sisestatud andmeid Hankijate kohta.

Hankija	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate register
	Vahemik	Alfabeetiline
		Sisesta Hankija number või numbrivahemik, kelle kohta soovid aruannet tellida.
Klass	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate klasside seadistus, Ostureskontro
		Kui soovid aruannet teatud Klassi kuuluvate Hankijate kohta, sisesta Hankijate klassi kood.
Esitus		Määra aruandes esitatava informatsiooni detailsus.
	Detailne	Selle valikuga esitatakse kogu võimalik informatsioon iga Hankija kohta.
	Kontaktandmed	Selle valikuga esitatakse ainult kontaktandmed (Hankija number ja nimi, Kontaktisik ja telefoninumber).
Järjestus		Aruande võid järjestada kas Hankijate numbrite või nimede järgi.

Hankijate statistika

Selles aruandes näidatakse iga Hankija käive valitud perioodil.

Hankija	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate register
	Vahemik	Alfabeetiline
		Sisesta Hankija number või numbrivahemik, kelle kohta soovid aruannet tellida.
Klass	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate klasside seadistus, Ostureskontro
		Kui soovid aruannet teatud Klassi kuuluvate Hankijate kohta, sisesta Hankijate klassi kood.
Periood	<i>Ctrl-Enter</i>	Aruannete perioodide seadistus, Üldine moodul
		Sisesta aruande perioodi algus- ja lõpukuupäevad.
Määra		Saad valida, kas käive esitatakse koos KM-ga või ilma.

KM hankija ostud

See aruanne on lihtne Hankijate nimekiri käibemaksuga ostudega valitud perioodil. Hankijad järjestatakse KM numbrite järjekorras. Informatsioon võetakse kinnitatud Ostuarvetelt. Hankija kaardil peab olema korrektne KM number.

Periood	<i>Ctrl-Enter</i>	Aruannete perioodide seadistus, Üldine moodul
		Sisesta aruande periood.
Hankija	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate register
	Vahemik	Alfabeetiline
		Sisesta vajadusel Hankija number või numbrivahemik, kelle kohta aruannet soovid.
Klass	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate klasside seadistus, Ostureskontro
		Kui soovid aruannet teatud Klassi kuuluvate Hankijate kohta, sisesta Hankijate klassi kood.
Min. summa		Kui soovid aruannet vaid Hankijate kohta, kellelt ost koos käibemaksuga valitud perioodil ületab teatud summa, sisesta siia see summa. Kui soovid aruannet täpsete summadega (vt. allpool), peab ka siia sisestatud summa olema täpne. Kui tellid aruande tuhandetes (vt. allpool), sisesta siia täpne summa jagatud tuhandega. Näiteks, kui soovid aruandesse Hankijaid, kelle KM-ga müügi kogusumma ületab valitud perioodil 10,000, sisesta siia Täpse valiku puhul '10,000' ning Tuhandete valiku puhul '10'.
Esitus		Määra nende valikutega aruandes esitatava informatsiooni detailsus.
	Kokkuvõte	Selle valikuga esitatakse lihtne Hankijate nimekiri koos KM numbriga ning käibemaksuga ostude kogusummaga valitud perioodil.

Detailne Lisaks Kokkuvõttes esitatavale informatsioonile esitatakse selle valikuga iga Hankija kohta ostude kogusumma ilma KM-ta ja KM summa.

Detailne arvetega

See on sarnane eelmisele valikule, kuid lisaks tuuakse ära ka Ostuarvete numbrid ja kuupäevad, millest kogusumma moodustub.

Ümardamine Aruandesse saad tellida täpsed summad või tuhandega jagatud summad. Kui märgid viimase valiku ning Min. summa väli (ülal) on tühi, loetakse minimaalseks summaks '1,000', kuna väiksema ostusummaga Hankijaid ei kaasata.

KM numbri ajalugu

See aruanne on ka Müügireskontros. Lähemalt loe palun Müügireskontro peatükist käesolevas raamatus eespool.

Ostuarvete nimekiri

Selles aruandes esitatakse kronoloogiline nimekiri valitud perioodil koostatud Ostuarvetest. Valikut saad piiritleda teatud numbrivahemikku kuuluvate või kindla Hankija Ostuarvetega. Samuti saad valida Arve tüübi.

The screenshot shows a dialog box titled "Määra ostuarvete nimekiri" with the following fields and options:

- Nr.**: [Empty text field]
- Periood**: 01.01.2001:31.12.2001
- Hankija**: [Empty text field]
- Kinnitaja**: [Empty text field]
- Objekt**: [Empty text field]
- Objektitüüp**: [Empty text field]
- Rea objekt**: [Empty text field]
- Projekt**: [Empty text field]
- Müügimees**: [Empty text field]
- Müügigrupp**: [Empty text field]
- Ainult eelkonteeritud arved
- Ainult suletud arved

At the bottom, there are three filter sections:

- Esitus**:
 - Kokkuvõte
 - Detailne
- Vali**:
 - Kinnitamata
 - Kinnitatud
- Arve tüüp**:
 - Arved
 - Sularahaarved
 - Kreditarved

Nr.	Vahemik	Numbriline
Periood	<i>Ctrl-Enter</i>	Aruannete perioodide seadistus, Üldine moodul
Hankija	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate register Kui soovid aruannet teatud Hankija kohta, sisesta selle Hankija number.
Kinnitaja	<i>Ctrl-Enter</i>	Isikute register, Üldine moodul Sisesta töötaja initsiaalid, kui soovid aruandesse vaid teatud töötaja poolt kinnitatud Ostuarveid.
Objekt	<i>Ctrl-Enter</i>	Objektide register, Üldine moodul Kui soovid aruandesse kaasata teatud Objekti kandvad Ostuarved, sisesta see Objekt siia. Siia sisestatakse Objekt Ostuarve 4. osalt, mitte arveridade Objektid. Kui sisestad mitu komadega eraldatud Objekti, kaasatakse ainult need Ostuarved, millel esinevad kõik märgitud Objektid.
Objektitüüp	<i>Ctrl-Enter</i>	Objektitüüpide seadistus, Finants Kui soovid aruandesse kaasata teatud Objektitüübiga Objekti kandvad Ostuarved, sisesta see Objektitüüp siia. Ka siin arvestatakse Objekte Ostuarve 4. osalt.
Rea objekt	<i>Ctrl-Enter</i>	Objektide register, Üldine moodul Seda välja saad kasutada, kui soovid nimekirja teatud Objekti kandvatest Ostuarvetest. Siin arvestatakse Ostuarve ridadele sisestatud Objekte. Aruandes näidatakse ainult märgitud Objekti kandvad Ostuarvete read. Kui sisestad mitu komadega eraldatud Objekti, kaasatakse ainult need arveread, millel esinevad kõik märgitud Objektid.

Projekt	<i>Ctrl-Enter</i>	Projektide register, Projektarvestuse moodul
		Kasuta seda välja, kui soovid kaasata vaid teatud projektiga seotud Ostuarved. Aruandes näidatakse ainult need arveread, mille B osal on siin märgitud Projekti number.
Ostujuht	<i>Ctrl-Enter</i>	Isikute register, Üldine moodul
		Kui soovid näha teatud Ostujuhi Ostuarveid, sisesta siia tema initsiaalid.
Ostugrupp		Kui soovid näha teatud Ostugrupi Ostuarveid (nähtav Ostuarve 4. osal), sisesta Ostugrupi kood.
Ainult eelkonteeritud arved		
		Märgi see valik, kui soovid aruandes näha vaid eelkonteeritud Ostuarveid.
Ainult suletud arved		
		Märgi see valik, kui soovid aruandes näha vaid Suletud Ostuarveid
Esitus		Määra aruandes esitatava informatsiooni detailsus.
Kokkuvõte		Selle valikuga esitatakse aruandes iga Ostuarve kohta üks rida, millel näed Ostuarve numbrit, Kuupäeva, Hankija arve numbrit, Hankija nime, Kogusummat ja Valuutat. Valuutas esitatud Ostuarveid ei konverteerita kohalikku Valuutasse.
Detailne		Lisaks ülaltoodud informatsioonile näidatakse selle valikuga aruandes iga arve rea kohta Konto number, nimetus, KM summa ja rea summa. Seda aruannet võid kasutada arhiveerimisel eraldi trükitud Ostuarvete asemel.
Vali		Vali, kas aruandesse kaasatakse kinnitatud või kinnitamata Ostuarved või mõlemad.
Arve tüüp		Märgi, millist tüüpi Ostuarveid aruandesse soovid.

Osturaamat

See aruanne on spetsiaalselt Venemaa jaoks. Lähemalt küsi palun oma Hansa esindajalt.

Ostureskontro

Ostureskontro aruanne on kokkuvõte iga Hankija seisust. Tasumiste jälgimisel on see koos aruandega 'Hankija väljavõte, perioodiline' heaks abivahendiks. Aruande saad tellida teatud perioodi kohta või konkreetse Hankija kohta. Määrata saad ka millised Ostuarved aruandesse kaasatakse.

Kõige lihtsamal kujul esitatakse aruandes Hankija nimi ja telefoninumber ning iga Ostuarve tasumata summa, Tasumistähtaeg või Kassa-ale kuupäev ning hilinetud päevade arv. Aruandele saab valida erinevaid kujusid ning kaasata erinevat informatsiooni.

Kui aruanne on ekraanil, saad Kokkuvõtte valikute puhul kasutada Hansa *drill-down* funktsiooni. Tee soovitud Ostuarve numbril topeltklõps ning vastav kaart avatakse eraldi aknas.

The screenshot shows a window titled "Määra ostureskontro" with the following elements:

- Input fields for: Hankija, Klass, Kuupäev, Müügimees, Müügigrupp.
- Checkboxes: K.a. eelkonteeritud, V.a. tellitud tasumised.
- Radio button groups:
 - Esitus:** Detailne, Kokkuvõte, Ajal jaotatud, Saldo, Kursivahed.
 - Vali:** Kõik arved, Aegunud arved.
 - Järjestus:** Number, Nimi.
 - Summad:** Fin. baasvaluutas, Valuutas.
- Checkbox: Näita baasval. 2 vahesummasid.
- Radio button group: **Näita aruandes:** Osturve kp., Kassa-ale kp.

Hankija	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate register
	Vahemik	Alfabeetiline
		Sisesta Hankija number või numbrivahemik, keda soovid aruandesse kaasata.
Klass	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate klasside seadistus, Ostureskontro
		Kui soovid aruannet teatud Hankijate klassi kuuluvate Hankijate kohta, sisesta see Klass siia.

- Kuupäev** Vajadusel saad aruande tellida mingi varasema kuupäeva seisuga. Sisesta soovitud kuupäev siia. Kui soovid aruannet hetke seisuga, jäta see väli täitmata.
- Ostujuht** *Ctrl-Enter* Isikute register, Üldine moodul
Kui soovid aruannet teatud Ostujuhi kohta, sisesta tema initsiaalid siia.
- Ostugrupp** Kui soovid aruannet teatud Ostugrupi kohta (nähtav Ostuarve 4. osal), sisesta selle kood siia.

K. a. eelkonteeritud

Märgi see valik, kui soovid, et aruandesse kaasataks ka eelkonteeritud Ostuarved.

V. a. tellitud tasumised

Märgi see valik, kui sa ei soovi, et Tellitud Tasumisi Ostuarvete tasumata summade arvutamisel arvesse võetaks.

Esitus

- Detailne** Selle valikuga näidatakse aruandes iga tasumata Ostuarve kohta Tasumised, Kreeditarved ja Ettemaksud.
- Kokkuvõte** Selle valikuga esitatakse kokkuvõte, milles näidatakse iga Ostuarve tasumata summa, Tasumistähtaeg ja hilinetud päevade arv.
- Ajaliselt jaotatud** Märgi see valik, kui soovid iga Hankija kohta näha ühte rida, millel näidatakse Ostuarvete tasumata kogusummad ajaliselt grupeerituna. Ajalised grupid kirjeldatakse Müügireskontro seadistuses 'Ajaline jaotus aruannetes'
- Saldo** Selle valikuga näidatakse lihtsalt iga Hankija kohta tasumata Ostuarvete saldo.
- Kursivahed** Selle valikuga esitatakse aruanne, milles näed Valuutas esitatud Ostuarvete puhul konteeritud summade ja hetke kursiga arvutatavate summade vahet.
- Vali** Määra nende valikutega, millised Ostuarved aruandesse kaasatakse.

Kõik	Märgi see valik, kui soovid aruandes näha kõiki tasumata Ostuarveid.
Aegunud	Kaasa aruandesse ainult need Ostuarved, mille tasumisega on viivitatud üle Tasumistähtaja.
Järjestus	Aruande saad tellida Hankijate numbrite või nimede järgi järjestatuna.
Summad	
Fin. baasvaluutas	Selle valikuga esitatakse aruandes kõik summad konverteerituna kohaliku Valuutasse vastavalt kande kuupäeva kursile.
Valuutas	Märgi see valik, kui soovid näha aruande summasid Ostuarvetel ja Tasumistel kasutatud Valuutades.
Näita baasvaluuta 2 summasid	Vaikimisi esitatakse aruandes tasumata Ostuarvete kogusumma ja aegunud tasumata Ostuarvete kogusumma kohalikus Valuutas (Baasvaluutas 1). Märgi see ruut, kui soovid neid summasid näha ka Baasvaluutas 2.
Näita aruandes	Valikuga 'Kokkuvõte' võid aruandes näha iga Ostuarve kohta kas Ostuarve kuupäeva või Kassa-ale kuupäeva (kuupäeva, milleni Ostuarvele kehtib kassa-ale soodustus). Määra siin, kumba kuupäeva näidatakse.

O/R KM aruanne

See aruanne on spetsiaalselt Läti jaoks. Lähemalt küsi palun oma Hansa esindajalt.

O/R KM koodi statistika

Selles aruandes esitatakse informatsioon igale Hankijale tasutud KM kohta. Mõnedes maades nõutakse väga detailset aruandlust firma käibemaksu kohta. See aruanne ongi selleks mõeldud.

Periood	<i>Ctrl-Enter</i>	Aruannete perioodide seadistus, Üldine moodul
		Sisesta aruande perioodi algus- ja lõpukuupäev.
Päis		Anna aruandele pealkiri. Kui see väli on tühi, antakse aruandele pealkirjaks 'Ostu KM koodi statistika'.
Arve nr.	Vahemik	Numbriline
		Sisesta Ostuarve number või numbrivahemik, mida soovid aruandesse kaasata.
Klass	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate klasside seadistus, Ostureskontro
		Kui soovid aruannet teatud Klassi kuuluvate Hankijate kohta, sisesta Hankijate klassi kood
Kõik KM koodid		Vaikimisi näidatakse aruandes iga Ostuarve kohta kasutatud KM kood, KM protsent ning Ostuarve käibemaksuga ja käibemaksuta summa. Kui soovid kõigi Ostuarvete puhul näha kõiki KM koode, ka neid, mida Ostuarvel ei ole kasutatud, märgi see valik.
Arve tüüp		Määra, kas aruandesse kaasatakse tavalised ja/või Kreeditarved. Ettemaksuarveid, Sularahaarveid ja Viivisarveid käsitletakse siin tavaliste Ostuarvetena.
Järjestus		Aruande saad tellida järjestatuna Ostuarvete numbrite või Operatsioonikuupäevade järgi.

O/R osaliste maksete ülevaade

Ostuarveid on võimalik tasuda osaliste maksetena, kui Ostuarvel kasutatud Tasumistingimus on seotud mingi Osaliste maksete kavaga samanimelisest seadistusest. Selles aruandes esitatakse tasumata osalised maksed. Tasutud makseid ei näidata.

Periood	<i>Ctrl-Enter</i>	Aruannete perioodide seadistus, Üldine moodul
		Sisesta aruande periood. Vaikimisi sisestub esimene periood seadistusest 'Aruannete perioodid'. Aruandes näidatakse, neid osalisi makseid, mille tasumistähtaeg langeb valitud perioodi.
Hankija	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate register
		Sisesta Hankija number, kui soovid ülevaadet mingi Hankija osalistest maksetest.
Valuuta	<i>Ctrl-Enter</i>	Valuutade register, Üldine moodul
		Sisesta Valuuta, kui soovid näha teatud Valuutas esitatud Ostuarvete osalisi makseid.
Näita valuutat		Märgi see valik, kui soovid aruandes Valuutasid näha.
Järjestus		Aruandes esitatava informatsiooni saad lasta järjestada Ostuarve numbrite, Tasumistähtaegade, või Hankijate järgi. Viimasel juhul saad iga Hankija osalised maksed järjestada kas Ostuarve numbri või Tasumistähtaja järgi.

Tasumisennustus

See aruanne, mis koos Müügireskontro Laekumisennustusega on mugav abivahend rahavoogude prognoosimisel, annab informatsiooni oodatavate Tasumiste (st tasumata kinnitatud Ostuarvete) kohta. Aruandes esitatakse tasumata Ostuarved järjestatuna Tasumistähtsade järgi. See näitab, kui palju tuleb firmal lähitulevikus raha välja maksta.

Valuutas esitatud Ostuarved esitatakse aruandes konverteerituna kohalikku Valuutasse vastavalt hetke mitte Ostuarve kuupäeva kursile.

Hankija	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate register
		Kasuta seda välja, kui soovid teada, kui palju on oodatavaid Tasumisi teatud Hankijale.
Tasumised kuni	<i>Ctrl-Enter</i>	Hetke kuupäev
		Aruandesse ei kaasata Ostuarveid, mille Tasumistähtaeg on siin näidatud kuupäevast hilisem. Seda välja kasutatakse rahavoo ennustamiseks teatud kuupäevaks.
Objekt	<i>Ctrl-Enter</i>	Objektide register, Üldine moodul
		Seda välja võid kasutada, kui soovid aruandesse kõiki teatud Objekti kandvaid tasumata Ostuarveid. Siin arvestatakse Ostuarve 4. osal määratud Objekte, mitte Objekte Ostuarve ridadelt.

Objektitüüp	<i>Ctrl-Enter</i>	Objektitüüpide seadistus, Finants
		Seda välja võid kasutada, kui soovid aruandesse kõiki teatud Objektitüübiga Objekte kandvaid tasumata Ostuarveid. Ka siin arvestatakse Ostuarve 4. osal määratud Objekte, mitte Objekte Ostuarve ridadelt.
Esitus		Määra nendel väljadel aruande kuju.
Detailne		Aruandesse kaasatakse kõik võimalikud Tasumised.
Ajaliselt jaotatud		Aruandesse kaasatakse kõik võimalikud Tasumised ajaliselt grupeerituna.
Tasumispäev		Vali, kas aruandes loetakse tasumistähtjaks Ostuarve Tasumistähtaega või viimast päeva, mil sellele Ostuarvele veel kassa-ale kehtiks.
Hetkeseis		Aruandesse on võimalik kaasata kõik Ostuarved või ainult sellised, millel ei ole märgitud valik 'Suletud'
Vali		Tavaliselt esitatakse aruandes ainult kinnitatud Ostuarved. Kasuta neid valikuid, kui soovid aruandes näha ka kinnitamata ja /või eelkonteeritud Ostuarveid

Tasumiste nimekiri

See aruanne on kronoloogiline nimekiri valitud perioodil sisestatud Tasumistest. Saad aruandesse tellida Tasumiste vahemiku või teatud Tasumisviisi kandvad Tasumised.

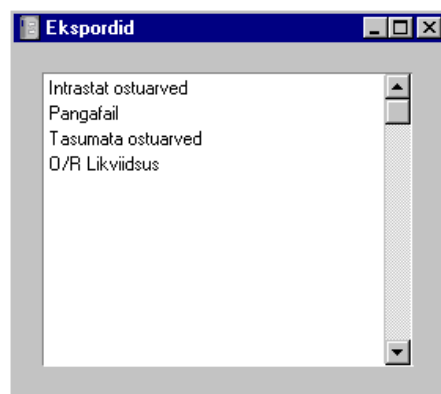
Nr.	Vahemik	Numbriline
		Sisesta Tasumise number või numbrivahemik.
Periood	<i>Ctrl-Enter</i>	Aruannete perioodide seadistus, Üldine moodul Sisesta aruande periood. Vaikimisi sisestub esimene periood seadistusest 'Aruannete perioodid'.
Tasumisviis	<i>Ctrl-Enter</i>	Tasumisviiside seadistus, Müügi/Ostureskontro Kui soovid aruannet teatud Tasumisviisi kandvate Tasumiste kohta, sisesta see Tasumisviis siia. See on Tasumisviis Tasumise päisest, mitte ridadelt.
Hankija	<i>Ctrl-Enter</i>	Hankijate register Kui soovid aruandes näha teatud Hankijale tehtud Tasumisi, sisesta siia Hankija number.
Viide		Kui soovid aruandes näha teatud Viitenumbriga Tasumisi, sisesta see siia.

Vali	Määra siin, millised Tasumised aruandesse kaasatakse.
Esitus	Aruandel on kaks esitusvõimalust.
Kokkuvõte	Selle valikuga esitatakse Tasumiste nimekiri numbrite järjekorras. Iga Tasumise kohta näidatakse selle Number, registreerimise kuupäev, Operatsioonikuupäev, Oma arveldusarve ja kogusumma Baasvaluutas 1. Tasumiste read esitatakse eraldi koos Ostuarve numbri, Hankija arveldusarve, Teksti (tavaliselt Hankija nimi), Allahindluse, Saadetud summa ja Saadetud Valuutaga .
Hankija kohta	Selle valikuga esitatakse Tasumiste read järjestatuna Hankija numbri ja Tasumise kuupäeva järgi. Iga rea kohta näidatakse Hankija, Tasumise kuupäev, Arve kuupäev, Ostuarve number, Tasumise number, Saadetud summa ja Saadetud Valuuta. Iga Hankija kohta esitatakse ka Tasumiste summa kokku.

Ekspordid

Ekspordi funktsioon võimaldab teatud informatsiooni andmebaasist tekstifailidesse eksportida, mida saad teksti- ning tabeltöötlusprogrammidega edasiseks analüüsiks avada ning töödelda või kujundusprogrammidega trükis avaldamiseks ümber kujundada. Samuti on tekstifaile võimalik importida teistesse Hansa andmebaasidesse või Ettevõttesse kasutades impordifunktsiooni Üldises moodulis. Ka aruandeid on võimalik faili salvestada, seega on enamus Hansas sisalduvast informatsioonist muudes programmides kasutatav tekstifaili kaudu.

Vali 'Ekspordid' File-menüüst või ava [Ekspordid] Põhiaknas. Avaneb alltoodud aken, milles näed Ostureskontro võimalikke ekspordifunktsioone. Vali soovitud funktsioon tehes sellel hiirega topeltklõpsu. Avaneb määramisaken, milles saad määrata eksportifaili sisu. Osuta [OK] ning avaneb 'Save as' aken, milles saad failile nime anda ja valida, kuhu fail salvestatakse.

Pangafail

Kasuta seda funktsiooni, kui soovid eksportida Tasumisi. Selle faili saad saata panka ülekannete teostamiseks trükitud maksekorralduse asemel.

Funktsiooni toimimise määrab Üldises moodulis Ettevõtte andmete seadistusse sisestatud KM number ning faili formaat määratakse seadistuses 'Panga ülekanded'. See funktsioon ei ole kasutatav kõigis maades: palun pöördu oma Hansa esindaja poole.

Sisesta Tasumise number või kooloniga eraldatud numbrivahemik. Vaikimisi kaasatakse eksporti vaid veel eksportimata Tasumised. Kui soovid eksportida kõik Tasumised, märgi valik 'Kõik'.

Kui eksport on valmis, sule aken sulgemisruudust.

Tasumata ostuarved

Selle käsklusega eksporditakse kõik kinnitatud tasumata Ostuarved. Seda faili saad kasutada nt süsteemi vahetamisel või uue andmebaasi loomisel finantsaasta alguses.

Tekstikoopia kommentaari väljale võib sisestada eksporditava faili kirjelduse (lubatud on kuni 40 tähemärki). Seda kommentaari näed hiljem imporditavate failide nimekirjas.

Kui impordid selle faili uude andmebaasi, sisestuvad Ostuarved kinnitatud kujul, kuid neist ei koostata kandeid Finantsi (algsaldod tuleb Finantsi eraldi

sisestada). Kui märkisid enne faili eksportimist valiku 'Koosta tasumised osaliselt tasutud arvetele', koostatakse tasutud summade kohta kinnitatud Tasumised (taas ei koostata neist kandeid Finantsi). See toimub faili importimisel: Tasumisi ei koostata eksportfaili koostamisel. Kui soovid, et Tasumised koostatakse, määra Tasumisviis (kasutades vajadusel *Ctrl-Enter* klahvikombinatsiooni), Tasumise kuupäev ja esimese Tasumise number. Pea meeles, et Ettemakse uude andmebaasi ei kanta.

Kui mõned summad on Valuutas, ära unusta importida uude baasi enne Ostuarvete importi ka Valuutasid ja Valuutakursse.

